

STRATEGIA ROZWOJU GMINY
GŁOGÓW
NA LATA 2024-2030

Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju

Opracowanie:

Urząd Gminy Głogów

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Gminy Głogów i gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2022 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY GŁOGÓW.....	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	11
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	14
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	18
4.1. Ocena sytuacji Gminy	19
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	24
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej.....	26
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GŁOGÓW.....	29
1. Misja i wizja.....	30
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	32
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Głogów oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	44
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	63
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	66
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	69
ZAŁĄCZNIKI	71
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Głogów.....	72
Załącznik 2: Wzór ankiety	129
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna.....	134

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Głogów lata 2024-2030 stanowi kluczowe narzędzie długofalowego zarządzania gminą. Dokument ten wytycza strategiczne kierunki rozwoju Gminy do roku 2030, co pozwoli zapewnić stabilność i ciągłość działań władz lokalnych, niezależnie od zmieniającej się sytuacji politycznej. Strategia umożliwi również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastruktura czy finanse. Ponadto dokument ten stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 ma status dokumentu nadrzędnego w stosunku do innych planistyczno-strategiczných dokumentów obowiązujących w Gminie. Jest również w pełni zgodna z wyższymi dokumentami, takimi jak: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, Strategia ZIT Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027 i Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. W rezultacie stanowi ona spójną całość w kontekście strategicznego rozwoju na różnych poziomach administracyjnych.

Dodatkowo, Strategia Rozwoju Gminy Głogów będzie stanowiła ramy dla tworzenia planów i programów lokalnych, które będą realizowane w ciągu jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkt odniesienia dla wszelkich inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Gminie Głogów, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie od 2024 do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu o aktualne dokumenty planistyczne, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Głogów w określonym czasie. Kluczowym dokumentem prawnym, który był wykorzystywany w procesie przygotowania Strategii, była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ustawa ta stanowi podstawę prawną dla funkcjonowania samorządów lokalnych (w tym Gminy Głogów) i określa ich zakres kompetencji oraz zasady działania. Wykorzystanie tego aktu prawnego pozwoliło na stworzenie strategii rozwoju uwzględniającej istniejące ramy prawne i możliwości działania gminy w zakresie jej rozwoju na lata 2024-2030.

Prace nad Strategią rozpoczęto w styczniu 2024 roku – Wójt Gminy Głogów podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr LXXXIII/591/2024 Rady Gminy Głogów z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

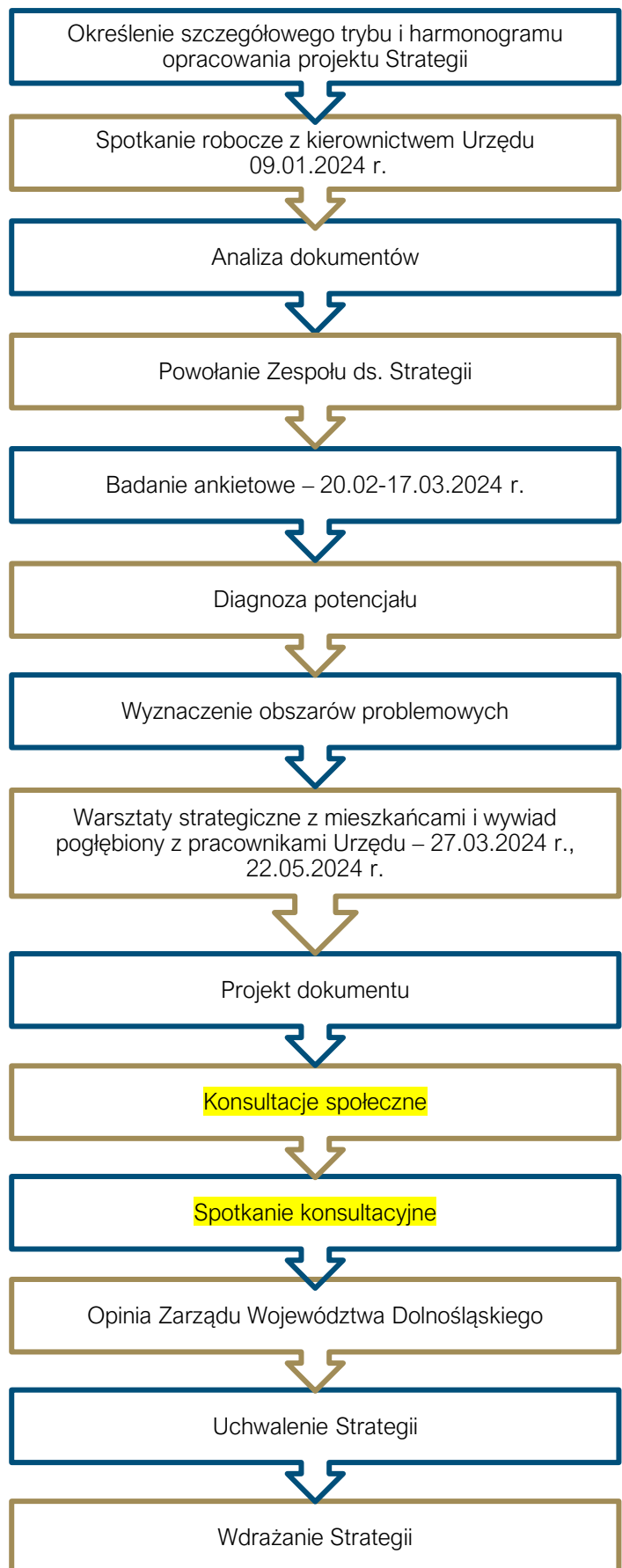
Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Analiza pogłębiona została o wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego oraz podczas spotkań z Zespołem Strategicznym, mieszkańcami i interesariuszami Gminy, przeprowadzonych w formie warsztatów strategicznych. Na spotkania zaproszeni zostali pracownicy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych (szkół, przedszkoli, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Biblioteczno-Kulturalnego Gminy Głogów), radni, sołtysi, przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność na terenie Gminy, lokalni działacze oraz członkowie organizacji pozarządowych działających w Gminie. Podczas warsztatów pracowano nad wyznaczonymi wcześniej obszarami problemowymi. Ze zdiagnozowanych obszarów problemowych wynikają cele strategiczne, które podzielone są na cele operacyjne. Dla celów strategicznych wyznaczone zostały zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Ponadto w trakcie warsztatów wypracowano misję oraz wizję Gminy Głogów.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

- **Maciej Łodyga**, Specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego – koordynator projektu,
- **Irma Kuznetsova**, Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **Iwona Nowacka**, Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **Joanna Mucha**, Specjalistka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **Natalia Szarzyńska**, Młodsza Specjalistka ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **Aleksander Orbach**, Młodszy Specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- **Dominik Heydrych**, Młodszy Specjalista ds. Strategii i Rozwoju Lokalnego.

Schemat przedstawia poszczególne etapy procesu prac na Strategią.

CZEŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY GŁOGÓW

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Głogów jest gminą wiejską położoną w centralnej części powiatu głogowskiego na północy województwa dolnośląskiego. Jest ona gminą obwarzankową dla Miasta Głogów, które stanowi centralny rynek zbytu, miejsce zatrudnienia oraz ośrodek usługowy dla mieszkańców Gminy. Co więcej Gmina podzielona jest na dwie, niegraniczące ze sobą części (dzieli ją wspomniane już Miasto Głogów oraz gmina Jerzmanowa). Całkowita powierzchnia Gminy stanowi 85 km². Gęstość zaludnienia całego obszaru Gminy kształtuje się na poziomie 84 os./km² (według danych GUS Gmina liczyła w 2022 roku 7 110 mieszkańców). Gmina posiada rozbudowaną sieć osadniczą składającą się z wsi podzielonych pomiędzy 13 sołectw.

Grunty leśne zajmują 19,9% jej terenu, natomiast powierzchnia użytków rolnych stanowi 66,6%. Gmina Głogów cechuje się głównie rolniczym charakterem, jednak w ostatnich latach obserwuje się znaczący wzrost sektora budownictwa mieszkaniowego oraz rozwój małej działalności gospodarczej. Dynamiczne przemiany w strukturze gospodarczej, rozwój budownictwa jednorodzinnego, wzrost liczby nowo powstałych małych i średnich przedsiębiorstw, a zwłaszcza malejąca opłacalność produkcji rolniczej, przyczyniły się do ewolucji charakteru gospodarki Gminy w kierunku sektorów usługowo-mieszkaniowych i handlowych. Zmiany te zauważalnie wpływają na krajobraz jednostki. Ośrodkami wielofunkcyjnymi Gminy Głogów są: Serby i Ruszowice, jednocześnie są to również tereny rozwojowe jednostki. Dodatkowo największy ruch budowlany dostrzega się głównie w miejscowości Bytnik i Zabornia (obręb Przedmoście). Z uwagi na ograniczoną przestrzeń w samym mieście, na obszarze Gminy powstały duże kompleksy handlowe – m.in. w Ruszowicach skupione są obiekty handlowe oraz wyznaczono tereny pod obiekty handlowe powyżej 2 tys. m². Obecnie Gmina prowadzi intensywne działania na rzecz uruchomienia strefy przemysłowej w Grodźcu Małym. Strefy aktywności gospodarczej zlokalizowane są przy drodze krajowej nr 12 w miejscowości Stare Serby oraz na wjeździe do miejscowości Wilków.

Rozbudowaną sieć dróg w Gminie tworzą: droga krajowa nr 12 (ok. 31 km), 4 drogi wojewódzkie (DW292, DW319, DW321, DW329) oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Stan dróg jest corocznie poddawany przeglądowi, a bieżące przeglądy w ramach zgłaszanych potrzeb przeprowadzane są przez pracowników Gminy oraz Zakładu Gospodarki Komunalnego w Serbach. Prowadzone są również przeglądy pięcioletnie, zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych. Problemem dostrzegalnym w aspekcie dróg jest występowanie w każdej miejscowości fragmentów dróg o nawierzchni nieutwardzonej oraz niewystarczająco rozbudowana infrastruktura towarzysząca w postaci m.in. chodników czy oświetlenia.

Poza siecią dróg, przez Gminę przebiegają również dwie linie kolejowe – nr 14 Głogów-Żagań i nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny. Najbliższa stacja kolejowa mieści się jednak w Mieście Głogów, skąd mieszkańcy Gminy mają możliwość podróży m.in. do Wrocławia, Zielonej Góry, Leszna czy Berlina. Połączenia realizowane są przez Koleje Dolnośląskie, POLREGIO i PKP Intercity, dziennie świadcząc kilkadziesiąt połączeń.

Podział Gminy na dwie niegraniczące ze sobą części jest dla jej władz oraz mieszkańców znaczącym wyzwaniem. Tak poprowadzona granica administracyjna wpływa nie tylko na podzielenie obszaru, ale również na większe trudności związane z organizacją transportu zbiorowego czy przemieszczaniem się po terenie Gminy – mieszkańcy chcąc przedostać się z jednej części do drugiej zmuszeni są do przejazdu przez miasto, co dodatkowo kumuluje korki. Natomiast władze samorządowe w celu zwiększenia skuteczności i efektywności transportu zbiorowego dla mieszkańców organizują go we współpracy z Miastem (na mocy porozumienia międzygminnego) w celu skomunikowania miejscowości Szczyglice z miastem Głogów. Planuje się, aby porozumienie to obejmowało również inne miejscowości Gminy. Ponadto w każdej miejscowości na terenie Gminy Głogów znajdują się czynne przystanki autobusowe (łącznie jest ich 32), a organizatorami transportu pasażerskiego wykonywanego w granicach administracyjnych Gminy Głogów są prywatni przewoźnicy. Analizowana jednostka jest organizatorem dowozu uczniów do szkół, realizowanego przez firmę prywatną na podstawie zawartej umowy. Zapewniany jest również dowóz uczniów z niepełnosprawnościami oraz orzeczeniami. Zwracane są koszty dowozów lub organizowane przez firmy specjalizujące się w przewozie osób niepełnosprawnych. Dla części uczniów dowóz realizuje Gmina Kotla na podstawie porozumienia międzygminnego.

Jednostka pomimo wyzwań przestrzennych, charakteryzuje się więc dobrymi wewnętrznymi oraz zewnętrznymi połączeniami komunikacyjnymi oraz planuje ich dalszy rozwój w oparciu o własne działania oraz nawiązanie i kontynuację współpracy z gminami sąsiednimi.

Głównymi czynnikami zewnętrznymi kształtującymi charakter Gminy Głogów są: położenie geograficzne, sąsiedztwo Głogowa – dużego ośrodka przemysłowego oraz dominacja przemysłu miedziowego. Przemysł miedziowy pełni kluczową rolę w gospodarce i strukturze zatrudnienia w całym subregionie, a istotny element krajobrazu gospodarczego stanowi Huta Miedzi Głogów S.A. Ponadto Gmina Głogów położona jest nieopodal przeprawy przez most na rzece Odrze w mieście Głogów (najbliższa przeprawa w m. Radoszyce oraz w m. Nowa Sól). Stanowi ona zatem ważny korytarz tranzytowy w województwie dolnośląskim oraz wielkopolskim. Warto podkreślić, że w północnej części Gminy planowana jest również budowa obwodnicy miasta Głogowa, która wpłynie pozytywnie na atrakcyjność inwestycyjną tej części Gminy – organizacji strefy przemysłowej, ale również na problem związany z korkowaniem się najważniejszych ciągów komunikacyjnych w Gminie.

W Gminie znajduje się sieć szerokopasmowego Internetu w postaci światłowodu obejmującego mieszkańców 10 miejscowości, zamieszkujących przy głównych ulicach. Owe sieci brakuje jednak w miejscach i miejscowościach położonych w sąsiedztwie mniejszych ulic. Planowana jest rozbudowa sieci przez firmy prywatne m.in. dzięki pozyskaniu przez owe podmioty środków na rozbudowę światłowodu we wszystkich brakujących odcinkach miejscowości i miejscowościach w ramach naboru wniosków ogłoszonych przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa

Z uwagi na swoje położenie Gmina w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego zawiera się w granicach strefy I Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego, którego rdzeń stanowią miasta: Głogów, Legnica, Lubin i Polkowice. LGOF stanowi jednocześnie obszar funkcjonalny przemysłu miedziowego, dlatego ważne jest uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zasięgu oddziaływania przemysłu miedziowego oraz lokalizacji infrastruktury tego przemysłu w celu zapobiegania konfliktom przestrzennym.

Gmina należy do Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego (LGOM). W jej obrębie występują znaczne zasoby rud miedzi, które wzbogacone są minerałami srebra i niklu. Występuje także ołów, kobalt i molibden. Nad złożami rud miedzi zalegają anhydryt, sól kamienna i węgiel brunatny. Natomiast w warstwach przypowierzchniowych występują kruszywa naturalne: piasek, żwir, gliny i torf. Na obszarze gminy odnotowano także obecność złóż węgla kamiennego (nie planuje się jego wydobycia), gazu ziemnego oraz helu. Obecnie eksploatowane są 3 złoża: Głogów Głęboki Przemysłowy (rudę miedzi), Kurowice (kruszywa naturalne, surowce do prac inżynierskich) oraz Wilków (gazy ziemne i hel).

Dodatkowo część Gminy znajduje się w zasięgu Obszaru Funkcjonalnego Cennego Przyrodniczo, z uwagi na występowanie korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym i lądowych korytarzy ekologicznych oraz obszarowych form ochrony przyrody. Na terenie Gminy występuje kilka różnych form ochrony przyrody, które jednak zajmują niewielką część całkowitej powierzchni Gminy w sąsiedztwie Odry. Są to: Obszar Specjalnej Ochrony – Natura 2000 Łęgi Odrzańskie – obszar ptasi, Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk – Natura 2000 Łęgi Odrzańskie – obszar ptasi, Użytek ekologiczny Łęgi Głogowskie. Ponadto Gmina graniczy bezpośrednio z Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy.

Obszar posiada wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze, sprzyjające rozwojowi aktywnej turystyki i rekreacji. Położenie Gminy wokół Głogowa stwarza możliwości rozwoju bazy wypoczynku weekendowego z nastawieniem na mieszkańców pobliskich miast ceniących sobie ciszę, spokój oraz bliskość natury. Największym potencjałem cechują się zbiorniki wodne w miejscowościach: Klucze, Wilków, Serby wraz z terenami do nich przyległymi. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na kompleksy leśne w północnej części Gminy oraz Wzgórza Dalkowskie. Potencjał turystyczny potęgują również dwa szlaki turystyczne: niebieski rowerowy Szlak Odry oraz czerwony szlak rowerowy.

Region głogowski jest jednym z pierwszych, głównych skupisk osadniczych Dolnego Śląska, co wpływa na występowanie dużej liczby obiektów zabytkowych także w granicach Gminy Głogów. Gminna ewidencja zabytków Gminy Głogów obejmuje 341 zabytków, z czego do wojewódzkiego rejestru zabytków wpisano 17 pozycji. Dominują wśród nich obiekty sakralne, natomiast na szczególną uwagę zasługuje pałac wraz

z parkiem w Borku. Również one stanowią potencjał turystyczny dla jednostki pod względem rozwoju turystyki.

Z uwagi na sytuację rozwojową Gminy w aspekcie przestrzennym dostrzega się jednak potrzebę oraz potencjał dalszego rozwoju i modernizacji sieci dróg gminnych wraz i infrastrukturą towarzyszącą, a także usystematyzowania gospodarki przestrzennej poprzez opracowanie Planu Ogólnego, a w oparciu o niego opracowanie kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i stref gospodarczych, ograniczając tym samym możliwe niekorzystne skutki rozproszenia zabudowy. W momencie opracowywania Diagnozy Gminy stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej Strategii, Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w liczbie 49 pokrywały 37,5% powierzchni Gminy, a w opracowywaniu lub poddawanych aktualizacji było 11 planów (spośród których 8 nowych planów pokryje dodatkowo 26,5% Gminy).

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Rozwój gospodarczy ściśle związany jest z poziomem przedsiębiorczości danej jednostki. Analiza liczby funkcjonujących w Gminie podmiotów gospodarczych w porównaniu z innymi gminami pozwala na stwierdzenie, iż Gmina Głogów charakteryzuje się dość wysokim (i zwiększającym się) poziomem przedsiębiorczości. Jest to sytuacja pozytywna mając na uwadze wciąż w dużej mierze rolniczą funkcję Gminy i znaczące pokrycie terenu przez użytki rolne. W strukturze użytkowania gruntów dla gospodarstw rolnych na terenie Gminy Głogów dominują użytki rolne, zajmujące ok. 66,6% ogółu powierzchni, 19,9% zajmują lasy i grunty leśne, z kolei 13,5% to pozostałe grunty. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych, a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajduje się 72% gruntów rolnych w Gminie, a 21% zajmują łąki trwałe.

Wzrost gospodarczy ma związek między innymi z położeniem w sąsiedztwie ośrodka powiatowego i rozwojem zabudowy na terenach graniczących z Miastem, dlatego planuje się tworzenie nowych terenów inwestycyjnych. W analizowanych latach liczba przedsiębiorstw na terenie Gminy wykazuje tendencję wzrostową, jednak wskaźnik wzrasta w powolnym tempie. Duży wpływ na sytuację gospodarczą Gminy ma wspomniany wcześniej KGHM Polska Miedź S.A. Nie jest ona zlokalizowana bezpośrednio na terytorium omawianej jednostki samorządowej, natomiast inwestycją strategiczną dla spółki są prace prowadzone w szybie Głogów Głęboki Przemysłowy (obejmujący obręb Turów i Ruszowice). Ponadto w najbliższym sąsiedztwie miasta znajdują się tereny atrakcyjne pod względem lokalizacji handlu wielkopowierzchniowego.

Wpływ na rozwój gospodarczy oraz atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy ma nie tylko jakość i dostępność dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą czy sieci światłowodowej, ale również pozostałych sieci i urządzeń technicznych. Dlatego konieczna jest bieżąca rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – oprócz jej rozbudowy na terenach siecią nieobjętych i obszarach nowej zabudowy konieczna jest również modernizacja istniejącej sieci i jej urządzeń, w tym częściowo przestarzałych stacji uzdatniania wody. Największym problemem w zakresie gospodarki wodnej Gminy Głogów jest zły stan techniczny stacji uzdatniania wody w Borku. Obecnie za zaopatrzenie mieszkańców w wodę oraz odbiór ścieków komunalnych odpowiedzialny jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Serbach zlokalizowany przy ul. Brzozowej 3, będący jednostką organizacyjną Gminy oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie znajdujące się przy ul. Łąkowej 52, którego współwłaścicielem jest Miasto Głogów. Zakład Gospodarki Komunalnej w Serbach eksploatuje ujęcie wody w Turowie, ujęcie wody wraz ze Stacją Uzdatniania Wody zlokalizowaną w Borku (zaopatruje w wodę: Borek, Przedmoście, Zabornia oraz Bytnik). Do pozostałych miejscowości woda dostarczana jest z SUW w Serbach, należącej do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie, zaopatrującej w wodę również miasto Głogów. Dodatkowo 40 gospodarstw nie jest przyłączonych do sieci zbiorczej i korzysta z własnych indywidualnych ujęć wody.

Gmina Głogów nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Ścieki odprowadzane są systemem kanalizacyjnym do miejskiej oczyszczalni ścieków w Głogowie. Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze i ukształtowanie terenu, konieczne jest przesyłanie ścieków na znacznej odległości oraz pod korytem Starej Odry. Są one odprowadzane systemem kanalizacji grawitacyjnej oraz tłocznej z przepompowniami. Na sieci zamontowanych jest 29 przepompowni ścieków, które są nadzorowane i kontrolowane przez pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej w Serbach. Oczyszczalnia w Głogowie jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości wynoszącej 21000 m³. Jest ona przepustowa przy obecnym poziomie liczby mieszkańców i będzie w miarę jej wzrostu.

Ponadto w Gminie występuje sieć gazowa, jednak dostęp do niej posiada jedynie ok. 29,2% mieszkańców (doprowadzona jest ona do miejscowości: Przedmoście, Bytnik oraz Ruszowice). Podmiotem odpowiedzialnym za rozbudowę sieci gazowej jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, w skład którego wchodzi Polska Spółka Gazownictwa, w szczególności Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu. Jednostką terenową PSG Sp. z o.o. odpowiedzialną za dystrybucję gazu na terenie Gminy jest Gazownia w Głogowie. Z tego względu działania Gminy w aspekcie rozwoju czy modernizacji tej sieci są mocno ograniczone.

Gmina Głogów priorytetowo traktuje ochronę środowiska, skupiając się na edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Podejmowane działania obejmują działalność informacyjną i edukacyjną poprzez stronę internetową Urzędu Gminy. Prowadzony jest również Gminny Portal Środowiskowy, gdzie pracownicy Referatu Środowiska i Dróg starają się poszerzać wiedzę ekologiczną mieszkańców oraz zachęcają do udziału w akcjach i konkursach środowiskowych. W zakresie ochrony powietrza Gmina Głogów przekazuje informacje mieszkańcom o ich obowiązkach w zakresie konieczności wymian nieefektywnych źródeł ciepła, pozaklasowych oraz 3 i 4 klasowych kotłów na paliwa stałe. Działają również dwa czujniki do monitoringu jakości powietrza, dokonujące pomiarów pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ na budynkach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Serbach oraz Szkoły Podstawowej w Przedmościu. Prowadzony jest również punkt informacyjny Programu Czyste Powietrze programu priorytetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Urzędzie Gminy Głogów. Dzięki dotacjom WFOŚiGW. Gmina realizuje zadanie dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest. Ochrona Środowiska realizowana jest również poprzez wdrażanie zapisów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Głogów na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2031.

W Gminie Głogów rozwijane są Odnawialne Źródła Energii głównie w postaci montażu paneli fotowoltaicznych na wybranych budynkach oraz budowie farm fotowoltaicznych. Analizowana jednostka wyznaczyła tereny pod rozwój OZE w obrębie Borek-Zabornia, Wilków oraz w Serbach. Rada Gminy Głogów we wrześniu 2023 podjęła uchwałę w sprawie utworzenia i przystąpienia do Głogowskiego Klastra Energii, jednak porozumienie cywilnoprawne pomiędzy partnerami nie zostało zawarte.

Gmina położona jest w obrębie korzystnej strefy pod względem energetycznego wykorzystywania energii wiatru. Istnieje więc potencjał do rozwoju wykorzystania tego źródła energii. Planując rozwój energetyki wiatrowej należy mieć jednak na uwadze uwarunkowania planistyczno-przestrzenne, krajobrazowe i biocenotyczne, na które wpływ wywierają turbiny wiatrowe.

Gmina Głogów również w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi współpracuje z innymi gminami. Gmina Głogów jest członkiem Związku Międzygminnego EKO-PRZYSZŁOŚĆ w Nowej Soli. Przystąpienie do związku pozwala na wspólne wykonywanie zadania w zakresie gospodarowania odpadami oraz usprawnienie wdrażania kolejnych zadań wynikających z powyższej ustawy. Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów jest podmiot wyłoniony w drodze przetargu przez Związek Międzygminny „Eko-Przyszłość”. Warto podkreślić, że na terenie Gminy nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, gdzie mieszkańcy mogliby dostarczyć odpady, natomiast mieszkańcy mają możliwość korzystania z innych PSZOK znajdujących się na terenie Związku, a w 2025 roku planuje się budowę i oddanie do użytku PSZOK na terenie Gminy Głogów – w m. Ruszowice.

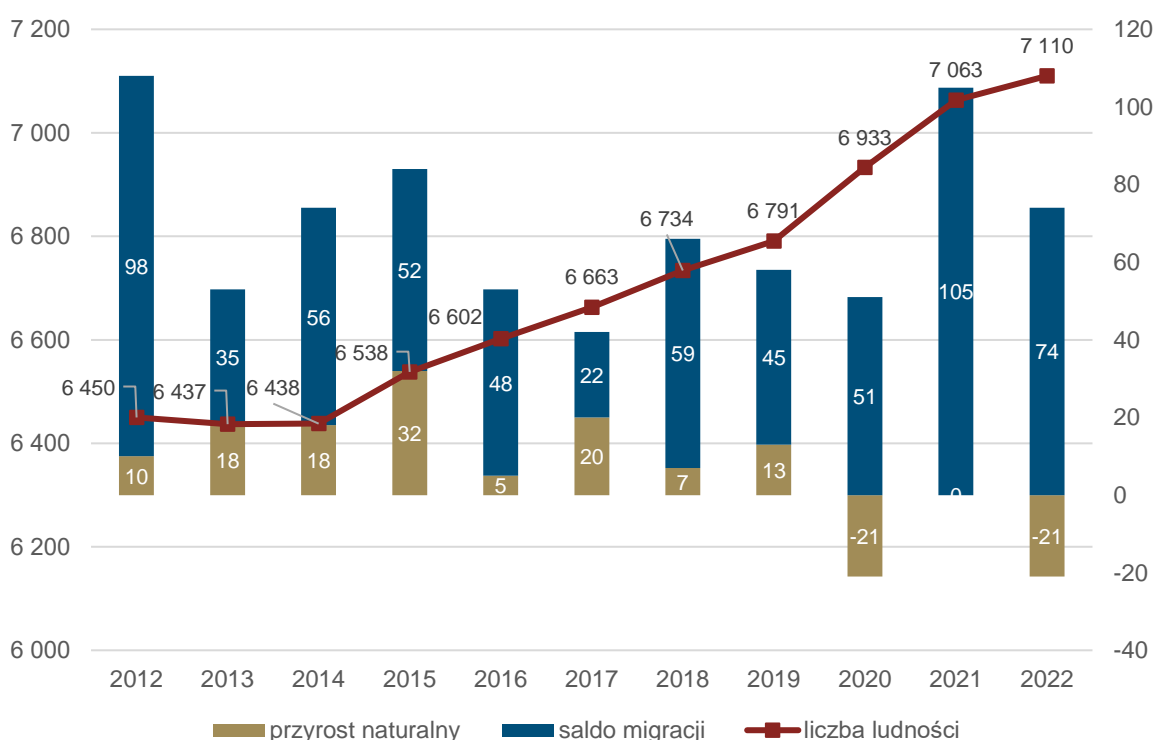
Obserwuje się umiarkowany problem w aspekcie segregacji odpadów, ponieważ udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów był zmienny – w analizowanym okresie do 2020 roku wzrastał i wynosił 43%, następnie w kolejnych latach malał, żeby w 2022 roku wynieść jedynie 25%. Należy jednak zaznaczyć, że zmiana wartości wskaźnika związana była ze zmianą sposobu jego obliczania. W celu poprawy stanu gospodarki odpadami widzi się konieczność rozszerzenia i kontynuacji działań już prowadzonych m.in.: utworzenia PSZOK na terenie Gminy czy dalszej edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, obejmującej nie tylko dzieci i młodzież szkolną, ale również dorosłych i seniorów.

Aspekt finansowy Gminy Głogów należy ocenić umiarkowanie pozytywnie. Corocznie wzrastają dochody ogółem jednostki, natomiast wzrost ten w podziale na 1 mieszkańca jest niższy niż w powiecie czy województwie, jednocześnie osiągając niższe wartości. Podobnie prezentuje się aspekt dochodów własnych na 1 mieszkańca – odnotowuje się delikatny wzrost kwot, jednak obserwuje się corocznie zwiększanie się różnicy pomiędzy wysokością analizowanej kwoty w Gminie oraz powiecie czy województwie. W 2022 roku kwota ta w Gminie Głogów wyniosła 3 449,20 zł natomiast w powiecie 4 515,49 zł. Wraz z dochodami corocznie zwiększały się również wydatki ogółem, co skutkowało w latach 2018, 2020 i 2022 ujemnym wynikiem budżetu. Analizując strukturę dochodów dostrzec można, iż największy udział w ostatnich latach posiadały dotacje, przy jednoczesnym stopniowym zmniejszaniu się udziału dochodów własnych bez PIT i CIT w całkowitych dochodach jednostki. Analizując dochody podatkowe w Gminie Głogów, zauważalne jest, że zdecydowanie dwoma najważniejszymi źródłami dochodu są: udział z podatku od osób fizycznych (PIT) oraz podatek od nieruchomości, które łącznie wniosły w 2022 r. ok. 18 mln zł do

budżetu, stanowiąc niemal 92% dochodu podatkowego Gminy Głogów. Dochód z tytułu udziału w podatku PIT na przestrzeni lat znacznie wzrosły z poziomu około 7,5 mln zł do niemal 12,4 mln zł. Należy również podkreślić, iż w Gmina corocznie w analizowanym okresie dokonywała obniżenia maksymalnych możliwych stawek podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku od środków transportowych, czego skutkiem finansowym jest obniżenie dochodów budżetowych z tego tytułu o średnie 640 tys. zł rocznie. Dodatkowo udziela się ulg i zwolnień od podatku nieruchomości (średnio rocznie jest to kwota około 93 tys. zł). Analizując strukturę wydatków Gminy Głogów w latach 2018-2022 zaobserwowano, że największy średni udział przypadają w działach: oświata i wychowanie (29%) oraz w dziale rodzina (20%). Znaczną część środków przeznaczano również na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (11%), administrację publiczną (10%), rolnictwo i łowiectwo (7%) oraz transport i łączność (6%). Ponadto w latach 2018-2022 w Gminie Głogów dokonywano znaczących wydatków inwestycyjnych – z wyjątkiem roku 2019 udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie corocznie przewyższał analogiczne wartości dla województwa i powiatu. W 2022 roku udział ten wyniósł niecałe 25%, dla porównania w powiecie i województwie osiągając wartości zbliżone 16%. Świadczy to o dużej aktywności inwestycyjnej w Gminie o ogólnym ciągłym rozwoju infrastrukturalnym. Gmina w ostatnich latach rozwijała się również z pomocą środków zewnętrznych. W latach 2014-2020 pozyskała ona dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na realizację trzech projektów, w tym m.in. na rozbudowę i modernizację szkół podstawowych. Ponadto otrzymała szereg dotacji z Rządowego Funduszu Polski Ład m.in. na budowę i modernizację dróg, budowę świetlic wiejskich i remiz OSP czy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Dodatkowo należy stwierdzić, że obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Głogów pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań finansowych w kolejnych latach.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Kapitał społeczny każdej Gminy stanowią jej mieszkańcy i to do nich kieruje się rozwój – chęć zapewnienia jak najlepszych warunków życia, możliwość edukacji na wysokim poziomie, odpowiednią ofertę usług, ciekawą i angażującą ofertę spędzania czasu wolnego. Korzystnym trendem obserwowanym na przestrzeni ostatnich lat jest ciągle napływ ludności z uwagi na dodatnie saldo migracji – stale wzrastała przez to liczba ludności (z wyjątkiem delikatnego spadku w 2013 roku). W 2022 roku liczba mieszkańców wyniosła 7 110 osób (według danych GUS). Dodatkowo saldo migracji od początku badanego okresu oznacza, iż więcej osób wprowadza się na teren Gminy niż decyduje się ją opuścić. Negatywnym trendem jest natomiast obserwowany od 2020 roku ujemny poziom przyrostu naturalnego (stosunek urodzeń do zgonów). Wciąż jednak liczba osób imigrujących do Gminy jest zdecydowanie wyższa od liczby zgonów oraz osób emigrujących, przez co także w kolejnych latach spodziewać się można dalszego wzrostu liczby mieszkańców Gminy Głogów.

Ryc. 1. Zmiany liczby ludności w Gminie Głogów w latach 2012-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu pogłębienia analizy sytuacji demograficznej w Gminie Głogów zbadano również inne wskaźniki. Na tej podstawie zaobserwowano zmniejszający się udział mieszkańców w wieku 25-34 lat na terenie Gminy, a więc osób stanowiących główną siłę rozwoju gospodarczego, mieszkańców, którzy zakładają rodziny oraz podejmują zatrudnienie. Rośnie natomiast współczynnik senioralnego obciążenia demograficznego, czyli liczby osób starszych w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Kolejnym alarmującym aspektem jest fakt, iż w Gminie Głogów proces ten zachodzi szybciej niż w powiecie oraz w województwie. Wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym, choć wciąż jest ona niższa niż liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza, iż liczba dzieci i młodzieży w Gminie pozostaje ciągle wyższa niż liczba seniorów, jednak przy zachowaniu aktualnych tendencji różnica pomiędzy tymi grupami w przyszłości będzie się stale zmniejszać, a w przeciągu paru lat przewyższy liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Ponadto obserwuje się stopniowe zmniejszanie się udziału osób w wieku produkcyjnym w całkowitej strukturze wieku. Pozytywnym aspektem był natomiast zwiększający się udział osób w wieku przedprodukcyjnym obserwowany w latach 2019-2021 roku.

Z uwagi na widoczne stopniowe starzenie się społeczeństwa, sytuację demograficzną w Gminie można ocenić jako umiarkowanie niekorzystną. Negatywne trendy związane ze strukturą płci i wieku w chwili

obecnej kompensowane są przez dodatnie saldo migracji. Dzięki napływowi osób spoza Gminy, konsekwencje negatywnych trendów demograficznych nie są znacząco odczuwalne dla społeczności lokalnej. Z jednej strony obserwuje się napływ ludności do Gminy i ciągłe zwiększanie się liczby ludności, z drugiej natomiast widoczny jest ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, zmniejszający się udział w strukturze demograficznej osób w wieku produkcyjnym, w tym osób w przedziale 25-34 lat oraz szybciej zwiększający udział w strukturze demograficznej osób w wieku poprodukcyjnym niż osób w wieku przedprodukcyjnym, co prowadzić może w przeciągu paru kolejnych lat do spadku zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Zmiany demograficzne rodzą konieczność dostosowywania oferty usług do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Jeśli obecne trendy będą się utrzymywać w perspektywie kolejnych lat wciąż obserwowane będzie wysokie zainteresowanie usługami takimi jak: żłobki, przedszkola czy oferta skierowana do dzieci i młodzieży, a ponadto wzrośnie zainteresowanie usługami skierowanym dla osób w wieku poprodukcyjnym takich jak np. usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne czy medyczne, a także aktywizacji dla seniorów.

W momencie opracowywania niniejszego dokumentu w Gminie nie funkcjonują instytucje zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3. Z kolei poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej w roku szkolnym 2022/2023 roku wynosił ok. 61%, a opieka ta była świadczona przez 3 placówki: Przedszkole Publiczne w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Serbach oraz oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Przedmościu i w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Wilkowie.

Należy jednak podkreślić, iż według szacunków Gminy ok. 20-30% dzieci w wieku przedszkolnym uczęszcza do przedszkoli poza terenem Gminy. Wysoki odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli poza terenem Gminy (Gmina szacuje, iż w roku szkolnym 2022/2023 mogło to być nawet 81 dzieci) może być powiązany z miejscem wykonywania pracy przez ich rodziców. Podczas drogi do pracy, odwożą oni swoje dzieci do przedszkoli znajdujących się w pobliżu codziennie pokonywanej trasy lub zakładu pracy.

Edukację podstawową na terenie Gminy zapewniają 3 szkoły podstawowe o różnej liczbie i wielkości oddziałów. Są to: Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Serbach, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Przedmościu oraz Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Wilkowie. Do poszczególnych szkół publicznych w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało od 84 do 211 uczniów w podziale na od 8 do 13 oddziałów. Również stan bazy dydaktycznej w poszczególnych szkołach publicznych jest zróżnicowany. Nauka odbywa się z wykorzystaniem różnej liczby sal lekcyjnych oraz różnej liczby nowoczesnych technologii i wyposażenia dydaktycznego takiego jak komputery do użytku uczniów czy projektory multimedialne. Wszystkie szkoły posiadają dostęp do obiektów sportowych (sal gimnastycznych), jednak jedynie SP w Przedmościu korzysta także z obiektów zewnętrznych takich jak boisko sportowe LZS Przedmoście. Uczniowie uczęszczający do szkół na terenie Gminy mają dostęp do szafek, dzięki czemu możliwe jest ograniczenie liczby noszonych książek. Celem zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom, wszystkie szkoły są monitorowane, a także prowadzone są świetlice szkolne zapewniające opiekę nad młodszymi dziećmi do czasu ich odbioru przez rodziców. Dzieci mają również zapewnioną pomoc pielęgniarki, a także wsparcie psychologiczne. Przy wszystkich szkołach zlokalizowane są parkingi, dostępne również dla rodziców, aby ułatwić im dowiezienie oraz odbiór dzieci z zajęć szkolnych. Stan wszystkich placówek należy ocenić zatem jako dobry – obiekty są dobrze wyposażone, zapewniając bezpieczną przestrzeń dla nauki dzieci. W Gminie Głogów co roku są również przyznawane stypendia Wójta dla uczniów osiągających wyróżniające wyniki w nauce. Stypendia stanowią wsparcie dalszego rozwoju zainteresowań szczególnie uzdolnionych uczniów, a także docenienie ich wysiłku i osiągniętych rezultatów. Oferowana jest również pomoc dla dzieci z trudnościami w nauce w postaci zajęć rewalidacyjnych, rewalidacyjno-wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz indywidualizowania pracy z uczniem na lekcji. Zważając na neuroróżnorodność uczniów, prowadzone są również zajęcia z zakresu rozwijania kompetencji społecznych czy emocjonalnych. Uwzględniane są również elementy terapii sensorycznej oraz z zakresu biofeedback (skupiające się na prawidłowym rozpoznawaniu bodźców dawanych przez organizm i jego właściwej stymulacji w procesie uczenia).

Poziom nauczania (zbadany na podstawie wyników egzaminów ósmoklasisty) w poszczególnych szkołach również jest zróżnicowany. Porównując średnie wyniki szkół, zauważyć można, iż w 2021 roku najslabiej podczas egzaminów wypadli uczniowie szkoły w Przedmościu. Od tego czasu jednak notowany jest progres średnich wyników, dzięki czemu już w 2023 roku uczniowie tej szkoły osiągnęli najwyższe wyniki w Gminie.

Wyniki uzyskiwane przez uczniów szkół w Wilkowie i Serbach są porównywalne. Można jednak zauważyć, iż w placówce w Serbach co roku uczniowie notują najwyższe wyniki wśród szkół gminnych w zakresie egzaminu z języka angielskiego. Niemniej, najbardziej problematycznym przedmiotem na poziomie szkół gminnych zdaje się być matematyka, gdzie notowane wyniki uzyskują największe rozbieżności zarówno w ujęciu międzyszkolnym, jak i poszczególnych lat. Z kolei porównując średnie dla Gminy, powiatu oraz województwa w 2023 roku, średnia dla całej Gminy z języka polskiego przewyższała obie analogiczne wartości dla jednostek wyższego rzędu, z matematyki osiągnęła wyższą wartość niż w powiecie, natomiast z języka angielskiego była nieznacznie niższa niż w powiecie i województwie.

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu kultury w Gminie Głogów jest Centrum Biblioteczo-Kulturalne Gminy Głogów zlokalizowane w Przedmościu, przy ul. Szkolnej 17. CBK rozpoczęło swoją działalność wraz z początkiem 2023 r. Łączy w sobie działania ośrodka kultury poprzez jej upowszechnianie, promowanie, a także wspieranie i krzewienie lokalnej tożsamości i tradycji, a także biblioteki poprzez organizację prelekcji, warsztatów, spotkań autorskich czy klubu dyskusyjnego. Dzięki przyjętej formie oraz szerokiej współpracy Centrum realizuje jednak znacznie więcej zadań, między innymi prowadząc 4 świetlice środowiskowe w Przedmościu, Serbach, Turowie i Wilkowie. Aktywnie wspiera również zespoły folklorystyczne: Przedmościanki, Serbowicy, Grodzianki i Iskierki, a także Koła Gospodyń Wiejskich. Dzięki dużemu zaangażowaniu mieszkańców, a także wsparciu fundacji Orange w Centrum powstała również nowoczesna pracownia multimedialna, wyposażona m.in. w: drukarkę i długopisy 3D, gogle VR, tablety, laptopy czy konsolę do gier. Stworzona pracownia pozwoliła rozwinąć ofertę Centrum o warsztaty z zakresu robotyki, kodowania czy modelowania 3D. CBK administruje i prowadzi działalność 13 świetlic wiejskich zlokalizowanych w: Bytniku, Przedmościu, Ruszowicach, Serbach, Borku, Szczyglicach, Turowie, Zaborni, Grodźcu Małym, Krzekotowie, Starych Serbach, Wilkowie i Kluczach. Celem rozbudowy lokalnych centrów aktywności i integracji społecznej jakimi są świetlice, planuje się również budowę nowej świetlicy w Wilkowie. Centrum odpowiada również za organizację lub współorganizację szeregu imprez i wydarzeń o charakterze otwartym. Wśród nich wskazać można m.in.: dożynki gminne, śniadanie wielkanocne, spotkania oplatkowe, warsztaty tematyczne, gminny dzień kobiet, gminny dzień dziecka, czy koncerty. CBK odpowiada również za animację czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas przerw szkolnych w wakacje czy ferie, kiedy organizuje półkolonie czy kolonie.

Spośród grup i organizacji pozarządowych wzmożoną aktywnością w życie lokalnej społeczności wyróżniają się Koła Gospodyń Wiejskich: Kluczowianki, Żurawianki, KGW w Przedmościu, KGW w Serbach, Szczygliczanki i KGW w Wilkowie. Warto również podkreślić działalność lokalnych klubów sportowych, które z uwagi na brak gminnego podmiotu funkcjonującego w tym zakresie oraz dostatecznie rozwiniętej bazy sportowo-rekreacyjnej, upowszechniają kulturę fizyczną wśród mieszkańców. Są to m.in.: Klub Piłkarski „VIKTORIA” Borek, Stowarzyszenie LZS „Sparta” Przedmoście, Stowarzyszenie LZS „Odra” Grodziec Mały, Stowarzyszenie LZS „Mieszko” Ruszowice, Stowarzyszenie LZS „Zawisza” Serby. Wszystkie ww. podmioty są żywo zaangażowane w realizację zadań kulturalnych lub sportowych, rozwijanie pasji i zainteresowań czy uzdolnień artystycznych oraz integrację mieszkańców, a także promowanie Gminy. Na terenie Gminy Głogów działalność prowadzą również inne organizacje pozarządowe. Niemniej, istniejące organizacje nie cechują się szczególnym zaangażowaniem, umożliwiającym wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej wśród mieszkańców Gminy. Jest to sytuacja niekorzystna, gdyż hamuje rozwój postaw obywatelskich i świadczy o niskim poziomie zaangażowania społecznego w życie i rozwój Gminy.

Podsumowując, w Gminie Głogów zapewniana jest urozmaicona oferta kulturalna i sportowa, dzięki prężnie działającym jednostkom gminnym oraz wybranym organizacjom pozarządowym i lokalnym działaczom. Ważnym jest, aby powyższe działania były kontynuowane i rozwijane, a dostępna oferta kulturalna i sportowa wraz z zapleczem (w postaci obiektów o funkcji kulturalnej i sportowej) były regularnie urozmaicane w celu zachowania atrakcyjności dla różnych grup wiekowych. Wskazane byłoby również utworzenie gminnej jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za działania sportowe lub rozszerzenie działalności CBK o takowe.

Za aspekt bezpieczeństwa publicznego i utrzymania porządku publicznego w Gminie Głogów odpowiedzialni są funkcjonariusze z komisariatu w Mieście Głogów, a za cały obszar Gminy odpowiada jeden dzielnicowy. Przydział jednego dzielnicowego na tak dużą powierzchnię oraz utrudnienia związane z przemieszczaniem się w godzinach szczytu po terenie Miasta i Gminy, znacząco obniżają poziom

bezpieczeństwa mieszkańców poprzez wydłużony czas reakcji funkcjonariuszy. Tym samym, wśród najczęściej występujących wykroczeń i czynów karalnych dominują uszkodzenia mienia, kradzieże i dewastacje. Zdarzają się również rozboje. W Gminie Głogów zlokalizowane są nieliczne punkty monitoringu wizyjnego znajdujące się przy szkołach oraz niektórych świetlicach wiejskich.

Z kolei za bezpieczeństwo pożarowe odpowiedzialnych jest 6 jednostek OSP rozmieszczonych w miejscowościach: Serby, Ruszowice, Borek, Wilków, Przedmoście oraz Szczyglice. Dodatkowo jednostki w Serbach i Ruszowicach ujęte zostały w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Poza swoją codzienną działalnością dotyczącą bezpieczeństwa pożarowego, odpowiadają także za bezpieczeństwo publiczne podczas różnego rodzaju wydarzeń oraz organizują lub współorganizują m.in. gminne zawody sportowo-pożarnicze czy szkolenia z zakresu pierwszej pomocy oraz właściwych zachowań w przypadku wystąpienia zagrożenia pożarowego.

Gmina Głogów jest członkiem 3 organizacji międzygminnych: Lokalnej Grupy Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”, Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Związku Gmin Głogowskich. Stanowią one forum współpracy w wielu aspektach, a członkostwo Gminy zwiększa możliwości współpracy i przedsięwzięcia wspólnych działań w celu rozwoju całego regionu.

Zapewnieniem wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, materialnej lub społecznej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. GOPS realizuje zadania wynikające ze swojego statutu tj. wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, jak również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze społecznością lokalną. W Gminie Głogów została również powołana Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W Gminie Głogów funkcjonują 2 Kluby Senior+, które mieszczą się w Ruszowicach przy ul. Tęczowej 55 oraz w Serbach przy ul. Brzozowej 3. Oferują one usługi w zakresie aktywności ruchowej, kinezyterapii i opieki wśród osób po 60 r.ż. Kluby oferują również seniorom możliwość zagospodarowania czasu wolnego, możliwość rozwijania pasji i zainteresowań poprzez zajęcia: edukacyjne, kulturalne czy rekreacyjne. W kolejnych latach kluczowe będzie dalsze zwiększanie poziomu świadczonych usług i dostępności do nich dla mieszkańców. Ważne będzie także poszerzenie oferty Ośrodka skierowanej dla seniorów.

Ponadto Gmina Głogów od 2019 roku dysponuje 1 mieszkaniem chronionym, które również jest formą pomocy społecznej, przygotowującą osoby w nim zamieszkujące do prowadzenia samodzielnego życia. Osoby zamieszkujące w mieszkaniu chronionym są objęte codziennym wsparciem i opieką specjalistów. Obserwuje się natomiast deficyt mieszkań komunalnych i socjalnych. Z tego względu widzi się konieczność zwiększenia zasobów takich mieszkań, aby tym samym zwiększyć możliwości pomocowe i skrócić czas oczekiwania na przyznanie mieszkania.

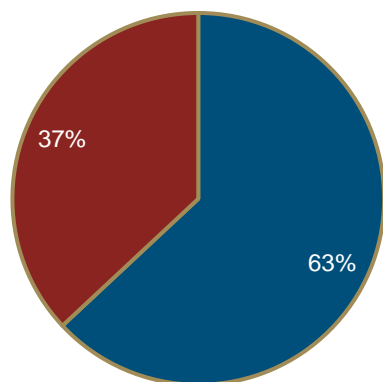
W Gminie Głogów nie ma zlokalizowanych żadnych publicznych poradni czy gabinetów podstawowej opieki zdrowotnej. Na granicy gmin – w Krzepowie wynajmowany jest budynek gminny, w którym mieści się niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Dostęp do lekarzy zarówno w zakresie opieki podstawowej jak i specjalistycznej mieszkańcy Gminy mogą uzyskać udając się do Miasta Głogów. Dostrzega się potrzebę zwiększenia współpracy Gminy z podmiotami medycznymi (w tym świadczącymi specjalistyczną opiekę medyczną) w aspekcie organizowania oferty usług medycznych, jej dofinansowania czy rozbudowy np. o ofertę rehabilitacji oraz zwiększenia świadomości mieszkańców o możliwości skorzystania z przyszłych, darmowych usług i programów medycznych, które będą akurat dostępne w Gminie.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Głogów przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz on-line. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Respondenci składali odpowiedzi od 20 lutego do 17 marca 2024 roku (łącznie przez 27 dni). Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do niniejszego opracowania.

Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie zebrano 46 ankiet. Większą część respondentów stanowiły kobiety (63%). Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej osób było w przedziale wiekowym 46-55 lat (39%). Ponad 72% stanowiły osoby pracujące. Szczegółowe dane na temat ankietowanych przedstawiają poniższe wykresy.

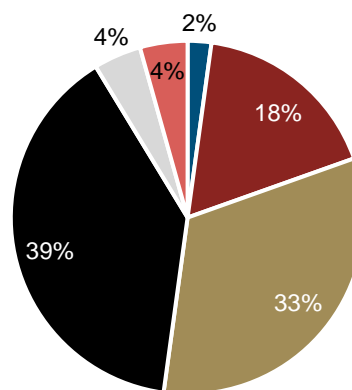
Ryc. 2. Metryczka – ankietowani według płci

■ Kobieta ■ Mężczyzna

Źródło: opracowanie własne.

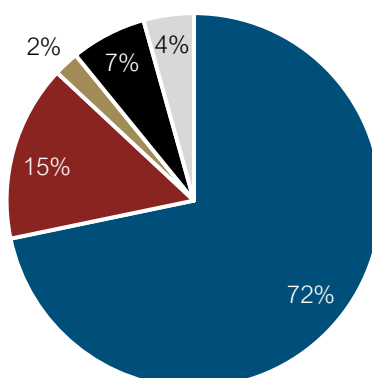
Ryc. 3. Metryczka – struktura wiekowa ankietowanych

■ 18-25 lat ■ 26-35 lat ■ 36-45 lat
■ 46-55 lat ■ 56-65 lat ■ powyżej 65 lat

Źródło: opracowanie własne.

Ryc. 4. Metryczka – ankietowani według zatrudnienia

■ osoba pracująca ■ przedsiębiorca ■ rolnik ■ emeryt/rencista ■ osoba bezrobotna

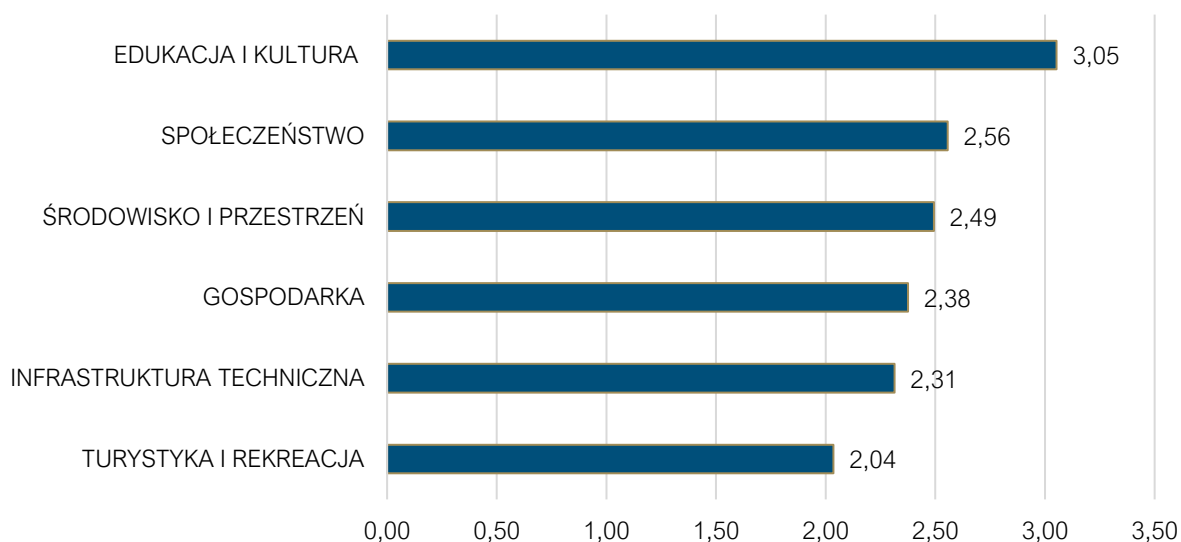
Źródło: opracowanie własne.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W Gminie Głogów w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”,

mieszkańcy **najkorzystniej** oceniają działania w zakresie **edukacji i kultury** – średnia ocen dla tego obszaru wynosiła 3,05. Z kolei **najmniej korzystnie** oceniony został obszar **turystyki i rekreacji** – średnia ocena wynosiła 2,04. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,47, co oznacza, że poszczególne aspekty w większości ocenione zostały jako zadawalające, dostateczne lub złe.

Ryc. 5. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Środowisko i przestrzeń

W obszarze dotyczącym środowiska naturalnego i przestrzeni publicznej respondenci najkorzystniej ocenili **walory środowiska przyrodniczego w Gminie** – pytanie to uzyskało średnią ocenę 3,16. Dość wysoko oceniono również **system odbioru odpadów na terenie Gminy** – średnia ocena wyniosła 2,78. Z kolei najniżej oceniona została **infrastruktura melioracji szczegółowej** (1,88) oraz **rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy** (2,27).

Tab. 1. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze środowisko i przestrzeń

Walory środowiska przyrodniczego w Gminie	3,16
System odbioru odpadów na terenie Gminy	2,78
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,64
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w Gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,57
Estetyka Gminy	2,54
Jakość powietrza w Gminie	2,48
Świadomość ekologiczna mieszkańców	2,39
Oferta gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska	2,37
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)	2,34
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy	2,27
Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	1,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Turystyka i rekreacja

We fragmencie ankiety poświęconemu turystyce i rekreacji mieszkańcy najlepiej ocenili **poziom bazy sportowo-rekreacyjnej** – średnia ocena to 2,63, co oznacza, iż mieszkańcy oceniają ten aspekt jako dostateczny. Z kolei najniżej ocenione zostały: **system ścieżek rowerowych**, **oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży** oraz **działania promocyjne Gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów** – dla których średnia ocena wyniosła kolejno 1,59, 1,68 i 1,69, a więc duża część ankietowanych oceniła te aspekty negatywnie.

Tab. 2. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze turystyka i rekreacja

Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie	2,63
Atrakcyjność turystyczna Gminy	2,51
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	2,38
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla seniorów	2,34
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dzieci	1,98
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dorosłych	1,93
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	1,90
Poziom bazy gastronomicznej	1,76
Działania promocyjne Gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,69
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży	1,68
System ścieżek rowerowych	1,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Edukacja i kultura

Obszar skupiający w sobie aspekty związane z edukacją, wychowaniem przedszkolnym oraz upowszechnieniem kultury osiągnął najwyższy wynik spośród badanych sfer, a jego najpozytywniej odbieranym elementem była **jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy** (3,55). Wysoko oceniono również **dostęp do edukacji przedszkolnej** (3,46) oraz **jakość infrastruktury w szkołach podstawowych** (3,43), a także **dostęp do edukacji w szkołach podstawowych** (3,35), **jakość edukacji przedszkolnej w Gminie** (3,30) czy **organizacja dowozu dzieci do szkół** (3,29). Elementy te otrzymały jedno z najwyższych

średnich wyników wśród wszystkich badanych w ankiecie aspektów. Najstłabiej oceniony został **dostęp do obiektów kulturalnych w Gminie** (2,53) oraz **działalność świetlic wiejskich** (2,65). Należy jednak podkreślić, że elementy najgorzej oceniane obszary edukacji i kultury uzyskały wyższe średnie wartości od większości elementów z innych obszarów.

Tab. 3. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze edukacja i kultura

Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy	3,55
Dostęp do edukacji przedszkolnej	3,46
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,43
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	3,35
Jakość edukacji przedszkolnej w Gminie	3,30
Organizacja dowozu dzieci do szkół	3,29
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w Gminie	3,06
Działalność domu kultury i biblioteki	2,94
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie Gminy	2,86
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie Gminy	2,81
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie Gminy	2,79
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w Gminie	2,74
Działalność świetlic wiejskich	2,65
Dostęp do obiektów kulturalnych w Gminie (godziny i dni otwarcia, itp.)	2,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Gospodarka

W zakresie sfery gospodarczej, mieszkańcy najlepiej ocenili **atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy** (2,79). Mieszkańcy dostrzegają natomiast problem w zakresie **połączeń komunikacyjnych z innymi gminami i miastami** (1,95) oraz **funkcjonowania transportu zbiorowego** (2,02). Taka sytuacja może być spowodowana podziałem Gminy na dwie części oraz naturalną barierą w postaci rzeki Odry.

Tab. 4. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze gospodarka

Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy	2,79
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji	2,67
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie Gminy	2,49
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie	2,47
Dostępność usług na terenie Gminy	2,44
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	2,44
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy	2,10
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie Gminy	2,02
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	1,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Infrastruktura techniczna

Część ankiety dotycząca infrastruktury technicznej zawierała pytania o stan i jakość infrastruktury sieciowej na terenie Gminy. Mieszkańcy Gminy najwyżej ocenili **jakość sieci kanalizacyjnej** (2,79). Natomiast najniżej ocenione zostały: **bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych** (1,74) oraz **mała infrastruktura drogowa** (1,85).

Tab. 5. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze infrastruktura techniczna

Jakość sieci kanalizacyjnej	2,79
Jakość sieci gazowej	2,68

Jakość sieci wodociągowej	2,64
Dostęp do Internetu w Gminie	2,51
Stan dróg w Gminie	1,98
Mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)	1,85
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	1,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Spoleczeństwo

W obszarze społeczeństwa mieszkańcy Gminy Głogów najlepiej oceniają **funkcjonalność budynków administracji publicznej** (3,23) oraz **zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy** (3,02) – średnia ocena tych aspektów wyniosła powyżej 3, co oznacza, iż większość respondentów oceniała go jako zadowalający lub dobry. Najniżej oceniono **dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, jakość infrastruktury żłobkowej na terenie Gminy** oraz **dostęp do żłobków/klubów malucha** – średnia ocena wyniosła kolejno 1,73, 2,00 i 2,04, co oznacza, iż mieszkańcy oceniają powyższe aspekty źle.

Tab. 6. Ocena poszczególnych aspektów w obszarze społeczeństwo

Funkcjonalność budynków administracji publicznej	3,23
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	3,02
Bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy	2,93
Wsparcie osób starszych oferowane przez Gminę (DPS, Kluby Seniora)	2,90
Skuteczność działania pomocy społecznej	2,82
Aktywność mieszkańców na rzecz Gminy	2,75
Wsparcie osób niesamodzielnych	2,57
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,47
Jakość opieki żłobkowej na terenie Gminy	2,22
Dostęp do żłobków / klubów malucha	2,04
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie Gminy	2,00
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Celem podsumowania w tabeli poniżej zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z obszarów.

Tab. 7. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Edukacja i kultura	Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy	Dostęp do obiektów kulturalnych w Gminie (godziny i dni otwarcia, itp.)
Infrastruktura techniczna	Jakość sieci kanalizacyjnej	Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego w Gminie	Infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)
Spoleczeństwo	Funkcjonalność budynków administracji publicznej	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej
Turystyka i rekreacja	Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie	System ścieżek rowerowych
Gospodarka	Atrakcyjność inwestycyjna obszaru Gminy	Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Zdecydowanie najczęściej wskazywanymi odpowiedziami była **poprawa infrastruktury drogowej**, w tym chodników, dróg itp. (odpowiedź wskazana przez 89,1% ankietowanych). Kolejną często wskazywaną odpowiedzią była **rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych** (odpowiedź wskazana przez 73,9% ankietowanych). Wśród często wskazywanych odpowiedzi znalazły się również: **rozbudowa oświetlenia ulicznego** (odpowiedź wskazana przez 52,2%), **poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego** (odpowiedź wskazana przez 41,3% ankietowanych). Pozostałe odpowiedzi uzyskały poniżej 40% głosów.

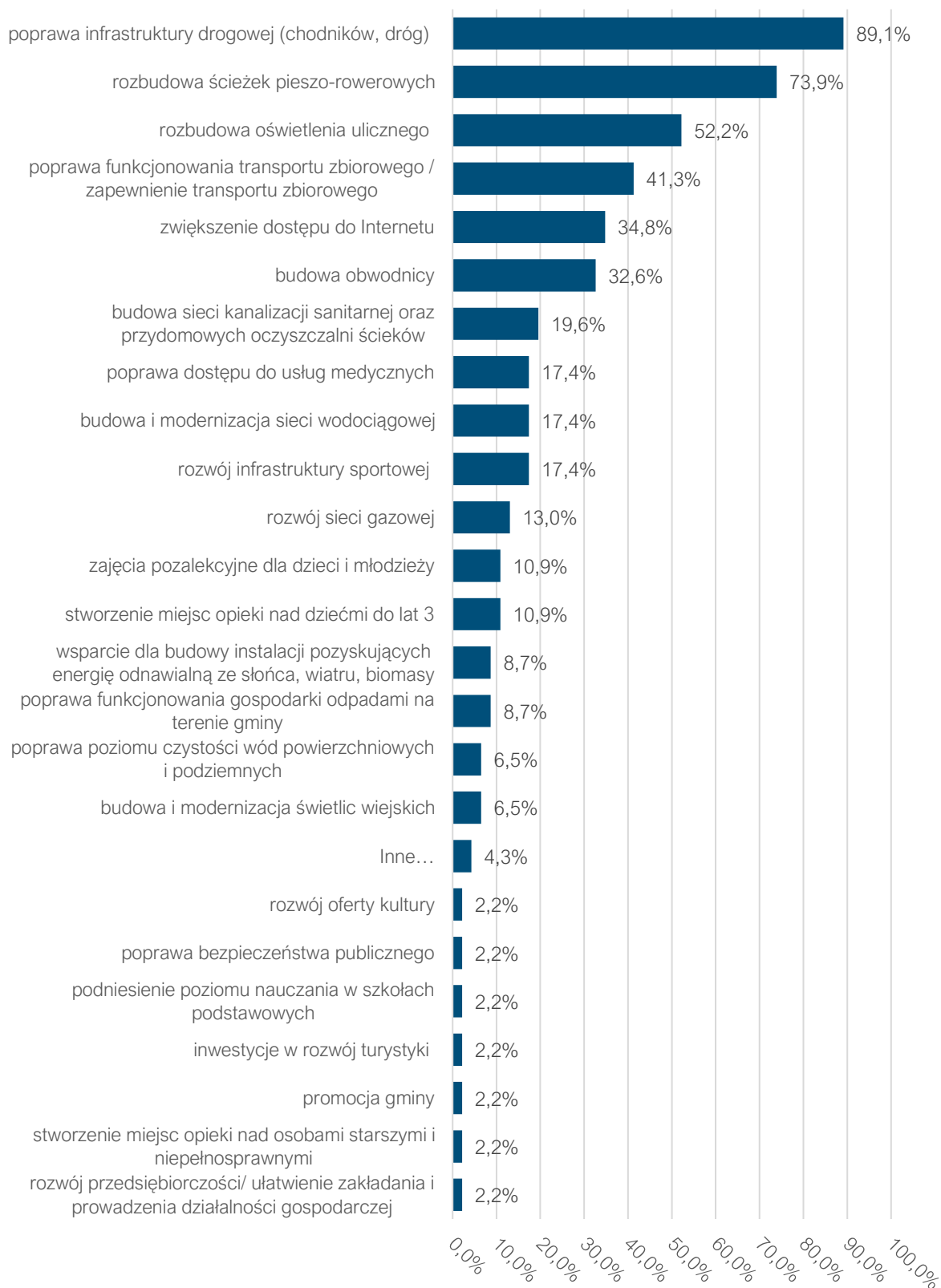
Na kolejnej stronie zamieszczony został szczegółowy wykres przedstawiający poruszone wyżej aspekty, a także inne elementy, o których ocenę poproszeni zostali respondenci.

W ankiecie zapytano również co według respondentów powinno być wizytówką Gminy. Było to pytanie otwarte, a więc ankietowani mieli możliwość samodzielnie wpisać odpowiedzi. Wśród odpowiedzi najbardziej wybrzmiały następujące kwestie:

- Czystość, świeże powietrze, tereny zielone, położenie - sąsiedztwo rzeki Odry
- Wyremontowana infrastruktura drogowa, ścieżki rowerowe, chodniki, oświetlenie
- Rozwój gospodarczy, rozwój przedsiębiorczości, wsparcie firm lokalnych
- Oferta kulturalna, miejsca wypoczynku i rekreacji (m.in. place zabaw)
- Rozwój OZE, w tym instalacji fotowoltaicznych
- Włodarz i pomocni urzędnicy.

Ryc. 6. Główne priorytety rozwoju Gminy Głogów według ankietowanych

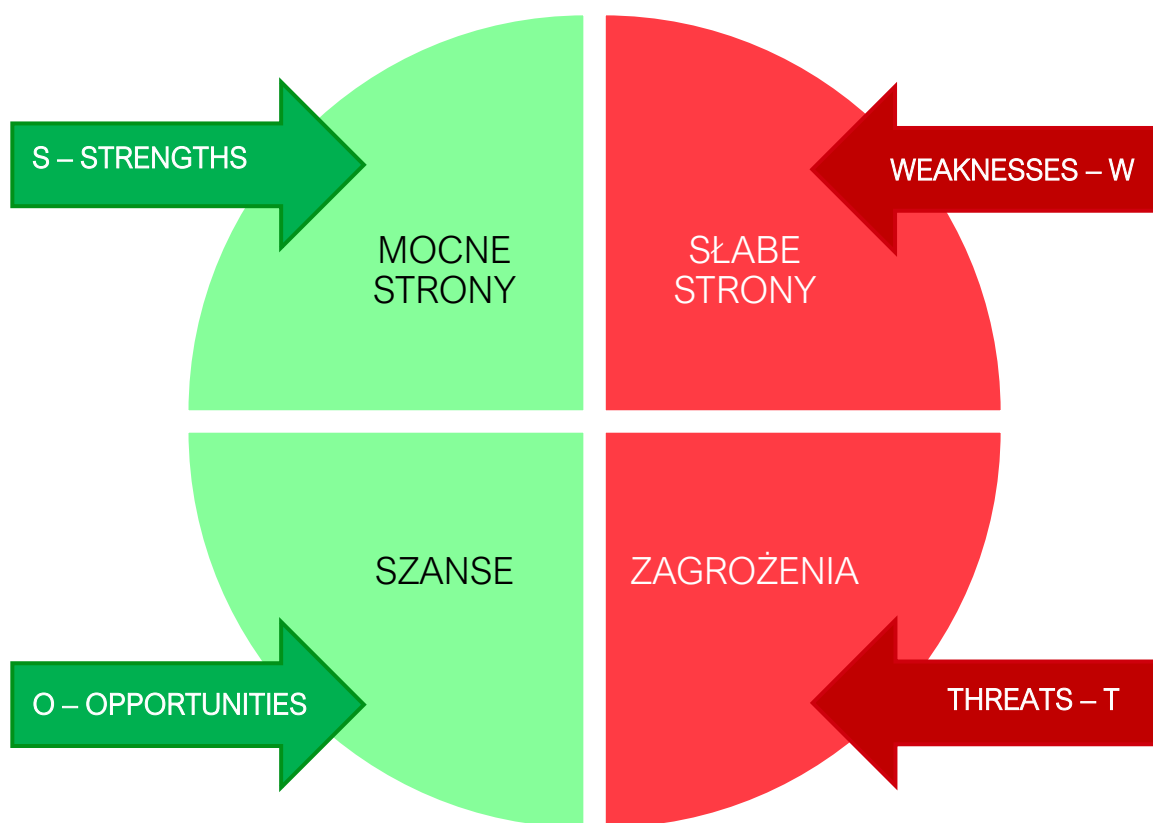
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest często stosowanym narzędziem diagnozy strategicznej w jednostkach administracji publicznej. To narzędzie pozwala na porównanie **mocnych i słabych** stron jednostki wynikających z jej **wewnętrznego** otoczenia oraz identyfikację **szans i zagrożeń** dla rozwoju, które płyną z otoczenia **zewnętrznego**. Ponadto dzięki analizie SWOT można również określić, jak te elementy wzajemnie na siebie oddziałują.

Analizę SWOT dla Gminy Głogów opracowano bazując na:

- 1) Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Głogów;
- 2) danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Głogów, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- 3) wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy oraz interesariuszy Strategii.

Analizę SWOT dla Gminy Głogów przedstawia poniższe zestawienie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie Gminy w bezpośrednim sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego, co umożliwia jej uczestniczenie w procesach rozwojowych Miasta Głogowa, • Dobra dostępność komunikacyjna Gminy, którą zapewnia rozbudowana sieć dróg znajdujących się na jej terenie, • Wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze Gminy, które sprzyjają rozwojowi aktywnej turystyki i rekreacji, • Potencjał turystyczny Gminy wynikający z licznych zabytków znajdujących się na jej terenie, a w szczególności pałacu wraz z parkiem w Borku, • Wysoki poziom przedsiębiorczości, o którym świadczy zwiększająca się liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy, • Gmina charakteryzuje się atrakcyjnymi terenami inwestycyjnymi dla lokalizacji dużych zakładów przemysłowych oraz obiektów handlu wielkopowierzchniowego, • Priorytetowe i kompleksowe podejście Gminy do ochrony środowiska oraz zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, • Zwiększająca się liczba mieszkańców Gminy, która spowodowana jest dodatnim saldem migracji, • Wysoka jakość edukacji oraz opieki w szkołach podstawowych na terenie Gminy, • Zapewnienie dzieciom wsparcia psychologicznego oraz szerokiej oferty zajęć rekompensacyjnych, • Współpraca Gminy z wybranymi organizacjami pożytku publicznego i organizacjami pozarządowymi, • Rozbudowana sieć świetlic wiejskich znajdujących się w 80% miejscowości Gminy, • Rozbudowana oferta kulturalna i sportowa dostępna dla mieszkańców dzięki działalności Centrum Biblioteczno-Kulturalnego oraz organizacji pozarządowych, w tym w szczególności KGW i klubów sportowych, • Urozmaicona oferta zajęć kulturalno-sportowych pozytywnie wpływająca na integrację oraz aktywizację różnych grup społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podział Gminy na dwie, niegraniczące ze sobą części oraz przebieg rzeki Odry stwarzają wyzwania związane z efektywną organizacją transportu publicznego na jej terenie oraz spójnego zarządzania Gminą, • W każdej miejscowości występują fragmenty dróg o nawierzchni nieutwardzonej, a także niewystarczająco rozbudowana infrastruktura towarzysząca, co negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa drogowego mieszkańców, • Niewystarczające pokrycie terenu Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co utrudnia prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, • Zły stan techniczny części infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy, w tym stacji uzdatniania wody w Borku, • Niewystarczający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, który odzwierciedla niski udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów, • Zmniejszający się udział mieszkańców w wieku 25-34 na terenie Gminy, a więc osób stanowiących główną siłę rozwoju gospodarczego, osób podejmujących zatrudnienie oraz osób zakładających rodziny, • Zwiększający się współczynnik senioralnego obciążenia demograficznego, który w przyszłości może doprowadzić do negatywnych zmian demograficznych na terenie Gminy, • Brak gminnych placówek oferujących opiekę nad dziećmi do lat 3, co utrudnia młodym rodzicom szybszy powrót na rynek pracy, • Niski poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej w Gminie, co stwarza konieczność dowozu dzieci do przedszkoli znajdujących się na terenie innych gmin, • Niewystarczająca liczba funkcjonariuszy Policji pełniących służbę na terenie Gminy, co negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa jej mieszkańców, • Na terenie Gminy nie ma zlokalizowanych poradni oraz gabinetów podstawowej opieki zdrowotnej, co negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Biegące przez Gminę drogi krajowe, powiatowe oraz linie kolejowe, zwiększające dostępność komunikacyjną, a tym samym atrakcyjności inwestycyjną i osiedleńczą, • Bliskość Miasta Głogów i obserwowany proces suburbanizacji wpływający na napływ ludności do Gminy, • Zwiększenie ładunku przestrzennego w Gminie poprzez opracowanie Planu Ogólnego i nowych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, • Utworzenie obwodnicy Miasta Głogowa, która przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności terenów inwestycyjnych znajdujących się w Gminie, • Szersze wykorzystywanie możliwości uzyskania środków zewnętrznych na inwestycje i bieżące funkcjonowanie Gminy, • Zwiększający się udział osób w wieku przedprodukcyjnym w całkowitej liczbie mieszkańców, • Członkostwo Gminy w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych działających na rzecz wspólnego rozwoju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy w związku ze zmieniającą się strukturą społeczeństwa – starzeniem się społeczeństwa spowodowanym ujemnym przyrostem naturalnym oraz rosnącym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym przy zmniejszającym się udziale osób w wieku produkcyjnym, • Brak możliwości rozbudowy sieci kanalizacyjnej i gazowej oraz zapewnienia transportu zbiorowego do miejscowości w Gminie z uwagi na przesłanki ekonomiczne i znaczne rozproszenie zabudowy, • Konieczność dostosowania oferty usług do potrzeb mieszkańców w konsekwencji zachodzących zmian demograficznych, • Niepewność społeczna i gospodarcza związana z sytuacją polityczną oraz wojną w Ukrainie, • Rozwój czynników zanieczyszczających środowisko – wzrost natężenia ruchu drogowego i zakładów przemysłowych w konsekwencji rozbudowy zabudowy.

CZEŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY GŁOGÓW

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 jest kompleksowym dokumentem, podczas opracowywania którego dokładnie przeanalizowano aktualną sytuację Gminy. Badanie uwzględniło zarówno mocne strony, które stanowią fundament do wykorzystania, jak i obszary problemowe wymagające specjalnej uwagi i rozwiązania. Podczas warsztatów strategicznych, wraz z zaangażowanymi interesariuszami, stworzono misję, czyli główne cele i wartości, które stanowią przewodnik do określenia celów strategicznych Gminy Głogów na przyszłość. Wizja Gminy, czyli sprecyzowany obraz przyszłości, była kluczowym elementem, pomagającym w definiowaniu kierunku, w którym Gmina powinna zmierzać, aby zrealizować swoje aspiracje i spełnić oczekiwania społeczności lokalnej. Cały proces strategiczny miał na celu ustalenie ram rozwoju Gminy Głogów na kolejne lata, gwarantując rozsądne działania i harmonijne wysiłki w dążeniu do zamierzonych celów.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Głogów** brzmi następująco:

Współpraca i harmonijny rozwój drogą do zadowolenia mieszkańców Gminy Głogów poprzez zintegrowanie lokalnej społeczności, zbudowanie tożsamości lokalnej, zapewnienie korzystnych i bezpiecznych warunków do życia, oraz dążenie do zapewnienia miejsc pracy.

W procesie powstawania dokumentu istotne jest również stworzenie **wizji**, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Głogów w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2030 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Głogów brzmi następująco:

Gmina Głogów w 2030 roku jest miejscem przyjaznym mieszkańcom. Łączy swą tradycję, dziedzictwo lokalne oraz funkcję rolniczą z innymi gałęziami gospodarki i przedsiębiorczości. Wspiera aktywność i rozwój mieszkańców, a także tworzy warunki do bezpiecznego, zdrowego i wygodnego życia oraz wypoczynku na swoim obszarze.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Głogów, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, które zawierają kierunki działań.

Poniższa tabela prezentuje cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami szczegółowymi (operacyjnymi). Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju Gminy Głogów.

PRZESTRZEŃ	GOSPODARKA	SPOŁECZNOŚĆ
CELE STRATEGICZNE		
I. ROZWÓJ PRZESTRZENNY I INFRASTRUKTURALNY GMINY GŁOGÓW ORAZ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	II. ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA JEJ ENDOGENICZNYCH POTENCJAŁACH	III. ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA AKTYWNYCH, WYKSZTAŁCONYCH, BEZPIECZNYCH I ZINTEGROWANYCH MIESZKAŃCACH
CELE OPERACYJNE		
I.I. Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Głogów I.II. Spójna i funkcjonalna infrastruktura I.III. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu	II.I. Rozwinięta gospodarczo Gmina Głogów II.II. Gmina Głogów z wypromowaną ofertą rekreacyjną dla mieszkańców i turystów	III.I. Usługi społeczne, zdrowotne i administracyjne odpowiadające potrzebom mieszkańców III.II. Rozwój i edukacja dla każdego III.III. Bogata oferta kulturalna i sportowa III.IV. Bezpieczni mieszkańcy Gminy Głogów

PRZESTRZEŃ

ROZWÓJ PRZESTRZENNY I INFRASTRUKTURALNY GMINY GŁOGÓW ORAZ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Wyznaczony cel strategiczny w wymiarze przestrzennym zakłada, że w przyszłości Gmina Głogów stanie się miejscem, które charakteryzować będzie racjonalnie prowadzona polityka przestrzenna, rozwinięta infrastruktura techniczna oraz zdolność do skutecznego reagowania na postępujące zmiany klimatyczne. Wymiar przestrzenny funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego to kilka obszarów ściśle ze sobą powiązanych i przenikających się. Aby zrealizować wyznaczony cel strategiczny, zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do 3 celów operacyjnych, które przedstawione zostały w tabeli na następujących stronach.

Pierwszy cel operacyjny zwraca szczególną uwagę na zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Głogów. Aby prowadzić racjonalną politykę przestrzenną, konieczne jest opracowanie odpowiednich dokumentów planistycznych, a w szczególności Planu Ogólnego, który umożliwi wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych oraz mieszkaniowych na terenie Gminy. Z kolei miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiąc będą narzędzie umożliwiające m.in. uporządkowanie gminnej sieci osadniczej. W ramach wyznaczonego celu operacyjnego zakłada się również dalszą współpracę Gminy z Miastem Głogowem w celu stworzenia spójnej i kompleksowej sieci połączeń autobusowych, która zapewni lepsze skomunikowanie obydwu części Gminy. Ponadto, pierwszy cel operacyjny skupia się na poprawie jakości, funkcjonalności oraz estetyki gminnych przestrzeni publicznych, które zostaną zagospodarowane zgodnie z potrzebami mieszkańców.

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi jeden z podstawowych czynników determinujących atrakcyjność osiedleńczą oraz inwestycyjną jednostek administracyjnych. Odpowiedź na potrzeby Gminy w tym zakresie stanowi drugi cel operacyjny, który skupia się na poprawie spójności oraz funkcjonalności infrastruktury technicznej zlokalizowanej na jej terenie. Przedstawione w poniższej tabeli kierunki działań wskazują na m.in. rozbudowę, przebudowę oraz modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, rozwój sieci gazowej, a także rozbudowę sieci melioracyjnej. Ponadto, wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej odgrywa kluczową rolę w rozwoju każdej gminy, wpływając zarówno na bezpieczeństwo, jak i komfort życia jej mieszkańców. Zauważa się konieczność rozwoju gminnej infrastruktury drogowej oraz systemu ścieżek pieszo-rowerowych. Wzmocnienie sieci dróg na terenie Gminy Głogów przyczyni się do poprawy płynności ruchu na jej obszarze, a stworzenie spójnego systemu dróg rowerowych oraz ścieżek pieszych da alternatywę dla samochodu osobowego, aby sprawnie przemieszczać się po terenie Gminy.

Ostatni cel operacyjny poświęcony został ochronie środowiska przyrodniczego na terenie Gminy oraz adaptacji jednostki do zmian klimatu. Aby skutecznie realizować politykę środowiskową koniecznym jest wybudowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Głogów, co umożliwi jej mieszkańcom skuteczniejsze segregowanie odpadów. Ponadto, planowana jest organizacja spotkań i wydarzeń, których celem będzie rozwijanie świadomości ekologicznej oraz promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii przyczynia się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększa niezależność energetyczną jednostek administracyjnych, dlatego kluczowym celem dla Gminy Głogów jest dążenie do utworzenia Głogowskiego Klastra Energetycznego. Ponadto, zakłada się kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz kontynuację programów wspierających osoby prywatne w wymianie przestarzałych źródeł ciepła.

CEL STRATEGICZNY I:

ROZWÓJ PRZESTRZENNY I INFRASTRUKTURALNY GMINY GŁOGÓW ORAZ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>I.I. Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Głogów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Głogów, • Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, • Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref inwestycyjnych i osiedleńczych, terenów rekreacyjnych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne, • Kontynuacja współpracy z Miastem Głogowem w zakresie transportu zbiorowego w Gminie, • Zwiększenie jakości, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej poprzez odpowiednie jej zagospodarowanie uwzględniające potrzeby mieszkańców. 	<p>Efektywne zagospodarowanie przestrzeni, zrównoważony rozwój oraz poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>Ukształtowana polityka przestrzenna poszczególnych obszarów, uwzględniająca strefy inwestycyjne, osiedleńcze i rekreacyjne.</p> <p>Zwiększenie dostępności przestrzennej i rozszerzenie systemu transportu publicznego oraz usprawnienie mobilności mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • postępy prac nad Planem Ogólnym (forma opisowa), • udział powierzchni Gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (%), • powierzchnia wyznaczonych stref inwestycyjnych, osiedleńczych i rekreacyjnych (ha), • liczba połączeń autobusowych realizowanych w Gminie (szt.), • liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz poprawy jakości, funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni publicznej (szt.).
<p>I.II. Spójna i funkcjonalna infrastruktura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa obwodnicy Głogowa w ciągu drogi krajowej nr 12 wraz ze zmianą układu dróg w miejscowościach Grodziec i Serby, • Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych, • Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne, • Współpraca z zarządami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w zakresie poprawy infrastruktury drogowej ciągów komunikacyjnych znajdujących się na terenie Gminy, • Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnych, • Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, w tym w szczególności ujęcia wody oraz stacji uzdatniania wody w Borku, • Modernizacja i przebudowa wiat przystankowych znajdujących się na terenie Gminy, • Współpraca ze Spółką PKP w celu przywrócenia przystanku kolejowego w Grodźcu w związku z planowaną modernizacją linii kolejowej, 	<p>Poprawa organizacji ruchu drogowego i zwiększenie bezpieczeństwa jego uczestników (pieszych, rowerzystów, kierowców) oraz zwiększenie komfortu podróżowania.</p> <p>Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody pitnej dla społeczności, zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi oraz ochrona wód i gleb.</p> <p>Poprawa w sposobie zarządzania wodami opadowymi i ochrona przed powodzią oraz suszami.</p> <p>Zrównoważone wykorzystywanie zasobów wodnych dla dobra mieszkańców i środowiska.</p> <p>Zwiększenie dostępu mieszkańców do sieci gazowej oraz Internetu szerokopasmowego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • długość wyremontowanych lub wybudowanych dróg, chodników i ścieżek rowerowych (km), • liczba zamontowanych lub wymienionych punktów oświetlenia na energooszczędne (szt.), • długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km), • liczba zmodernizowanych i wybudowanych stacji uzdatniania wody (szt.), • liczba zmodernizowanych wiat przystankowych (szt.), • liczba zmodernizowanych przystanków kolejowych na terenie Gminy (szt.),

CEL STRATEGICZNY I:

ROZWÓJ PRZESTRZENNY I INFRASTRUKTURALNY GMINY GŁOGÓW ORAZ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> • Inwentaryzacja i modernizacja sieci melioracyjnej oraz rozwój sieci retencyjnej, • Współpraca z PGW Wody Polskie w celu zagospodarowania głównych cieków wodnych na terenie Gminy, • Współpraca z odpowiednimi podmiotami w zakresie rozwoju sieci gazowej i sieci Internetu szerokopasmowego. 		<ul style="list-style-type: none"> • długość zinwentaryzowanej i zmodernizowanej sieci melioracyjnej i retencyjnej (km), • liczba punktów adresowych posiadających możliwość przyłączenia się do sieci gazowej (szt.), • liczba punktów adresowych posiadających możliwość przyłączenia się do sieci Internetu szerokopasmowego (szt.).
<p>I.III. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z drogami dojazdowymi, • Rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie segregacji odpadów i obiegu zamkniętego, • Promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców i zachęcenie do zdrowego i ekologicznego trybu życia, • Zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowolniający odpływ wód, • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, • Kontynuacja programów wspierających mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła, • Wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy oraz podjęcie działań prowadzących do utworzenia Głogowskiego Klastra Energii. 	<p>Poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez m.in. bardziej efektywne gospodarowanie odpadami komunalnymi.</p> <p>Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy.</p> <p>Wzrost wykorzystania i zastosowania odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Wzrost odporności przestrzeni i infrastruktury na skutki zachodzących zmian klimatycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wybudowanych obiektów typu PSZOK (szt.), • liczba podjętych przedsięwzięć na rzecz upowszechniania edukacji ekologicznej wśród mieszkańców (szt.), • liczba wydarzeń, konkursów, spotkań zorganizowanych w celu promocji nawyków proekologicznych wśród mieszkańców (szt.), • liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz poprawy retencji wód (szt.), • liczba budynków użyteczności publicznej poddana termomodernizacji (szt.), • liczba wymienionych źródeł ciepła wśród osób prywatnych (szt.), • Liczba powstałych instalacji OZE na terenie Gminy (szt.).

GOSPODARKA

ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA JEJ ENDOGENICZNYCH POTENCJAŁACH

Zdefiniowany w wymiarze gospodarczym cel strategiczny wskazuje, że Gmina Głogów powinna opierać swój wzrost gospodarczy na potencjałach endogenicznych, które stanowią m.in. przemysł wydobywczy miedzi i srebra, przetwórstwo przemysłowe, a także handel i usługi. W przyszłości Gmina dążyć będzie do zwiększenia poziomu przedsiębiorczości na swoim terenie, a także rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej poprzez rozszerzenie bazy rekreacyjnej opartej na walorach przyrodniczych, a także promocję swojej historii i dziedzictwa lokalnego. W odpowiedzi na zdiagnozowane wyzwania w sferze gospodarczej, zaplanowano 2 cele operacyjne, które przedstawione zostały w tabeli na następnych stronach.

Podstawowym zadaniem w ramach pierwszego celu operacyjnego jest rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy Głogów. Gmina dążyć będzie do zwiększenia liczby podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze, w szczególności poprzez tworzenie korzystnych warunków dla powstawania małych i średnich przedsiębiorstw. Celem Gminy będzie również utworzenie kompleksowo uzbrojonych terenów inwestycyjnych, które przyczynią się do wzrostu jej atrakcyjności w oczach potencjalnych inwestorów wraz z wyznaczeniem nowych dróg dojazdowych do tych stref z uwzględnieniem planowanego przebiegu obwodnicy Głogowa oraz dróg wojewódzkich. Ponadto, wsparcie przedsiębiorczych postaw wśród mieszkańców oraz ułatwienie rozpoczęcia ścieżki kariery odbywać się będzie poprzez współpracę samorządu z lokalną społecznością. Podjęcie wskazanych kierunków działań przyczyni się do zwiększenia wpływów do budżetu Gminy oraz umożliwi stworzenie większej liczby atrakcyjnych miejsc pracy dla mieszkańców.

Walory krajobrazowe i przyrodnicze Gminy tworzą potencjał do rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych i turystycznych. W ramach drugiego celu operacyjnego zaplanowano działania skierowane na wielokanałową promocję walorów Gminy, a także rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, co, poza wpływem na rozwój funkcji turystycznej, zapewni mieszkańcom różnorodne możliwości spędzania wolnego czasu na jej terenie. W planowanych kierunkach działań uwzględniono także wsparcie dalszego rozwoju historycznego dziedzictwa materialnego Gminy poprzez m.in. renowacje zabytków oraz utworzenie szlaku turystycznego promującego historię jednostki. Istotnym kierunkiem działań jest również nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami w celu utworzenia spójnej oferty turystycznej regionu.

CEL STRATEGICZNY II:

ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA JEJ ENDOGENICZNYCH POTENCJAŁACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
II.I. Rozwinięta gospodarczo Gmina Głogów	<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczenie strefy inwestycyjnej i przemysłowej w północno-zachodniej części Gminy wraz z drogami dojazdowymi do tej strefy, z uwzględnieniem istniejącego oraz planowanego przebiegu dróg wyższej kategorii, Promocja stref inwestycyjnych wśród potencjalnych inwestorów, Stworzenie systemu zachęt podatkowych mających na celu rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki oraz małych i średnich przedsiębiorstw, Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem gminnym, Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i pobudzenie przedsiębiorczości. 	<p>Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru Gminy oraz przyciągnięcie nowych inwestorów i przedsiębiorców.</p> <p>Wzrost liczby działających przedsiębiorstw, a w konsekwencji zwiększenie liczby miejsc pracy oraz wpływów do budżetu Gminy.</p> <p>Wzmocnienie pozycji na rynku małych i średnich przedsiębiorstw z Gminy, w szczególności podmiotów działających w sferze rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.</p> <p>Wzmocnienie zrównoważonego i nowoczesnego rolnictwa oraz nowych gałęzi rolnictwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> powierzchnia terenów przeznaczonych na strefę gospodarczą (ha), liczba działających podmiotów gospodarczych (szt.), udział dochodów z tytułu podatku CIT (%), poziom bezrobocia na terenie Gminy (%), liczba gospodarstw ekologicznych (szt.), liczba gospodarstw agroturystycznych (szt.), liczba działań promocyjnych na rzecz przyciągnięcia potencjalnych inwestorów (szt.).
II.II. Gmina Głogów z wypromowaną ofertą rekreacyjną dla mieszkańców i turystów	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o promocję istniejących terenów rekreacyjnych, szlaków kulturowych oraz obiektów zabytkowych i historycznych, Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze, m.in. przystani oraz dróg rowerowych wzdłuż Odry, Wyznaczenie nowych terenów rekreacyjnych na terenie Gminy oraz z ich zagospodarowanie, Tworzenie nowych i promocja istniejących tras pieszych i rowerowych w oparciu o gminne zabytki, ważne miejsca oraz uwarunkowania przyrodnicze wyposażonych w infrastrukturę szlaku turystycznego, Opracowanie wspólnej oferty turystycznej we współpracy z lokalnymi podmiotami działającymi w tej dziedzinie, Wsparcie i współpraca z organizacjami pozarządowym i stowarzyszeniami tworzącymi ofertę rekreacji dla mieszkańców Gminy, 	<p>Wzmocnienie roli Gminy Głogów jako atrakcyjnego celu turystycznego i zachęcenie turystów do odwiedzenia regionu.</p> <p>Zapewnienie miejsc przyjaznych turystyce i rekreacji na terenie Gminy, w tym zadbanych i wyposażonych w infrastrukturę szlaków turystycznych, tras rowerowych i ścieżek rekreacyjno-turystycznych.</p> <p>Umożliwienie odwiedzającym, a także mieszkańcom, lepszego zrozumienia i docenienia bogactwa krajobrazów, zabytków i kultury Gminy Głogów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> liczba nowych tras turystycznych (szt.), długość nowych tras turystycznych (km), liczba tras wyposażonych w infrastrukturę szlaku turystycznego (szt.), liczba odnowionych tras turystycznych (szt.), liczba nawiązanych współpracy z podmiotami NGO i gminami partnerskimi w aspekcie turystyki i rekreacji oraz rozwoju gospodarczego (szt.),

CEL STRATEGICZNY II:

ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA JEJ ENDOGENICZNYCH POTENCJAŁACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie prac renowacyjnych zabytków będących w zasobie gminnym oraz wsparcie podmiotów prywatnych w tym zakresie, Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi w aspekcie rozwoju gospodarczego i turystycznego. 		<ul style="list-style-type: none"> liczba zrealizowanych akcji promocyjnych i projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa i oferty turystyczno-rekreacyjnej (szt.).

SPOŁECZNOŚĆ

ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA AKTYWNYCH, WYKSZTAŁCONYCH, BEZPIECZNYCH I ZINTEGROWANYCH MIESZKAŃCACH

Cel strategiczny w wymiarze społecznym zakłada, że Gmina Głogów stanie się dobrym miejscem do życia dla wszystkich mieszkańców, a rozwinięta oferta społeczna, kulturalna, edukacyjna i zdrowotna spełni oczekiwania interesariuszy z różnych grup społecznych, charakteryzujących się odmiennymi potrzebami i zainteresowaniami. Aby zrealizować wyznaczony cel strategiczny, zaplanowano szereg kierunków działań przyporządkowanych do 4 celów operacyjnych, które przedstawione zostały w tabeli na następujących stronach.

Pierwszy cel operacyjny skupia się na rozwoju świadczonych w Gminie usług społecznych, które stanowią jeden z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców. Zauważa się konieczność wzmocnienia tego sektora poprzez zwiększenie oferty usług skierowanych do różnych grup interesariuszy. W tym celu planuje się wprowadzenie nowych usług oferowanych przez gminne Kluby Seniora oraz rozszerzenie świadczonych usług opiekuńczych i asystenckich. Zakłada się również rozwój wolontariatu, który sprzyjać będzie integracji mieszkańców. Pod względem demograficznym, Gminę Głogów charakteryzuje wzrost liczby mieszkańców. W celu podtrzymania obecnego trendu demograficznego należy rozwijać również usługi społeczne dedykowane dla osób w wieku 25-34, które są najbardziej skłonne do podjęcia pracy oraz założenia rodziny.

Podstawą rozwoju jednostek terytorialnych jest wysoki poziom edukacji. Jakość kształcenia ma wpływ nie tylko na przyszłość młodych mieszkańców, ale także na funkcjonowanie i rozwój gospodarczy gminy. Filarami osiągnięcia wysokich wyników w nauce przez dzieci i młodzież są: dobra jakość infrastruktury szkolnej, wykształcona kadra nauczycielska oraz wdrażanie innowacyjnych metod nauczania. Nowoczesne szkoły to również miejsca bezpieczne, które zapewniają wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla dzieci i młodzieży.

Trzeci cel operacyjny poświęcony został rozwojowi oferty kulturalnej i sportowej dla każdej grupy społecznej, który będzie opierać się o istniejącą infrastrukturę, a także jej rozbudowę. Oferta realizowana powinna być w oparciu o obiekty wysokiej jakości, które charakteryzują się również dostępnością dla osób ze specjalnymi potrzebami. Istotnym jest także dalsze wspieranie i zaangażowanie organizacji pozarządowych, których działalność umożliwia aktywizację oraz integrację różnych grup społecznych.

W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, a także zapobieganiu i szybkiemu reagowaniu na potencjalne zagrożenia, przestępstwa oraz wykroczenia planuje się rozwój monitoringu na obszarze Gminy. Poprzez zainstalowanie kamer zarówno w strategicznych punktach, jak również na budynkach użyteczności publicznej, Gmina będzie mieć większy wpływ na ochronę mienia publicznego i prywatnego. W zakresie poprawy bezpieczeństwa Gmina Głogów planuje utworzenie magazynu zarządzania kryzysowego, który byłby wyposażony w sprzęt na wypadek powodzi, a także modernizację i doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz zwiększenie współpracy z Policją. OSP dzięki nowoczesnemu sprzętowi, wyposażeniu i odbytym szkoleniom charakteryzować się będą większą efektywnością w działaniach ratunkowych i pożarniczych.

CEL STRATEGICZNY III:

ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA AKTYWNYCH, WYKSZTAŁCONYCH, BEZPIECZNYCH I ZINTEGROWANYCH MIESZKAŃCACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>III.1. Usługi społeczne, zdrowotne i administracyjne odpowiadające potrzebom mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, • Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie, • Rozszerzenie oferty gminnych Klubów Seniora, • Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy, • Uruchomienie gminnego programu profilaktycznego (badania profilaktyczne dla mieszkańców), • Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych poprzez poszerzenie zasoby komunalnego Gminy, • Rozwój wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców Gminy, • Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii, • Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacje barier architektonicznych. 	<p>Poprawa jakości życia społeczeństwa jako całości oraz zintegrowane i aktywne społeczeństwo.</p> <p>Zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom, w tym umożliwienie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, rozwoju i usamodzielnienia.</p> <p>Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat dostępnej oferty społecznej i medycznej.</p> <p>Zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia osobom przewlekle chorym, w tym dostępu do placówek medycznych dla osób niemobilnych.</p> <p>Umożliwienie wczesnego wykrywania chorób dzięki realizacji programów profilaktycznych i podnoszeniu świadomości mieszkańców na temat zdrowego trybu życia.</p> <p>Zwiększenie efektywności, dostępności i wygody usług cyfrowych oferowanych dla interesariuszy Urzędu Gminy oraz innych instytucji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych usług społecznych z zakresu działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wkluczeniem społecznym (szt.), • liczba nowych usług społecznych z zakresu usług opiekuńczych i asystenckich (szt.), • liczba nowych usług w Klubach Seniora (szt.), • liczba zawartych umów z lekarzami rodzinnymi oraz lekarzami specjalistami (szt.), • liczba wdrożonych gminnych programów profilaktycznych (szt.), • liczba utworzonych i zmodernizowanych mieszkań komunalnych (szt.), • liczba przeprowadzonych szkoleń o tematyce usług cyfrowych oraz z Internetu i nowoczesnych technologii (szt.), • liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.).

CEL STRATEGICZNY III:

ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA AKTYWNYCH, WYKSZTAŁCONYCH, BEZPIECZNYCH I ZINTEGROWANYCH MIESZKAŃCACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>III.II. Rozwój i edukacja dla każdego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie jakości i konkurencyjności szkół m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych i w systemie nauczania oraz poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł, • Zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3, • Zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, • Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami, • Utworzenie w wybranych placówkach nauczania podstawowego klas kierunkowych np. sportowych, • Doposażanie obiektów szkolnych oraz przedszkolnych, • Stosowanie wsparcia rozwoju kompetencji nauczycieli, • Kontynuacja programów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodziców, • Poszerzenie oferty nauki języków obcych dla mieszkańców, • Kształtowanie postaw przedsiębiorczości m.in. poprzez włączenie mieszkańców w zajęcia z doradztwa zawodowego, • Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów przeciwdziałający wykluczeniu cyfrowemu, • Wsparcie inicjatyw i współtworzenie oferty edukacji i możliwości rozwoju dla seniorów, • Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderskich i obywatelskich. 	<p>Umożliwienie społeczeństwu zrównoważonego rozwoju edukacji na każdym etapie życia.</p> <p>Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz kondycji fizycznej dzieci i młodzieży dzięki wyposażeniu placówek oświatowych w nowoczesną i bezpieczną bazę dydaktyczną.</p> <p>Zapewnienie stojącej na dobrym poziomie, łatwo dostępnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy.</p> <p>Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwiającej dodatkowy rozwój.</p> <p>Umożliwienie dalszego rozwoju poza podstawą programową uczniów szczególnie uzdolnionych.</p> <p>Rozwijanie podstaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców Gminy.</p> <p>Zapewnienie umiejętności w posługiwaniu się nowoczesnymi technologiami oraz bezpiecznego funkcjonowania przy wykorzystywaniu współczesnych narzędzi cyfrowych wśród dzieci i dorosłych.</p> <p>Zapewnienie bogatej oferty skierowanej dla osób starszych, w tym edukacyjnej i integracyjnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dostępnych miejsc w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.), • liczba uczniów z trudnościami w nauce objętych systemem wsparcia (os.), • liczba oferowanych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży (szt.), • liczba doposażonych obiektów szkolnych, przedszkolnych i żłobkowych (szt.), • liczba zorganizowanych szkoleń dla nauczycieli (szt.), • liczba zorganizowanych kursów nauki języków obcych (szt.), • liczba odbywających się zajęć doradztwa zawodowego (szt.), • liczba odbywających się zajęć podnoszących kompetencje cyfrowe (szt.), • liczba inicjatyw edukacyjnych i rozwojowych dla seniorów wsparta przez Gminę, • liczba podejmowanych inicjatyw wolontariackich (szt.).

CEL STRATEGICZNY III:

ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA AKTYWNYCH, WYKSZTAŁCONYCH, BEZPIECZNYCH I ZINTEGROWANYCH MIESZKAŃCACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>III.III. Bogata oferta kulturalna i sportowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie gminnego podmiotu odpowiedzialnego za koordynację oraz organizację działań z zakresu kultury fizycznej oraz sportu, • Modernizacja, rozbudowa i odpowiednie utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym rozbudowa bazy sportowej przy szkołach gminnych, • Rozwój i zwiększenie dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej, • Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej, • Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej, • Budowa nowych i modernizacja istniejących świetlic wiejskich m.in. w Grodźcu, Wilkowie i Starych Serbach, • Zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej odpowiadającej oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców z różnych grup wiekowych – dla dzieci i młodzieży, dorosłych i seniorów na terenie całej Gminy, • Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych promujących lokalne dziedzictwo, walory przyrodnicze oraz produkty lokalne, • Kultywowanie lokalnych tradycji i krzewienie tożsamości dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców. 	<p>Wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz budowanie spójnej, zintegrowanej i rozwijającej się społeczności.</p> <p>Szeroka, spójna oferta kulturalna i sportowa dostępna dla wszystkich mieszkańców Gminy.</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom możliwości aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia i rozwoju sportu.</p> <p>Zachęcenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach oraz promowanie lokalnej kultury i gospodarki.</p> <p>Osiągnięcie ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie działalności na rzecz dobra mieszkańców Gminy.</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom poczucia identyfikacji i silnej przynależności do swojej małej ojczyzny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działających gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za działania sportowe (szt.), • Liczba zmodernizowanych lub rozbudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.), • Liczba organizacji pozarządowych objętych wsparciem Gminy (szt.), • liczba NGO współpracujących z samorządem (szt.), • liczba wybudowanych i zmodernizowanych świetlic wiejskich (szt.), • liczba odbywających się w roku wydarzeń kulturalnych (szt.), • liczba odbywających się w roku wydarzeń sportowych (szt.), • liczba wydarzeń odbywających się w świetlicach wiejskich (szt.).

CEL STRATEGICZNY III:

ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY GŁOGÓW OPARTY NA AKTYWNYCH, WYKSZTAŁCONYCH, BEZPIECZNYCH I ZINTEGROWANYCH MIESZKAŃCACH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
III.IV. Bezpieczni mieszkańcy Gminy Głogów	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie magazynku zarządzania kryzysowego, • Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej i punkty strategiczne, • Modernizacja i wyposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, • Zwiększenie współpracy z Policją w zakresie bezpieczeństwa w Gminie. 	<p>Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego z zachowaniem zasad ochrony prywatności.</p> <p>Zwiększenie zdolności ratowniczo-gaśniczych OSP oraz poprawa bezpieczeństwa lokalnej społeczności i środowiska.</p> <p>Poprawa systemu zarządzania kryzysowego w Gminie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba punktów monitoringu gminnego (szt.), • liczba wyposażonych jednostek OSP (szt.), • liczba utworzonych magazynów zarządzania kryzysowego (szt.).

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Głogów oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Głogów to gmina wiejska położona w powiecie głogowskim, w północnej części województwa dolnośląskiego. Bezpośrednio sąsiaduje z Miastem Głogów oraz siedmioma innymi gminami. Miasto Głogów oraz gmina Jerzmanowa dzielą Gminę na dwie części o łącznej powierzchni 85 km². Gmina położona jest 60 kilometrów od Zielonej Góry, 122 km od Poznania i 144 km od Wrocławia.

Gmina Głogów, choć oddalona od autostrad, cechuje się dobrą dostępnością sieci drogowej. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 12, biegnąca przez cały kraj w relacji wschód - zachód. Oprócz DK 12 przez Gminę przebiegają cztery drogi wojewódzkie: DW 292, DW 319, DW 321 i DW 329. Gminę przecinają linie kolejowe nr 273 (relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny) oraz nr 14 (Głogów – Żagań). Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w sąsiedniej Gminie Miejskiej Głogów. W miejscowości Grodziec Mały znajduje się nieużywana stacja kolejowa, która ma zostać zmodernizowana zaadaptowana pod nowe funkcje. Przemieszczanie się mieszkańców wewnątrz granic administracyjnych Gminy w dużej mierze umożliwia rozbudowana sieć dróg gminnych.

Gmina podzielona jest na 13 jednostek pomocniczych. Gmina Głogów w znacznym stopniu otacza miasto Głogów, w którym zlokalizowane są funkcje administracyjne Gminy oraz znaczna część usług i miejsc pracy w powiecie. Skutkuje to znacznym rozwojem miejscowości przyległych do Głogowa, takich jak Kotła, Żukowice i Gmina Głogów, które pełnią funkcję mieszkaniową, stanowiąc dodatkową "sypialnię" miasta Głogów. W Gminie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Ośrodki wielofunkcyjne w Gminie występują w miejscowościach: Serby i Ruszowice. Dodatkowo na terenie gminy zlokalizowane są strefy aktywności gospodarczej w miejscowościach: Stare Serby, Wilków i Grodziec Mały. W miejscowości Ruszowice, przy granicy z miastem Głogów, zlokalizowane są wielkopowierzchniowe obiekty usługowe.

Pomimo rozwoju zabudowy, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy wciąż znacząco przeważają użytki rolne. Stanowią one 66,6% powierzchni Gminy, natomiast użytki leśne 19,9%. Z tego względu zarówno w obu częściach Gminy główną funkcją terenów niezabudowanych jest rolnictwo. Obszary leśne w gminie zlokalizowane są przede wszystkim w centralnej oraz północnej części Gminy. Część obszarów leśnych w Gminie wchodzi w skład Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk – Natura 2000 oraz Obszaru Specjalnej Ochrony – Natura 2000. Nieduży las zlokalizowany w północno-zachodniej części gminy przy korycie Odry, położony jest na obszarze użytku ekologicznego Łęgi Głogowskie. Formy ochrony przyrody w gminie w znacznej części znajdują się przy granicy z miastem Głogów, co może stanowić barierę w dalszym rozwoju jednostki. Jednocześnie podnoszą one walory przyrodniczo – krajobrazowe gminy.

Obszar Specjalnej Ochrony – Natura 2000 stanowi także korytarz ekologiczny, przebiegający przez teren gminy wzdłuż koryta Odry. Choć nie jest to forma ochrony przyrody, korytarze ekologiczne pełnią ważną funkcję jako obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami.

Zagrożenie powodziowe w Gminie Głogów generowane jest przede wszystkim przez rzekę Odrę oraz jej odnogi. Należy zaznaczyć, że część obszaru rewitalizacji położona jest na obszarze zagrożenia powodzią. Gmina znajduje się:

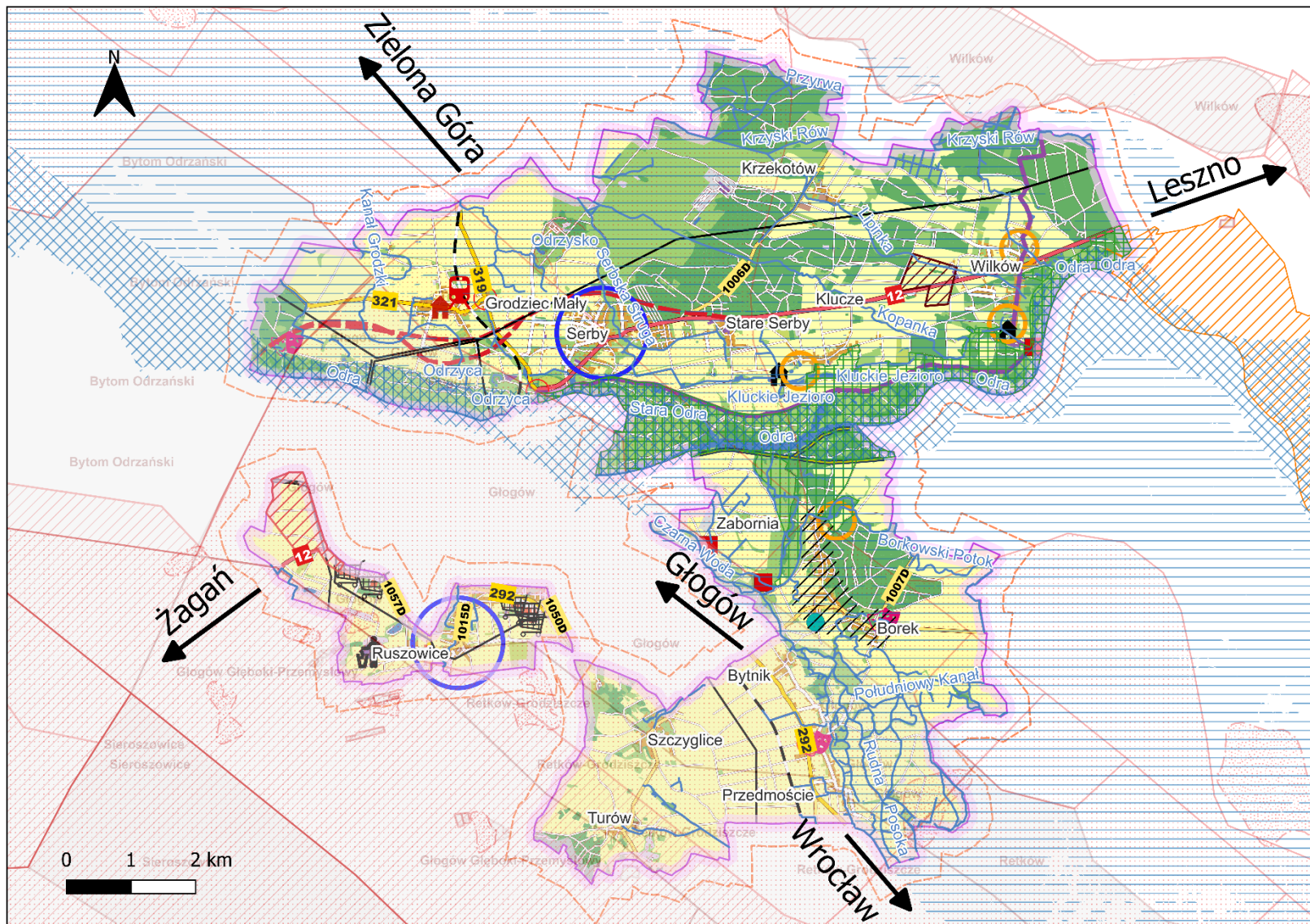
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat);
- częściowo w obszarze narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Gmina należy do Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego (LGOM). W jej obrębie występują znaczne zasoby rud miedzi, które wzbogacone są minerałami srebra i niklu. Występuje także ołów, kobalt i molibden. Nad złożami rud miedzi zalegają anhydryt, sól kamienna i węgiel brunatny. Natomiast w warstwach przypowierzchniowych występują kruszywa naturalne: piasek, żwir, gliny i torf. Na obszarze gminy odnotowano także obecność złóż węgla kamiennego (nie planuje się jego wydobycia), gazu ziemnego oraz helu. Obecnie eksploatowane są 3 złoża:

- Głogów Głęboki Przemysłowy – rudy miedzi,
- Wilków – gazy ziemne, hel.

W aspekcie lokalizacji obiektów zabytkowych wpływających pozytywnie na potencjał turystyczny Gminy należy wskazać:

- Borek – z uwagi na lokalizację zespołu pałacowego,
- Rapocin – z uwagi na kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca wraz z mauzoleum,
- Wilków – z uwagi na lokalizację kościoła parafialnego pw. św. Jana Nepomucena, zabytkowego spichrzu i dworca kolejowego.

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Głogów
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Legenda

system powiązań przyrodniczych:

formy ochrony przyrody:

 Obszary Specjalnej Ochrony -
Natura 2000

 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk -
Natura 2000

 Obszary Chronionego Krajobrazu

 Użytek Ekologiczny

kopaliny:

obszary perspektywiczne wydobycia kopaliny

obszary prognostyczne wydobycia kopaliny

granice złóż

tereny górnicze

obszary szczególnego

zagrożenia powodzią:

 na których prawdopodobieństwo
wystąpienia powodzi jest średnie
i wynosi 1%

 na których prawdopodobieństwo
wystąpienia powodzi jest wysokie
i wynosi 10%

 obszary, na których prawdo-
podobieństwo powodzi jest niskie
i wynosi 0,2%, lub na których
istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia
zdarzenia ekstremalnego

 obszary obejmujące tereny narażone
na zalanie w przypadku zniszczenia lub
uszkodzenia wału przeciwpowodziowego

 cieki wodne

sieć komunikacyjna:

 modernizacja przystanku kolejowego

 linia kolejowa

 drogi krajowe

 drogi wojewódzkie

 drogi powiatowe

 drogi gminne

 drogi inne i zakładowe

 główne węzły komunikacyjne

 planowany przebieg obwodnicy

 cyklostrada Blue Velo

 trasa rowerowa Doliny Baryczy

 trasa rowerowa Wielkopolska Droga św. Jakuba

kierunki zagospodarowania terenu:

 tereny optymalnej lokalizacji strefy przemysłowej

 tereny optymalnej lokalizacji inwestycji OZE

 tereny rozwoju funkcji magazynowo-usługowej

 tereny rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

 obszar prognozowany do budowy kanalizacji

 tereny rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

pozostałe elementy infrastruktury

technicznej i społecznej:

 linie wysokiego napięcia

 budowa PSZOK wraz
z drogami dojazdowymi

 budowa świetlicy

 termomodernizacja budynku
świetlicy

 budowa ujęcia wody wraz ze
stacją uzdatniania wody

 budowa lokalu KGW

 obiekty kulturowe

 zbiornik retencyjny

 budowa przystani

struktura sieci osadniczej:

 Legnicko - Głogowski
Obszar Funkcjonalny

 ośrodki wielofunkcyjne

pokrycie terenu:

 zabudowa mieszkaniowa
wielorodzinna

 zabudowa mieszkaniowa
jednorodzinna

 zabudowa przemysłowo-składowa

 zabudowa handlowo-usługowa

 pozostała zabudowa

 place i tereny komunikacyjne

 tereny obsługi technicznej

 tereny wyrobisk i zwałowisk

 grunty orne

 łąki i tereny trawiaste

 sady, plantacje i ogródki działkowe

 lasy i zadrzewienia

 wody powierzchniowe

 nieużytki

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego przyjęte zostało na mocy uchwały Rady Gminy Głogów nr XLVI/356/2021 z dnia 8 grudnia 2021 roku w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Głogów. W Studium wskazano, że zasadniczym celem polityki przestrzennej w skali lokalnej jest kreowanie warunków dla racjonalnego rozwoju osadnictwa w Gminie. Położenie geograficzne Gminy Głogów oraz w układzie komunikacyjnym pozwala na rozwój przede wszystkim produkcji i mieszkalnictwa oraz usług. Niemniej jednak kształtując przestrzeń Gminy Głogów należy dążyć do zrównoważonego rozwoju, biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe tego regionu. W szczególności należy uwzględnić obszary i obiekty cenne przyrodniczo i krajobrazowo.

Studium wskazuje następujące cele polityki przestrzennej Gminy:

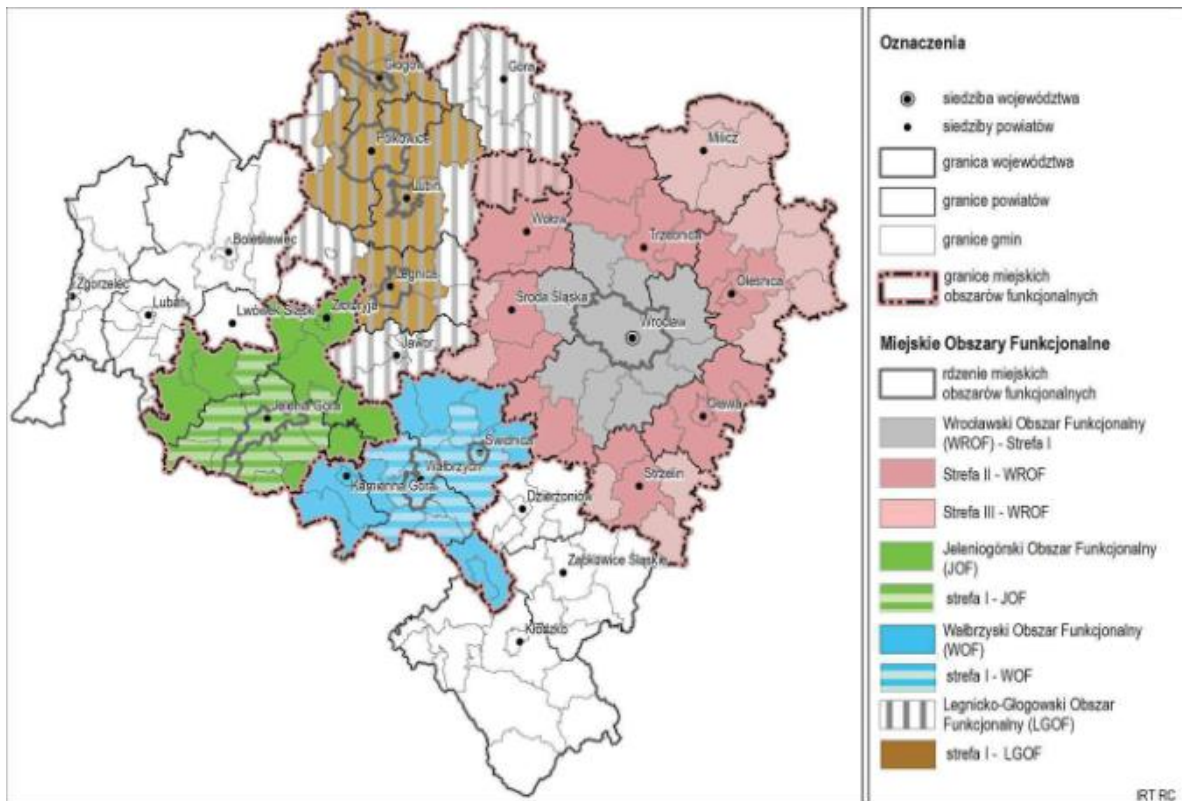
- uporządkowanie istniejącej struktury przestrzennej,
- wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej,
- rehabilitacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej,
- prowadzenie działań mających na celu scalenie struktury przestrzennej wsi,
- zapewnienie mieszkańcom gminy, ogólnodostępnej i różnorodnej oferty usługowej: kultury, handlu, gastronomii, rzemiosła, sportu, wypoczynku i rekreacji,
- zapewnienie mieszkańcom gminy satysfakcjonującej oferty pracy poprzez rozwój funkcji gospodarczych i dywersyfikację struktury przemysłowej,
- rozwój funkcji usługowych zgodnie z lokalnym zapotrzebowaniem, ukierunkowanych na obsługę lokalną,
- stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej poprzez wyznaczenie obszarów aktywności gospodarczej,
- preferencje dla lokalizacji firm branży wysokich technologii,
- rozwój przemysłu bazującego na lokalnych surowcach,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego z preferencją dla rozwoju ogrodnictwa i rolnictwa ekologicznego,
- modernizacja układu komunikacyjnego poprzez podniesienie parametrów dróg: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych,
- wyeliminowanie ciężkiego ruchu tranzytowego i odciążenie wewnętrznego układu ulicznego poprzez budowę obwodnicy drogowej Głogowa,
- rozwój infrastruktury technicznej poprzez rozbudowę sieci energetycznej, wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej,
- kształtowanie prawidłowych warunków ochrony środowiska przyrodniczego poprzez zachowanie istniejących i tworzenie nowych form ochrony przyrody, wprowadzenie dolesień i poprawę stanu infrastruktury technicznej,
- ochrona dziedzictwa środowiska kulturowego poprzez poprawę jakości przestrzeni oraz tworzenie różnych form ochrony,
- aktywna współpraca z miastem,
- pomoc w realizacji wizji oraz celów nadrzędnego i głównych określonych dla gminy w strategii.

Poza uwarunkowaniami lokalnym i wynikającymi z nich kierunków zagospodarowania, kształtowanie polityki przestrzennej opiera się również na ustaleniach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (PZPWD), przyjętego na mocy uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 roku. Zgodnie z jego zapisami, Gmina Głogów została zaklasyfikowana do:

- strefy I Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego (LGOF);
- obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo (gmina, w której zlokalizowane są korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym oraz lądowe korytarze ekologiczne);
- gmin, na terenie których zlokalizowane są tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej;
- gmin, przez które przebiegają linie kolejowe, jako tereny zamknięte ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa;

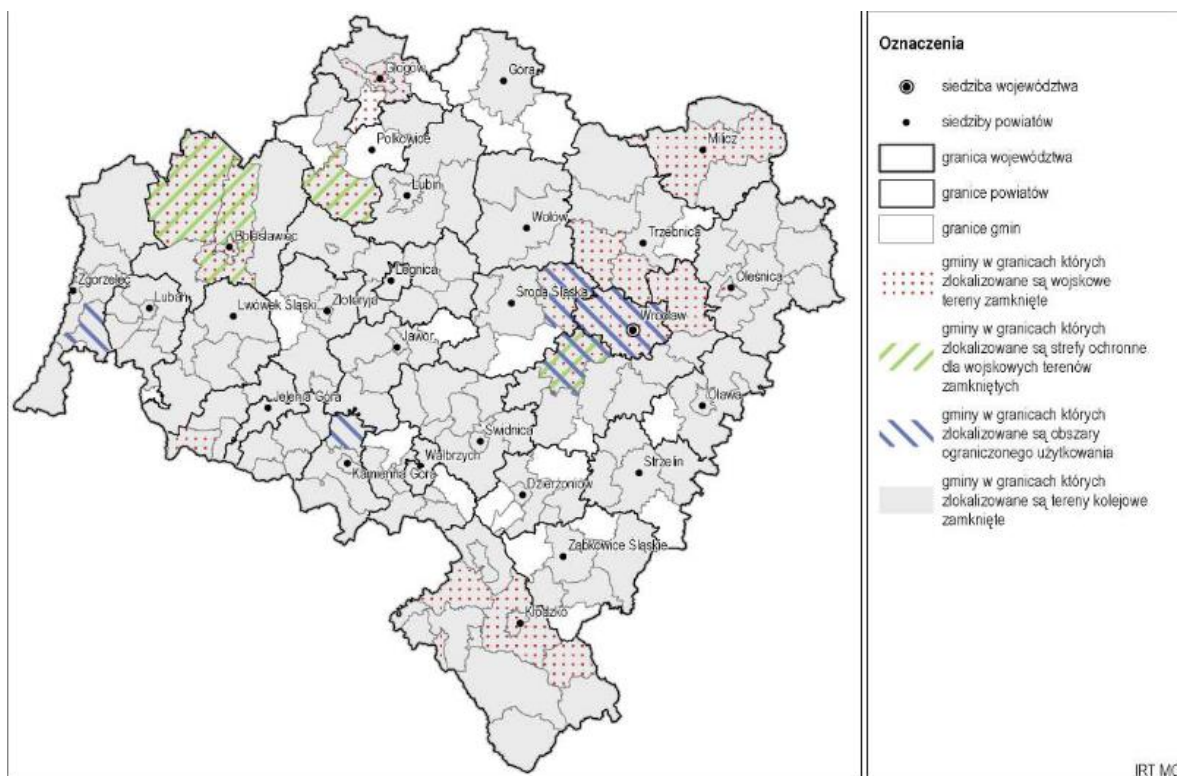

- gmin, w których zlokalizowane są udokumentowane niezagospodarowane złoża kopalin o znaczeniu krajowym i regionalnym oraz obszary ochrony zbiorników wód podziemnych.

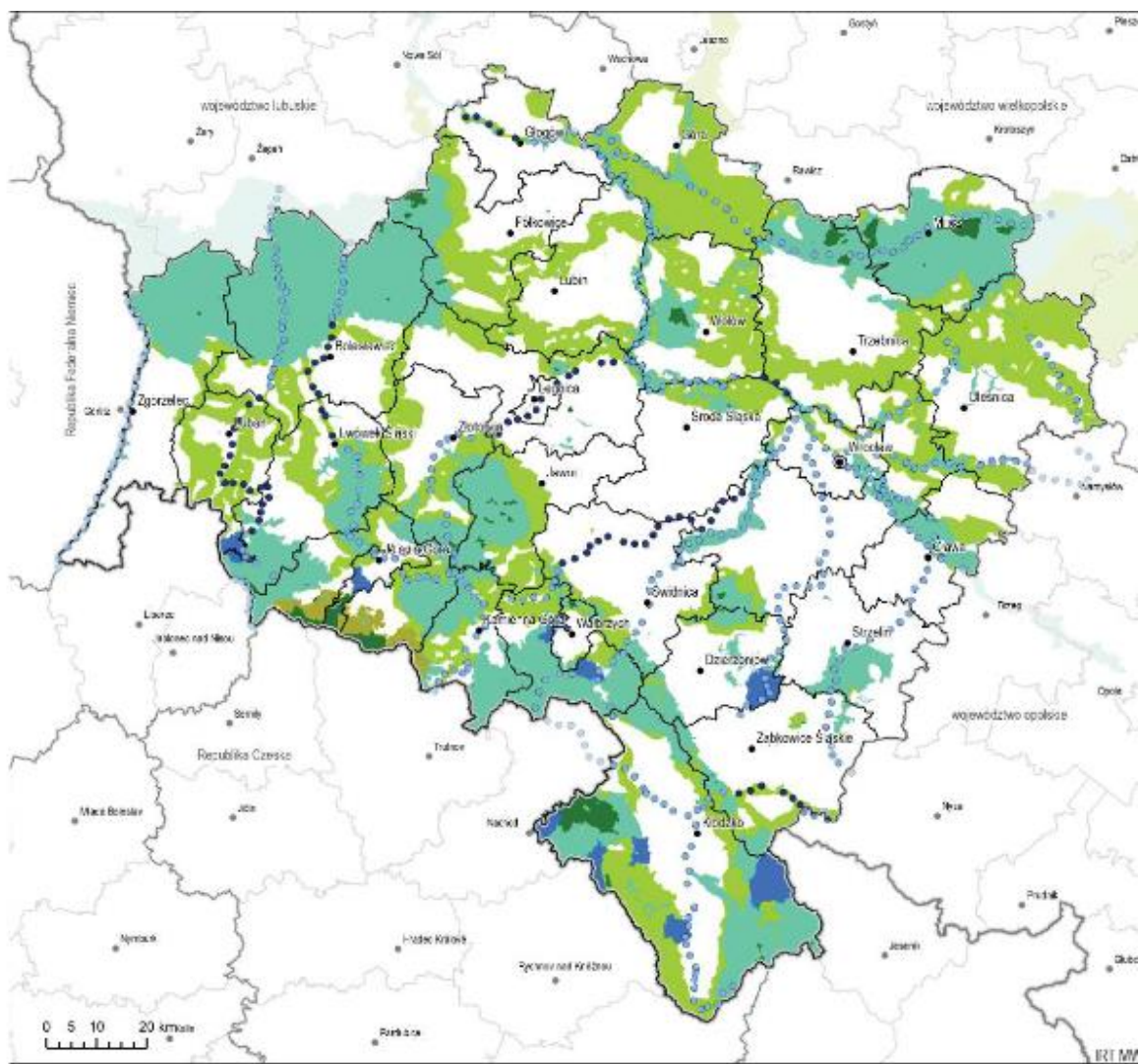
Ryc. 8. Podział województwa dolnośląskiego na miejskie obszary funkcjonalne

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Ryc. 9. Tereny zamknięte i obszary ograniczonego użytkowania w województwie dolnośląskim 2019 r.

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Ryc. 10. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Poniższa tabela przedstawia cele oraz kierunki działań z zakresu rozwoju polityki przestrzennej zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Tabela 8. Cele oraz kierunki polityki przestrzennej województwa dolnośląskiego

Cele	Kierunki
Zapewnienie warunków zrównoważonego i równomiernego rozwoju	Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego i ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami funkcjonalnymi
	Zapobieganie peryferyzacji ośrodków i obszarów zagrożonych marginalizacją

społeczno-gospodarczego poprzez funkcjonalne kształtowania hierarchicznej sieci osadniczej gwarantującej dostęp do usług i rynku pracy	Zwiększenie konkurencyjności inwestycyjnej województwa poprzez wyznaczenie obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji
	Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiskowa przyrodniczego, kulturowego i krajobrazowego	Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich
	Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu
	Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska
Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka	Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu
	Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów
	Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej
	Zmniejszenie uciążliwości przewozu towarów masowych
	Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy
	Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców
Dobra dostępność transportowa i sprawne systemy infrastruktury transportowej	Zwiększenie dostępności zewnętrznej w ramach sieci TEN-T
	Integracja działań w ramach głównych korytarzy drogowych o kluczowym i strategicznym znaczeniu z punktu widzenia rozwoju województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie PZPWD.

Dla każdego z wymienionych celów, plan określa zasady prowadzenia polityki przestrzennej. Wśród najważniejszych należy wymienić przede wszystkim: zapobieganie peryferyzacji ośrodków i obszarów zagrożonych marginalizacją, ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska, zmniejszenie uciążliwości przewozu towarów masowych i ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych.

Określając ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Głogów, należy brać pod uwagę również postulaty kierowane do Gminy wskazane w PZWD. Są nimi Dodatkowo, Gminę Głogów obowiązują postulaty z zakresu kształtowania polityki przestrzennej zawarte w Planie oddziałujące na wszystkie gminy w województwie. Są nimi:

1. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Uwzględnienie powiązań funkcjonalnych w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych i spójne oraz zintegrowane planowanie przestrzenne w ramach tych obszarów.
2. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Uwzględnienie w polityce przestrzennej zielonej infrastruktury jako elementu struktury przestrzennej i kierunku przeznaczenia terenu.
3. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Planowanie elementów zielonej infrastruktury z zachowaniem ciągłości na styku z innymi gminami.
4. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Uwzględnienie w polityce przestrzennej możliwości odbudowy, modernizacji i rozbudowy linii kolejowych dla zaspokojenia potrzeb kolejowych przewozów aglomeracyjnych.
5. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Uwzględnienie w polityce przestrzennej obszarów prognostycznych i perspektywicznych złóż kopalin wskazanych na rysunku

- Planu nr 13: 1) obszarów objętych koncesją na poszukiwanie/rozpoznanie złóż kopalin, 2) obszarów objętych wnioskiem o udzielenie koncesji na poszukiwanie/rozpoznanie złóż kopalin.
6. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Planowanie przeznaczenia terenów z uwzględnieniem potrzeb wykorzystania gospodarczego złóż kopalin na obszarach prognostycznych i perspektywicznych.
  7. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Zapewnienie warunków przestrzennych dla lokalizacji infrastruktury niezbędnej dla funkcjonowania przemysłu miedziowego: 1) systemów infrastruktury technicznej, 2) infrastruktury służącej transportowaniu eksploatowanych surowców.
  8. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Uwzględnienie infrastruktury transportu rowerowego przy planowaniu zintegrowanego systemu transportu, obejmującego różne środki transportu i elementy infrastruktury w miejskich obszarach funkcjonalnych.
  9. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Planowanie tras rowerowych z zachowaniem ciągłości na styku z innymi gminami.
  10. Postulat w zakresie **kierunku 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami Funkcjonalnymi**: Planowanie infrastruktury rowerowej zgodnie ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego*.
  11. Postulat w zakresie **kierunku 1.4 Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami**: Kształtowanie polityki przestrzennej na terenie gmin w sposób zapewniający wysoką jakość życia mieszkańcom poprzez:
    - 1) planowanie zabudowy mieszkaniowej, przestrzeni publicznych oraz infrastruktury usług publicznych, spełniających wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
    - 2) określenie wskaźnika udziału mieszkań przeznaczonych dla osób ze szczególnymi potrzebami w nowo budowanych mieszkaniach.
  12. Postulat w zakresie **kierunku 1.4 Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami**: Uwzględnienie w studiach gmin konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji i audytów dotyczących występowania w przestrzeni publicznej barier ograniczających dostępność obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.
  13. Postulat w zakresie **kierunku 2.1 Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktury krajowych i europejskich**: Uwzględnianie w polityce przestrzennej gminy konieczności ochrony zasobów środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (w tym zapisów zawartych w obowiązujących planach ochrony obszarów chronionych).
  14. Postulat w zakresie **kierunku 2.1 Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktury krajowych i europejskich**: Ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych widokowo, ochrona i zagospodarowanie punktów widokowych, ochrona i kształtowanie ciągów i osi widokowych.
  15. Postulat w zakresie **kierunku 2.1 Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktury krajowych i europejskich**: Uwzględnianie studiów i ocen zmian krajobrazu w pracach nad lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.
  16. Postulat w zakresie **kierunku 2.1 Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktury krajowych i europejskich**: Obszary korytarzy ekologicznych zidentyfikowanych w Planie oraz w lokalnych opracowaniach planistycznych należy w miarę możliwości chronić przed zabudową ciągłą i lokalizowaniem infrastruktury, planować zalesienia i zadrzewienia pomiędzy istniejącą zabudową i obszarami przyległymi.
  17. Postulat w zakresie **kierunku 2.1 Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktury krajowych i europejskich**: Ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, groźeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi.

18. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Uwzględnianie założeń „Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego” w gminnych programach opieki nad zabytkami w celu skoordynowania działań w sferze ochrony zabytków.
19. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Wskazywanie w dokumentach planistycznych obiektów i obszarów, które powinny uzyskać ustawową formę ochrony zabytków (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w wojewódzkiej ewidencji zabytków).
20. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Realizacja regionalnych szlaków turystycznych oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych.
21. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Realizacja funkcji turystycznych w ramach rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
22. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Dostosowanie rozwoju zaplecza turystyki i rekreacji do zmian klimatu poprzez:
  - 1) realizację transportu zbiorowego w obszarach i ośrodkach o atrakcyjnych turystycznie zasobach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, jako standardu ich komunikacyjnej obsługi,
  - 2) wykluczenie z realizacji infrastruktury sportów zimowych obszarów o niewystarczających zasobach wód, których eksploatacja dla wytwarzania sztucznego śniegu zagraża lokalnemu środowisku naturalnemu.
23. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Realizacja Blue Velo - Odrzańskiej Trasy Rowerowej wskazanej na rysunku Planu nr 2. System ochrony zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, zgodnie z Koncepcją przebiegu trasy Odrzańskiej Drogi Rowerowej.
24. Postulat w zakresie **kierunku 2.2 Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu:** Integracja szlaków wodnych ze szlakami pieszymi, rowerowymi i konnymi w ich otoczeniu (wzdłuż rzek o sezonowej zmienności poziomu wód).
25. Postulat w zakresie **kierunku 2.3 Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska:** Uwzględnienie ochrony udokumentowanych złóż o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym i planowanie przeznaczenia terenów w sposób niewywołujący potencjalnych konfliktów związanych z ich eksploatacją.
26. Postulat w zakresie **kierunku 2.3 Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska:** Ograniczanie przeznaczania zwartych kompleksów gruntów rolnych na zabudowę mieszkaniową i usługową.
27. Postulat w zakresie **kierunku 2.3 Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska:** Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym występowania wpływów eksploatacji górniczej w zasięgu terenów górniczych.
28. Postulat w zakresie **kierunku 2.3 Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska:** Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym informacji o obszarach perspektywicznych, na których stwierdzono przesłanki występowania złóż oraz obszarów prognostycznych – rozpoznanych wstępnie wskazanych na rysunku 4.
29. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Uwzględnienie możliwości realizacji inwestycji wynikających z planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych w lokalnych opracowaniach planistycznych, w zakresie wskazanym w aneksie nr 3 i na rysunku Planu nr 6.
30. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Zastosowanie zapisów w lokalnych opracowaniach planistycznych* wskazujących realizację sieci energetycznych jako podziemnych na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych od rozwój zabudowy. Realizację napowietrznych sieci proponuje się dopuszczać jedynie w uzasadnionych przypadkach, na obszarach regionalnych stref aktywności gospodarczej oraz innych kompleksów zabudowy produkcyjnej lub usługowej o łącznej powierzchni powyżej 10 ha.
31. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych**

- uwarunkowań regionu:** Wykonanie i uwzględnienie bilansu energetycznego*, zawierającego analizę potrzeb transportowych użytkowników terenów oraz lokalnych warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii, przy planowaniu rozwoju przestrzennego gmin.
32. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Zastosowanie zapisów w lokalnych opracowaniach planistycznych wskazujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz gazu ziemnego jako podstawowego paliwa do zasilania urządzeń wytwarzających energię cieplną, szczególnie w zakresie rozwiązań indywidualnych i grupowych.
33. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Dążenie do wyposażenia w sieć gazową, umożliwiającą wykorzystanie gazu ziemnego do celów grzewczych, wszystkich terenów zabudowanych, w szczególności w jednostkach osadniczych* liczących powyżej 0,5 tys. mieszkańców. W przypadku braku: 1) możliwości technicznych lub warunków ekonomicznych dla rozwoju sieci gazowej w oparciu o system gazu ziemnego, należy dążyć do dostarczenia gazu przez lokalizację lokalnych systemów dystrybucyjnych opartych na stacjach skroplonego gazu ziemnego, 2) dostępu do dystrybucyjnej sieci gazowej na terenach o rozproszonej zabudowie oraz w jednostkach osadniczych liczących poniżej 0,5 tys. mieszkańców należy preferować zasilanie gazem płynnym.
34. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Dążenie do transformacji systemów zaopatrzenia w ciepło, poprzez:
- 1) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz urządzeń zasilanych paliwem gazowym lub ciekłym w przypadku rozwiązań indywidualnych,
  - 2) sukcesywne podłączenia zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyposażonej w indywidualne źródła ciepła do scentralizowanych lub grupowych systemów grzewczych.
35. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności na obszarach przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza.
36. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Uwzględnienie ograniczeń dla rozwoju energetyki wiatrowej wynikających z dokumentu wspomagającego politykę Zarządu Województwa Dolnośląskiego w zakresie energetyki ze źródeł odnawialnych - „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim”.
37. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Uwzględnienie preferencji dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych na obszarach:
- 1) położonych w sąsiedztwie dróg i linii elektroenergetycznych,
  - 2) o niskim nachyleniu terenu – obszary nizinne,
  - 3) o wysokim nasłonecznieniu,
  - 4) nieużytków i gleb nieprzydatnych rolniczo, oraz na dachach obiektów wielkopowierzchniowych.
38. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Umożliwienie wykorzystania cieków i zbiorników wodnych do produkcji energii, w szczególności w miejscach lokalizacji urządzeń piętrzących.
39. Postulat w zakresie **kierunku 3.1 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:** Wsparcie dla technologii wytwarzania energii w układach skojarzonych: kogeneracyjnych, trigeneracyjnych oraz poligeneracyjnych.

40. Postulat w zakresie **kierunku 3.2 Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów**: Uwzględnienie możliwości realizacji instalacji do termicznego przekształcania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami.
41. Postulat w zakresie **kierunku 3.2 Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów**: Rozbudowa systemów umożliwiających dostarczanie wody i odbiór ścieków, w szczególności na wrażliwych obszarach ochrony zbiorników wód podziemnych.
42. Postulat w zakresie **kierunku 3.2 Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów**: W zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków komunalnych, na terenach zabudowanych oraz przeznaczonych na rozwój zabudowy należy stosować rozwiązania zbiorcze lub grupowe.
43. Postulat w zakresie **kierunku 3.2 Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów**: Stosowanie indywidualnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę: a) powinno być możliwe wyłącznie na terenach o niskiej koncentracji osadnictwa (jednostek osadniczych posiadających poniżej 0,5 tys. mieszkańców) oraz niskiej intensywności zabudowy (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca lub bliźniacza oraz zabudowa zagrodowa), b) poza terenami o niskiej koncentracji osadnictwa i intensywności zabudowy, powinno być ograniczone do celów gospodarczych i produkcyjnych oraz przeciwpożarowych.
44. Postulat w zakresie **kierunku 3.2 Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów**: Stosowanie indywidualnych rozwiązań w zakresie odprowadzenia ścieków komunalnych:
  - 1) na terenach aglomeracji ściekowych, zgodnie z warunkami określonymi w AKPOŚK 2017,
  - 2) poza aglomeracjami ściekowymi a) powinno być możliwe wyłącznie na terenach o niskiej koncentracji osadnictwa (jednostek osadniczych posiadających poniżej 0,5 tys. mieszkańców) oraz niskiej intensywności zabudowy (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca lub bliźniacza oraz zabudowa zagrodowa), b) powinno być ograniczone na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz jednorodzinnej szeregowej i grupowej.
45. Postulat w zakresie **kierunku 3.2 Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów**: W lokalnych opracowaniach planistycznych, na podstawie opracowań ekofizjograficznych, zaleca się wskazanie zasięgu terenów, na których możliwe jest stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.
46. Postulat w zakresie **kierunku 3.3 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej**: Wspieranie rozwoju systemów łączności bezprzewodowej oraz uwzględnianie stref ochronnych wokół obiektów radiowo-telewizyjnych oraz pasów ochronnych linii radiowych.
47. Postulat w zakresie **kierunku 3.3 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej**: Wspieranie rozwoju sieci teleinformatycznych na obszarach problemowych, w których nie występuje infrastruktura telekomunikacyjna umożliwiająca świadczenie usług dostępu do Internetu o wymaganej przepustowości.
48. Postulat w zakresie **kierunku 3.3 Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej**: Zapewnienie zintegrowanego rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej z infrastrukturą energetyczną, wodnokanalizacyjną i transportową.
49. Postulat w zakresie **kierunku 3.4 Zmniejszenie uciążliwości przewozu towarów masowych**: Utrzymanie rezerw terenowych na cele transportowe miejsc po byłych portach na Odrze.
50. Postulat w zakresie **kierunku 3.5 Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy**: Uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych ustaleń przestrzennych z zakresu małej retencji, wynikających z opracowanego programu małej retencji dla województwa dolnośląskiego.

51. Postulat w zakresie **kierunku 3.5 Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy**: Uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych granic i funkcji polderów.
52. Postulat w zakresie **kierunku 3.5 Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy**: Uwzględnienie komponentu adaptacyjnego (do zmian klimatu) w dokumentach planistycznych, strategicznych i operacyjnych gminy, w tym m.in. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych.
53. Postulat w zakresie **kierunku 3.5 Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy**: Wyznaczenie w opracowaniach ekofizjograficznych obszarów o dużej zdolności retencyjnej i terenów o obniżonej pojemności retencyjnej, które wymagają kompensacji oraz uwzględnianie tych obszarów i terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach lokalizacyjnych i w decyzjach o warunkach zabudowy.
54. Postulat w zakresie **kierunku 3.6 Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców**: Planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej.
55. Postulat w zakresie **kierunku 3.6 Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców**: Planowanie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach znajdujących się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu.
56. Postulat w zakresie **kierunku 3.6 Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców**: Uwzględnienie strefowego rozmieszczenia terenów, polegającego na lokalizacji terenów niepodlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie terenów, na których usytuowane są ponadnormatywne źródła dźwięku.
57. Postulat w zakresie **kierunku 3.6 Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców**: Ograniczenie planowania terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach, które nie posiadają:
- 1) możliwości zaopatrzenia w ciepło sieciowe lub nie przewiduje się rozwoju systemów ciepłowniczych;
  - 2) dostępu do sieci gazowej lub nie planuje się wyposażenia w sieć gazową; z wyjątkiem terenów zabudowy mieszkaniowej, gdzie do zaopatrzenia w ciepło wykorzystywane będą odnawialne źródła energii.
58. Postulat w zakresie **kierunku 3.6 Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców**: Zachowanie bezpiecznej odległości od zakładów o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, które zostały zamieszczone w Aneksie nr 2, a ich rozmieszczenie zostało pokazane na rysunku Planu nr 8. Bezpieczeństwo.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie inwestycji celu publicznego, ujętych w PZPWD, które mają zostać zrealizowane na obszarze Gminy Głogów.

Tabela 9. Inwestycje celu publicznego ustalone w dokumentach krajowych realizowane na terenie Gminy Głogów.

Nazwa inwestycji	Instytucja odpowiedzialna
Budowa obwodnicy Głogowa w ciągu drogi krajowej nr 12	GDDKiA
Prace przygotowawcze: Studium Wykonalności dla projektu; prace na liniach kolejowych nr 14, 815, 816 na odcinku Ostrów Wlkp. - (Krotoszyn) -Leszno - Głogów wraz z elektryfikacją odcinka Krotoszyn - Durzyn - Leszno - Głogów	PKP PLK S.A.
Prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów / Grabiszyn - Głogów - Zielona Góra - Rzeplin - Szczecin Podjuchy - na terenie województwa dolnośląskiego	PKP PLK S.A.
Zwiększenie przepustowości wybranych linii kolejowych poprzez optymalizację urządzeń sterowania ruchem kolejowym i układów stacyjnych: prace na linii kolejowej nr 14 na odcinku Leszno – Głogów w ramach zwiększenia przepustowości	PKP PLK S.A.
Udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych z Dolnego Śląska - Prace na linii kolejowej nr 273 na odcinku Wrocław - Głogów	PKP PLK S.A.

Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej - w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej	PGW Wody Polskie RZGW we Wrocławiu
Modernizacja wału P-1 rz. Odry gm. Głogów i Kotla	PGW Wody Polskie RZGW we Wrocławiu
Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va	PGW Wody Polskie RZGW we Wrocławiu
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej ul. Rubinowa w Ruszowicach, Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami Przedmoście „Bytnik”	Gminy: Głogów, miasto Głogów, Jerzmanowa

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Głogów, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Głogów.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych,
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją,
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy,
- ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych widokowo, ochrona i zagospodarowanie punktów widokowych, ochrona i kształtowanie ciągów i osi widokowych,
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju,
- dążenie do realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz istniejących i projektowanych zespołów zabudowy,
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych z uwzględnieniem przepisów dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- uwzględnienie komponentu adaptacyjnego (do zmian klimatu) w dokumentach planistycznych gminy, w tym m.in. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych,
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej,
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe),
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury,
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego,
- uwzględnienie strefowego rozmieszczenia terenów, polegającego na lokalizacji terenów niepodlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie terenów, na których usytuowane są ponadnormatywne źródła dźwięku,
- rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym,
- prowadzenie polityki przestrzennej w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych,
- uwzględnienie studiów i ocen zmian krajobrazu w pracach nad lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności wartościowych układów urbanistycznych i ruralistycznych, historycznych zespołów pałacowo-parkowych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych,
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej,
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne),
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu,
- podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- zachowanie zespołu pałacowo-parkowego w Borku wraz z powiązaniem przestrzennymi z otoczeniem, ochrona jego indywidualnych cech historycznych oraz utrzymanie funkcji kulturowej i przyrodniczej,
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu,
- uwzględnienie założeń „Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego”.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- utrzymanie dominującej formy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej realizowanej indywidualnie i w zorganizowanych zespołach mieszkaniowych, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli nad charakterem zabudowy, jej intensywnością oraz rozdrobnieniem podziałów ewidencyjnych,
- wyznaczenie różnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleni publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej,
- planowanie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach znajdujących się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu,
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ograniczanie przeznaczania zwartych kompleksów gruntów rolnych na zabudowę mieszkaniową i usługową,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, groźeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi,
- ograniczenie planowania terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach, które nie posiadają: możliwości zaopatrzenia w ciepło sieciowe lub nie przewiduje się rozwoju systemów ciepłowniczych, dostępu do sieci gazowej lub nie planuje się wyposażenia w sieć gazową; z wyjątkiem terenów zabudowy mieszkaniowej, gdzie do zaopatrzenia w ciepło wykorzystywane będą odnawialne źródła energii,

- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacji terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie,
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze, w szczególności w obszarze zabytkowej zabudowy,
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- przyjęcie rozwiązań wynikających z przepisów prawa wodnego oraz ograniczenie rozwoju nowej zabudowy na terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Głogów dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jako zasady ich lokalizacji przyjmuje się w szczególności:

- wskazanie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego uwzględniającej zapewnienie przepustowości układu komunikacyjnego i wydolności systemów infrastruktury technicznej,
- przyjęcie dopuszczalnych wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz powierzchni biologicznie czynnej,
- wprowadzenie nakazu utworzenia zieleni izolującej strefę handlu wielkopowierzchniowego od strefy mieszkalnej,
- przeprowadzenie oceny wpływu inwestycji na środowisko oraz krajobraz.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa

publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,

- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej,
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody,
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi,
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy,
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych,
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne,
- wyprowadzenie tranzytowego ruchu kołowego poza centrum największych miejscowości – budowa obwodnicy,
- planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej,
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe,
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej, z uwzględnieniem przebiegającej przez Gminę trasy Blue Velo.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- zapewnienie warunków przestrzennych dla lokalizacji infrastruktury niezbędnej dla funkcjonowania przemysłu miedziowego: systemów infrastruktury technicznej oraz infrastruktury służącej transportowaniu eksploatowanych surowców,
- uwzględnienie konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji i audytów dotyczących występowania w przestrzeni publicznej barier ograniczających dostępność obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej,
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą,
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami,
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania),

- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego),
- uwzględnienie preferencji dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych na obszarach: położonych w sąsiedztwie dróg i linii elektroenergetycznych, o niskim nachyleniu terenu – obszary nizinne, o wysokim nasłonecznieniu, nieużytków i gleb nieprzydatnych rolniczo, oraz na dachach obiektów wielkopowierzchniowych.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV lub V i nie mogą wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobylem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych,
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową na wsiach,
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin,

- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk,
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Gminie Głogów wyznaczony został na podstawie uchwały nr XXV/146/2016 Rady Gminy Głogów z dnia 29 września 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Głogów.

W zakresie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji główne zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na wskazanych terenach powinny uwzględniać:

- utrzymanie i kontynuację istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,
- przywrócenie estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych,
- utworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych,
- zwiększenie dostępności do terenów zieleni oraz terenów rekreacyjnych,
- współpracę z instytucjami naukowymi i ekspertami w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych i projektowych dla obszarów zdegradowanych.

Dodatkowo rekomenduje się wyłączenie z produkcji rolnej gleb zdegradowanych i rekultywację w kierunku leśnym. W wypadku gruntów odsłoniętych, powstałych na skutek zakończenia eksploatacji surowców rekomenduje się rekultywację w kierunku rolnym, leśnym, rekreacyjno-sportowym bądź ogródków działkowych.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Głogów. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższym stopniu rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)* oraz *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku*. Współgranie celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada *efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym*. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Natomiast w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku wyznaczone cele strategiczne brzmią następująco:

1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu,
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych,
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego,
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku, Gmina Głogów włączona została do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego (LGOF). Dla wskazanego Obszaru opracowana została Strategia ZIT, w której zdefiniowano następujące cele strategiczne:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców w oparciu o nowoczesne usługi publiczne,
2. Konkurencyjna gospodarka LGOF,
3. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego,
4. Integracja procesów rozwojowych na obszarze LGOF w wymiarze przestrzennym i technicznym.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 z kierunkami działań wskazanych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku oraz Strategii ZIT Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027.

Tabela 11. Spójność celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku oraz Strategią ZIT Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia ZIT LGOF na lata 2021-2027	Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030
CEL I: Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	CEL II: Konkurencyjna gospodarka LGOF	CEL II: Rozwój gospodarczy Gminy Głogów oparty na jej endogenicznych potencjałach

<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów; • Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki; • Wzmacnianie innowacyjności, w tym eko innowacyjności regionu; • Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa spójności transportowej i skomunikowania LGOF; • Dywersyfikacja i wzmacnianie gospodarki LGOF; • Zintegrowana promocja LGOF. 	<p>II.I. Rozwinięta gospodarczo Gmina Głogów;</p> <p>II.II Gmina Głogów z wypromowaną ofertą rekreacyjną dla mieszkańców i turystów.</p>
<p>CEL II: Poprawa jakości i dostępności usług publicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej; • Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych. • Rozwój i doskonalenie usług publicznych. 	<p>CEL I: Poprawa jakości życia mieszkańców w oparciu o nowoczesne usługi publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opieka społeczna i medyczna dostosowana do uwarunkowań demograficznych; • Budowanie oferty spędzania czasu po pracy dla mieszkańców. 	<p>CEL III: Rozwój społeczny Gminy Głogów oparty na aktywnych, wykształconych, bezpiecznych i zintegrowanych mieszkańcach</p> <p>III.I. Usługi społeczne, zdrowotne i administracyjne odpowiadające potrzebom mieszkańców;</p> <p>III.III. Bogata oferta kulturalna i sportowa;</p> <p>III.IV. Bezpieczni mieszkańcy Gminy Głogów.</p>
<p>CEL III: Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw obywatelskich; • Wzrost społecznej integracji; • Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy; • Poprawa efektywności kształcenia; • Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. 	<p>CEL I: Poprawa jakości życia mieszkańców w oparciu o nowoczesne usługi publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowoczesny system edukacji. 	<p>CEL II: Rozwój gospodarczy Gminy Głogów oparty na jej endogenicznych potencjałach</p> <p>II.I. Rozwinięta gospodarczo Gmina Głogów;</p> <p>CEL III: Rozwój społeczny Gminy Głogów oparty na aktywnych, wykształconych, bezpiecznych i zintegrowanych mieszkańcach</p> <p>III.II. Rozwój i edukacja dla każdego.</p>
<p>CEL IV: Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska; • Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska; • Ochrona przed klęskami żywiołowymi; • Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego; 	<p>CEL III: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości środowiska naturalnego; • Czyste powietrze; • Zachowanie walorów przyrodniczych. 	<p>CEL I: Rozwój przestrzenny i infrastrukturalny Gminy Głogów oraz adaptacja do zmian klimatu</p> <p>I.II. Spójna i funkcjonalna infrastruktura;</p> <p>I.III. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu.</p> <p>CEL III: Rozwój społeczny Gminy Głogów oparty na aktywnych, wykształconych, bezpiecznych i zintegrowanych mieszkańcach</p> <p>III.IV. Bezpieczni mieszkańcy Gminy Głogów.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Rozwój gospodarki cyrkularnej. 		
<p>CEL V: Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwój regionalnej sieci transportowej; Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych; Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej. 	<p>CEL IV: Integracja procesów rozwojowych na obszarze LGOF w wymiarze przestrzennym i technicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> Koordinacja procesów planowania i zarządzania w wymiarze strategicznym; Poprawa spójności przestrzennej i społecznej LGOF 	<p>CEL I: Rozwój przestrzenny i infrastrukturalny Gminy Głogów oraz adaptacja do zmian klimatu</p> <p>I.1. Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Głogów.</p>

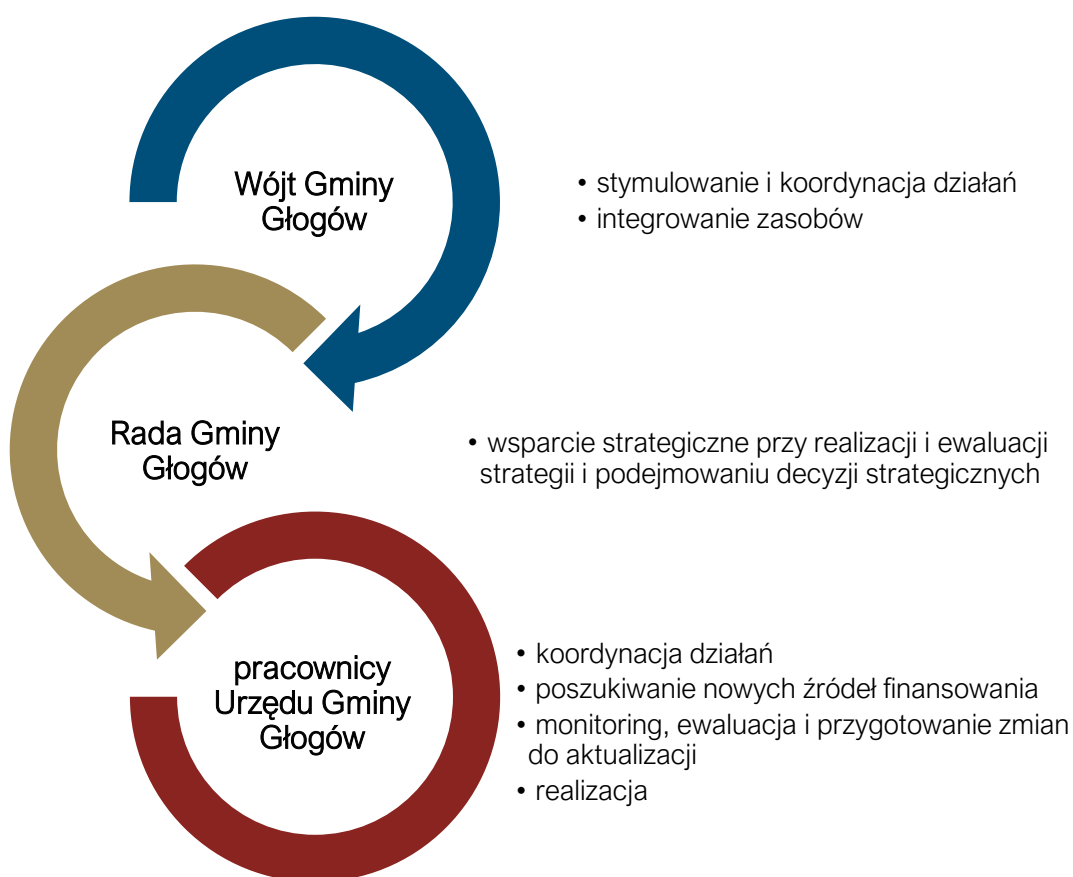
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku oraz Strategii ZIT Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2024-2030. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Głogów, Rada Gminy Głogów oraz pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółović zapisy Strategii.

W obliczu reformy planowania przestrzennego, do końca 2025 roku, Gmina jest zobowiązana do przygotowania Planu Ogólnego, który zastąpi istniejące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy. Zawarte w Strategii ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej stanowiąc będą integralną część Planu Ogólnego Gminy Głogów.

Wdrażając Strategię, Gmina Głogów będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu głogowskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raplocie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Tabela będzie zawierała przykładowe wskaźniki stopnia realizacji poszczególnych zadań. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2024 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Głogów). Celem ewaluacji ex-post będzie określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Głogów oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Głogów będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Głogów na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027” oraz programu na przyszłą perspektywę finansową;
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 jest głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie dolnośląskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd ma możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy Głogów oraz jednostek organizacyjnych Gminy Głogów.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi oraz województwem dolnośląskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania

realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Tabela poniżej przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w latach 2024-2030 na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2033.

W analizowanych latach łączne dochody wyniosą ponad 511 mln zł, z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych ok. 102 mln zł a podatku od nieruchomości prawie 65 mln zł. Łączne wydatki wyniosą natomiast niecałe 502 mln zł.

Tabela 12. Prognozowane środki budżetowe w okresie realizacji Strategii (zł)

Lata	Dochody ogółem	w tym:		Wydatki ogółem
		PIT	podatek od nieruchomości	
2024	51 804 460,43	13 020 605,00	8 274 993,00	50 423 160,43
2025	45 645 556,00	13 874 757,00	8 817 833,00	44 305 556,00
2026	143 752 392,00	14 304 874,00	9 091 186,00	142 412 392,00
2027	144 718 402,00	14 662 496,00	9 318 466,00	143 378 402,00
2028	40 727 382,00	15 073 046,00	9 579 383,00	39 387 382,00
2029	41 785 982,00	15 464 945,00	9 828 447,00	40 640 982,00
2030	42 830 332,00	15 851 569,00	10 074 158,00	41 285 332,00
Ogółem	511 264 506,43	102 252 292,00	64 984 466,00	501 833 206,43

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr LXXX/587/2024 Rady Gminy Głogów z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Głogów.

Natomiast potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2030 wyniesie około 242,4 mln zł.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Głogów

Diagnoza sytuacji przestrzennej,
gospodarczej i społecznej

Gminy Głogów

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	76
Informacje ogólne.....	76
Komunikacja.....	77
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	80
Walory przyrodnicze i kulturowe	86
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	90
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	90
2.2. Infrastruktura i środowisko	96
<i>Urządzenia sieciowe .....</i>	<i>96</i>
<i>Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii.....</i>	<i>97</i>
<i>Odnawialne Źródła Energii .....</i>	<i>98</i>
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>101</i>
2.3. Stan finansów samorządowych	103
<i>Wykonanie budżetu .....</i>	<i>103</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków.....</i>	<i>106</i>
<i>Fundusze Europejskie 2014-2020 .....</i>	<i>109</i>
<i>Rządowy Fundusz Polski Ład .....</i>	<i>110</i>
<i>Potencjał inwestycyjny .....</i>	<i>111</i>
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	112
3.1. Demografia.....	112
3.2. Kapitał społeczny	118
<i>Żłobki i przedszkola.....</i>	<i>118</i>
<i>Szkoły.....</i>	<i>119</i>
<i>Kultura i sport .....</i>	<i>123</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne .....</i>	<i>124</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy .....</i>	<i>125</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	127

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

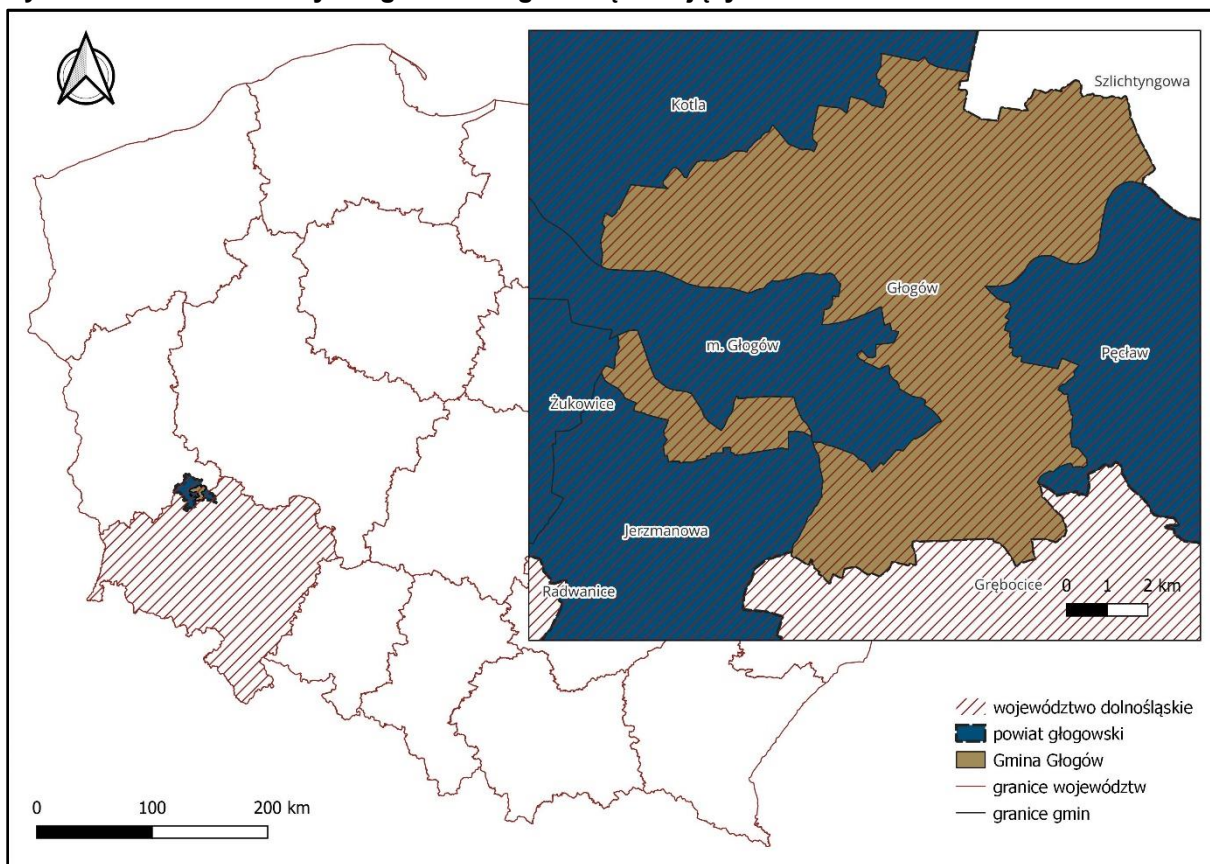
Informacje ogólne

Gmina Głogów jest gminą wiejską, położoną w centralnej części powiatu głogowskiego, w północnej części województwa dolnośląskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 85 km², co stanowi 19% powiatu głogowskiego oraz 0,4% województwa dolnośląskiego. Dominującą formę pokrycia i użytkowania terenu stanowią użytki rolne. Stanowią one 67% powierzchni Gminy. Według danych GUS na koniec 2022 roku, Gminę Głogów zamieszkiwało 7 110 mieszkańców, co stanowiło 8% ludności powiatu. Gęstość zaludnienia na terenie analizowanej jednostki wynosiła 84 os./km².

Gmina Głogów graniczy z siedmioma gminami:

- z gminą miejską Głogów, która znajduje się w centralno-zachodniej części Gminy, rozdzielając jednostkę na dwie części,
- od północy z gminą Kotła (pow. głogowski) i gminą Szlichtyngowa (pow. wschowski),
- od wschodu z gminą Pęcław (pow. głogowski),
- od południowego-wschodu z gminą Grębocice (pow. polkowicki),
- od południowego-zachodu z gminą Jerzmanowa (pow. głogowski),
- od zachodu z gminą Żukowice (pow. głogowski).

Ryc. 11. Położenie Gminy Głogów na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenie Gminy znajduje się 13 sołectw: Borek, Bytnik, Grodziec Mały, Klucze, Krzekotów, Przedmoście, Ruszowice, Serby, Stare Serby, Szczyglice, Turów, Wilków, Zabornia.

Na podstawie klasyfikacji funkcjonowania gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego P. Śleszyńskiego i T. Komornickiego, Gmina Głogów zaliczana jest do grupy gmin strefy

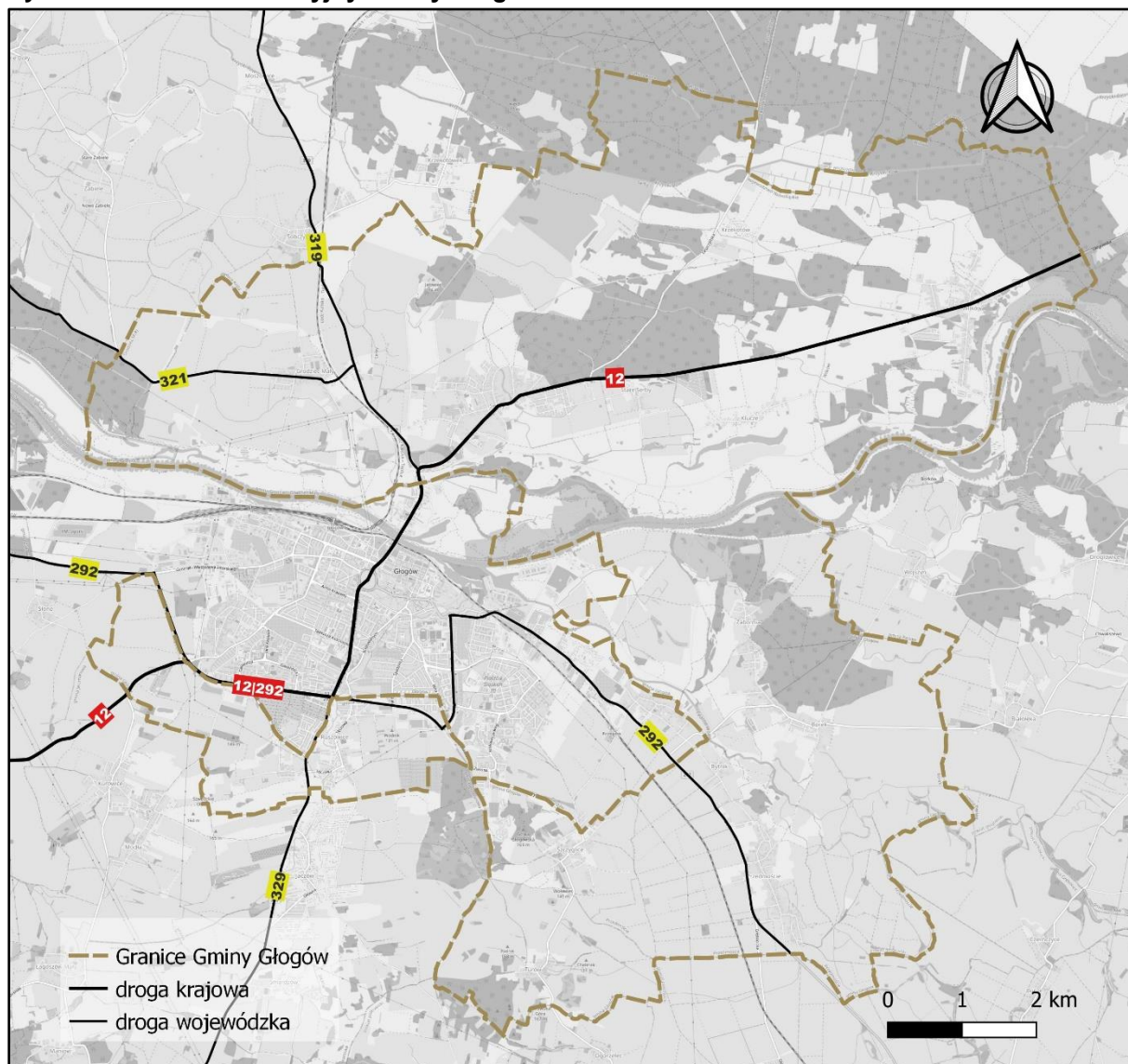
zewnątrznej obszaru funkcjonalnego miast subregionalnych. Jest ona ściśle powiązana z miastem Głogów, funkcjonującym jako centralny rynek zbytu, miejsce zatrudnienia oraz ośrodek usługowy. Jednostka dawniej cechowała się głównie rolniczym charakterem. Jednak w ostatnich latach zaobserwowano znaczący wzrost sektora budownictwa mieszkaniowego oraz rozwój małej działalności gospodarczej. Z uwagi na ograniczoną przestrzeń w samym mieście, na obszarze Gminy powstały duże kompleksy handlowe. Obecnie Gmina prowadzi intensywne działania na rzecz uruchomienia strefy przemysłowej. Pozyskanie znaczącego dla regionu inwestora, pozwoli na rozwój Gminy Głogów w każdym obszarze działania. Sąsiedztwo zakładów należących do KGHM "Polska Miedź" S.A. wywiera istotny wpływ na życie społeczno-ekonomiczne i przyrodniczo-ekologiczne analizowanej jednostki.

Komunikacja

Infrastruktura transportowa i łączność są kluczowymi elementami rozwoju każdej jednostki samorządowej, mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców oraz potencjał gospodarczy i społeczny obszaru. Wpływ na korzystne położenie Gminy Głogów w regionie ma przebieg ciągów komunikacyjnych o znaczeniu krajowym i regionalnym. Na sieć dróg w jej granicach składają się:

- droga krajowa nr 12 biegnąca od granicy niemieckiej do granicy ukraińskiej, relacji Łęknica – Żary – Głogów – Leszno – Jarocin – Kalisz – Piotrków Trybunalski – Radom – Chełm – Dorohusk (przebiegająca przez miejscowości: Serby, Stare Serby, Wilków),
- droga wojewódzka nr 292 relacji Nowa Sól – Głogów – Lisowice,
- droga wojewódzka nr 319 relacji Stare Strącze – Krzepielów – Głogów,
- droga wojewódzka nr 321 relacji Przyborów – Kierzno – Głogów,
- droga wojewódzka nr 329 relacji Głogów – Jerzmanowa - Nowe Osiedle
- sieć dróg powiatowych,
- 125 km dróg gminnych (według danych na koniec 2022 roku drogi o nawierzchni asfaltowej miały łączną długość 26 km, betonowej – 2 km, z kostki polbrukowej – 8 km, drogi o nawierzchni z tłucznia – 40 km, wzmocnione żwirem lub żużlem – 10 km, pozostałe gruntowe – 40 km).

Ryc. 12. Układ komunikacyjny Gminy Głogów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Co roku prowadzone są przeglądy stanu dróg oraz przeglądy pięcioletnie, zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych. Bieżące przeglądy w ramach zgłaszanych potrzeb przeprowadzane są przez pracowników Gminy oraz Zakładu Komunalnego w Serbach. Kontrole umożliwiają zaplanowanie działań poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Nadal w każdej miejscowości występuje kilka dróg nieutwardzonych, brakuje chodników oraz oświetlenia. Zmiany w tym zakresie zaliczają się do priorytetów planowanych inwestycji drogowych i infrastruktury towarzyszącej.

Powyżej wskazana sieć dróg umożliwia połączenie z sąsiadującym Miastem Głogów oraz innymi większymi miastami. Dystans oraz czas dojazdu do:

- Zielonej Góry wynosi około 60 km, a czas dojazdu to 45 min,
- Wrocławia wynosi około 144 km, a czas dojazdu to 1 h 45 min,
- Poznania wynosi około 122 km, czas dojazdu to 1 h 50 min.

Przez teren analizowanej jednostki przebiega linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny. Wchodzi ona w skład międzynarodowego korytarza transportowego C-E59 o kierunku Szwecja – Czechy oraz linia kolejowa nr 14 Głogów-Żagań. Natomiast najbliższa stacja kolejowa zlokalizowana jest w Głogowie, skąd realizowane są połączenia w kierunku Wrocławia, Zielonej Góry, Leszna oraz

Berlina. Ze stacji Głogów przewozy realizują Koleje Dolnośląskie, Polregio oraz PKP Intercity. Dziennie odbywa się kilkadziesiąt połączeń.

W każdej miejscowości na terenie Gminy Głogów znajdują się czynne przystanki autobusowe, łącznie jest ich 32.

Organizatorami transportu pasażerskiego wykonywanego w granicach administracyjnych Gminy Głogów są prywatni przewoźnicy:

- Usługi Transportowe Kowalski,
- MarkoBus Przewozy Pasażerskie,
- Przewozy Osobowe ERA.

Analizowana jednostka jest organizatorem dowozu uczniów do szkół, realizowanego przez firmę prywatną na podstawie zawartej umowy. Według danych z 2022 roku dowożonych było: 40 uczniów do Szkoły Podstawowej w Wilkowie, 64 do Szkoły Podstawowej w Przedmościu oraz 36 do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Serbach. Zapewniany jest również dowóz uczniów z niepełnosprawnościami oraz orzeczeniami. Zwracane są koszty dowozów lub organizowane przez firmy specjalizujące się w przewozie osób niepełnosprawnych. Dla części uczniów dowóz realizuje Gmina Kotła na podstawie porozumienia międzygminnego.

Gmina Głogów posiada również porozumienie międzygminne dotyczące transportu publicznego z Gminą Miejską Głogów w celu skomunikowania miejscowości Szczyglice z miastem Głogów. Planuje się, aby porozumienie to obejmowało również inne miejscowości Gminy.

W latach 2017-2022 wydatki z budżetu Gminy dotyczące działu transport i łączność były zróżnicowane. Kwoty mieściły się w przedziale od 1,67 do 5,07 mln zł. W 2019 roku wystąpiły najwyższe wydatki w zakresie transportu i łączności. Dotyczyły one m.in. budowy ul. Brzoskwiniowej w Ruszowicach (2,41 mln zł), przebudowy drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Grodziec Mały (0,55 mln zł), przebudowy ul. Leśnej i ul. Jarzębinowej w Wilkowie (0,45 mln zł). Analizując wydatki budżetowe na przestrzeni lat 2017-2022, wydatki w zakresie transportu i łączności w stosunku do wydatków ogółem stanowiły najmniej w 2021 roku (3,6% wydatków ogółem), a najwięcej w 2019 roku (12,9% wszystkich wydatków).

Tab. 1. Wydatki w dziale transport i łączność w latach 2017-2022 w Gminie Głogów (tys. zł)

DZIAŁ	2017	2018	2019	2020	2021	2022	średnia	udział %
600 Transport i łączność	1 764,60	1 669,05	5 069,50	3 634,41	1 665,77	2 036,66	2 640,00	6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Dostęp do szerokopasmowego Internetu stanowi fundament współczesnego rozwoju JST. Stał się nieodłącznym elementem codziennego życia, wpływając na wiele jego aspektów, takich jak: komunikacja, praca, edukacja czy też rozrywka. Jedną z technologii umożliwiających szerokopasmowy dostęp do Internetu jest sieć światłowodowa. Na terenie Gminy Głogów mieszkańcy 10 miejscowości, zamieszkujący przy głównych ulicach są w zasięgu tej sieci. W pozostałych miejscowościach oraz przy mniejszych ulicach dostęp do Internetu jest utrudniony. Natomiast mieszkańcy Krzekotowa nie mają dostępu do sieci światłowodowej. W marcu 2024 roku Wójt Gminy Głogów otrzymał informacje od Kierownictwa Rozwoju Rynku firmy Fiberhost S.A., że firma FIBEE I Sp. z o. o., w ramach naboru wniosków ogłoszonych przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa pozyskała środki na rozbudowę światłowodu na terenie omawianej jednostki. Projekt jest na etapie planowania i przewiduje się, że zostanie zrealizowany w okresie około 2 lat. Celem projektu jest wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

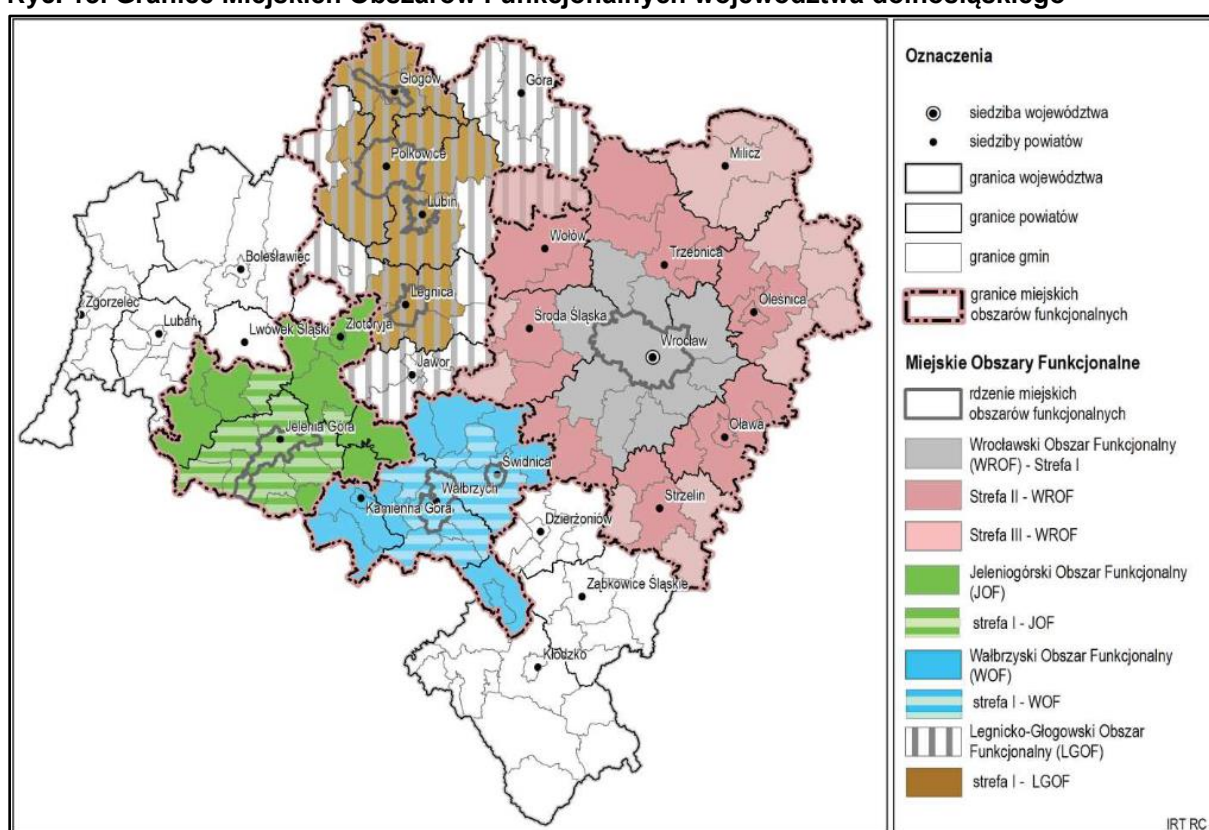
W planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. zostały wyróżnione następujące Miejskie Obszary Funkcjonalne:

- Wrocławski Obszar Funkcjonalny;
- Jeleniogórski Obszar Funkcjonalny;
- Legnicko-Głogowski Obszar Funkcjonalny;
- Wałbrzyski Obszar Funkcjonalny.

Ponadto wyróżniono:

- Przygraniczny Obszar Funkcjonalny;
- Obszar Funkcjonalny Cenny Przyrodniczo;
- Sudecki Obszar Funkcjonalny.

Ryc. 13. Granice Miejskich Obszarów Funkcjonalnych województwa dolnośląskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Gmina Głogów została zakwalifikowana do strefy I Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego, którego rdzeń stanowią miasta: Głogów, Legnica, Lubin, Polkowice. Tworzy go 30 gmin, 5 powiatów. LGOF stanowi jednocześnie obszar funkcjonalny przemysłu miedziowego, dlatego ważne jest uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zasięgu oddziaływania przemysłu miedziowego oraz lokalizacji infrastruktury tego przemysłu w celu zapobiegania konfliktom przestrzennym. Szczególnie istotne są następujące rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej:

- utworzenie strefy przemysłowej – nowoczesnego parku przemysłowego na terenie Gminy Głogów oraz Gminy Kotła,
- ochrona złóż kopalin przed zainwestowaniem, uniemożliwiającym ich eksploatację, w tym uwzględnienie wymagań związanych z przyszłą możliwością gospodarczego wykorzystania złożeń,

- zapewnianie niezbędnych rezerw terenowych dla potrzeb infrastruktury obsługującej kopalnię,
- objęcie obszarów występowania złóż cennych gospodarczo obligatoryjnym planowaniem miejscowym,
- użytkowanie złóż kopalin zintegrowane z celami ochrony przyrody, krajobrazu i krajobrazu kulturowego.

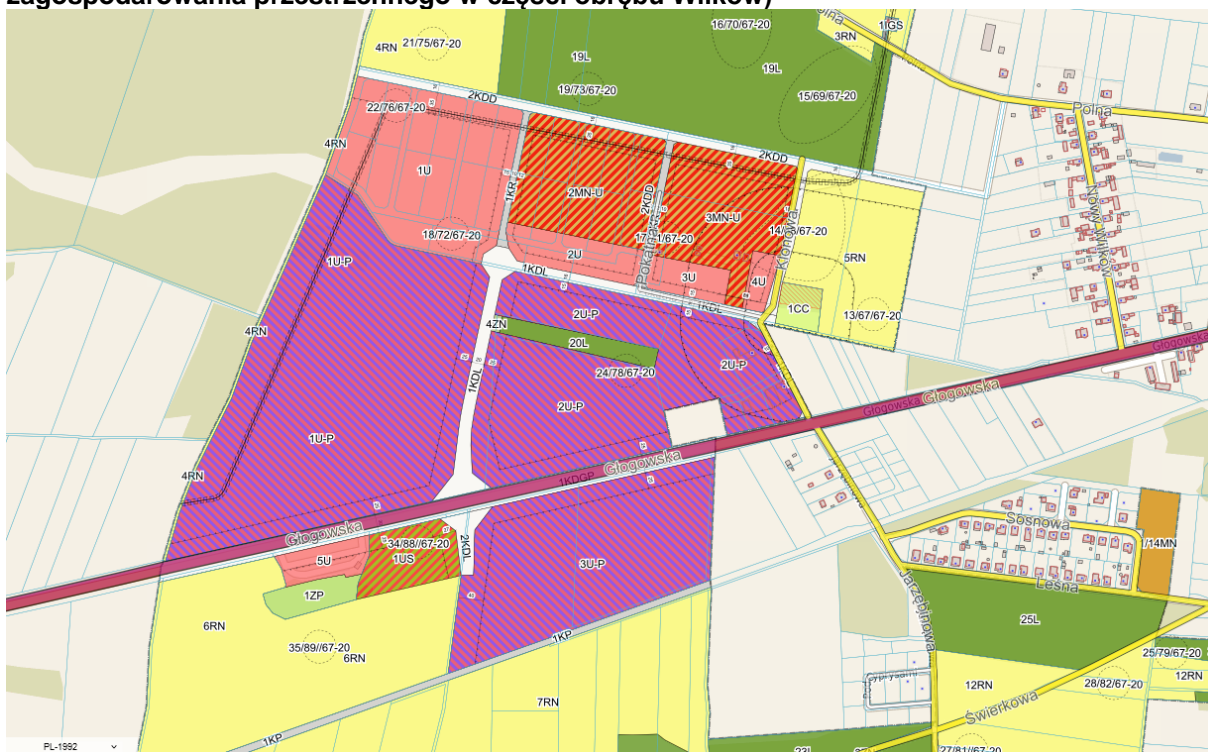
Dodatkowo część Gminy znajduje się w zasięgu Obszaru Funkcjonalnego Cennego Przyrodniczo. Związane jest to z występowaniem korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym i lądowych korytarzy ekologicznych oraz obszarowych form ochrony przyrody.

Całkowita powierzchnia Gminy Głogów wynosi 84,28 km². Grunty leśne zajmują 19,9% jej terenu, natomiast powierzchnia użytków rolnych stanowi 66,6%. Dotychczas w jej granicach dominowała produkcja rolna oraz usługi związane z sektorem rolniczym, natomiast dynamiczne przemiany w strukturze gospodarczej, rozwój budownictwa jednorodzinnego, wzrost liczby nowo powstałych małych i średnich przedsiębiorstw, a zwłaszcza malejąca opłacalność produkcji rolniczej, przyczyniły się do ewolucji charakteru gospodarki Gminy w kierunku sektorów usługowo-mieszaniowych i handlowych. Zmiany te zauważalnie wpływają na krajobraz jednostki. Ośrodkami wielofunkcyjnymi Gminy Głogów są: Serby i Ruszowice, jednocześnie są to również tereny rozwojowe jednostki. Dodatkowo największy ruch budowlany dostrzega się głównie w miejscowości Bytnik i Zabornia (obręb Przedmoście). W Ruszowicach skupione są obiekty handlowe oraz wyznaczono tereny pod obiekty handlowe powyżej 2 tys. m².

Głównymi czynnikami zewnętrznymi kształtującymi charakter gospodarki Gminy Głogów są: położenie geograficzne, sąsiedztwo Głogowa – dużego ośrodka przemysłowego oraz dominacja przemysłu miedziowego. Przemysł miedziowy pełni kluczową rolę w gospodarce i strukturze zatrudnienia w całym subregionie. Istotny element krajobrazu gospodarczego stanowi Huta Miedzi Głogów S.A. Ponadto Gmina Głogów położona jest nieopodal przeprawy przez most na rzece Odra w mieście Głogów (najbliższa przeprawa w m. Radoszyce oraz w m. Nowa Sól). Stanowi ona zatem ważny korytarz tranzytowy w województwie dolnośląskim oraz wielkopolskim.

Strefy aktywności gospodarczej zlokalizowane są przy drodze krajowej nr 12 w miejscowości Stare Serby oraz na wjeździe do miejscowości Wilków.

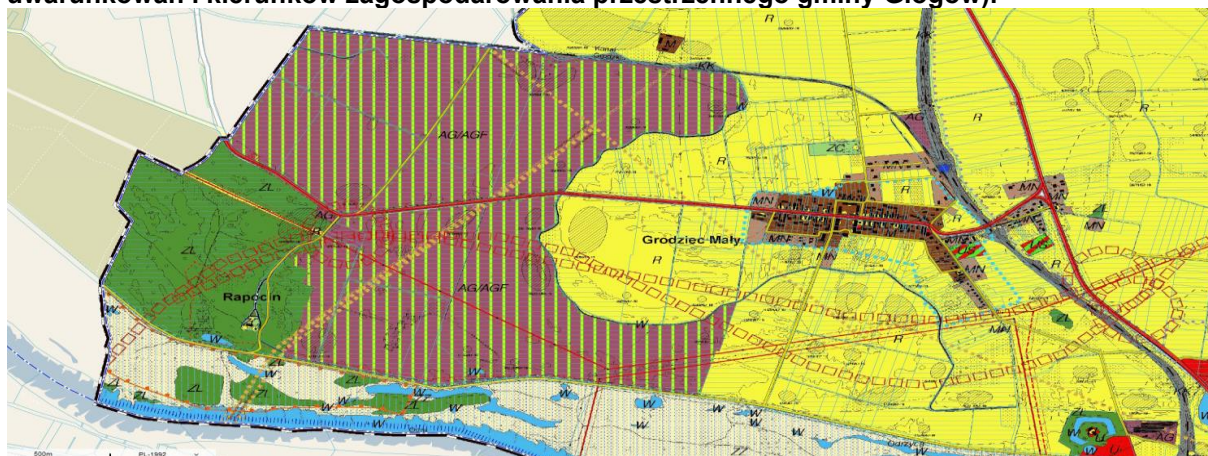
Ryc. 14. Strefa aktywności gospodarczej w m. Wilków (fragment miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu Wilków)

Źródło: <https://glogow.e-mapa.net>.

Ponadto planowana obwodnica miasta Głogowa dała możliwość utworzenia strefy przemysłowej przy nowej przeprawie przez Odrę oraz obwodnicy m. in. na terenie miejscowości Grodziec Mały. Trwa proces uzbrajania terenów inwestycyjnych, podwyższający ich walory i przyciągający przedsiębiorców. Planowana jest również budowa dróg dojazdowych. W związku ze wspólną strefą przemysłową z gminą Kotła, występuje konkurencja w pozyskiwaniu inwestorów.

Ryc. 15. Planowana Strefa aktywności gospodarczej w m. Grodziec Mały (fragment Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głogów).

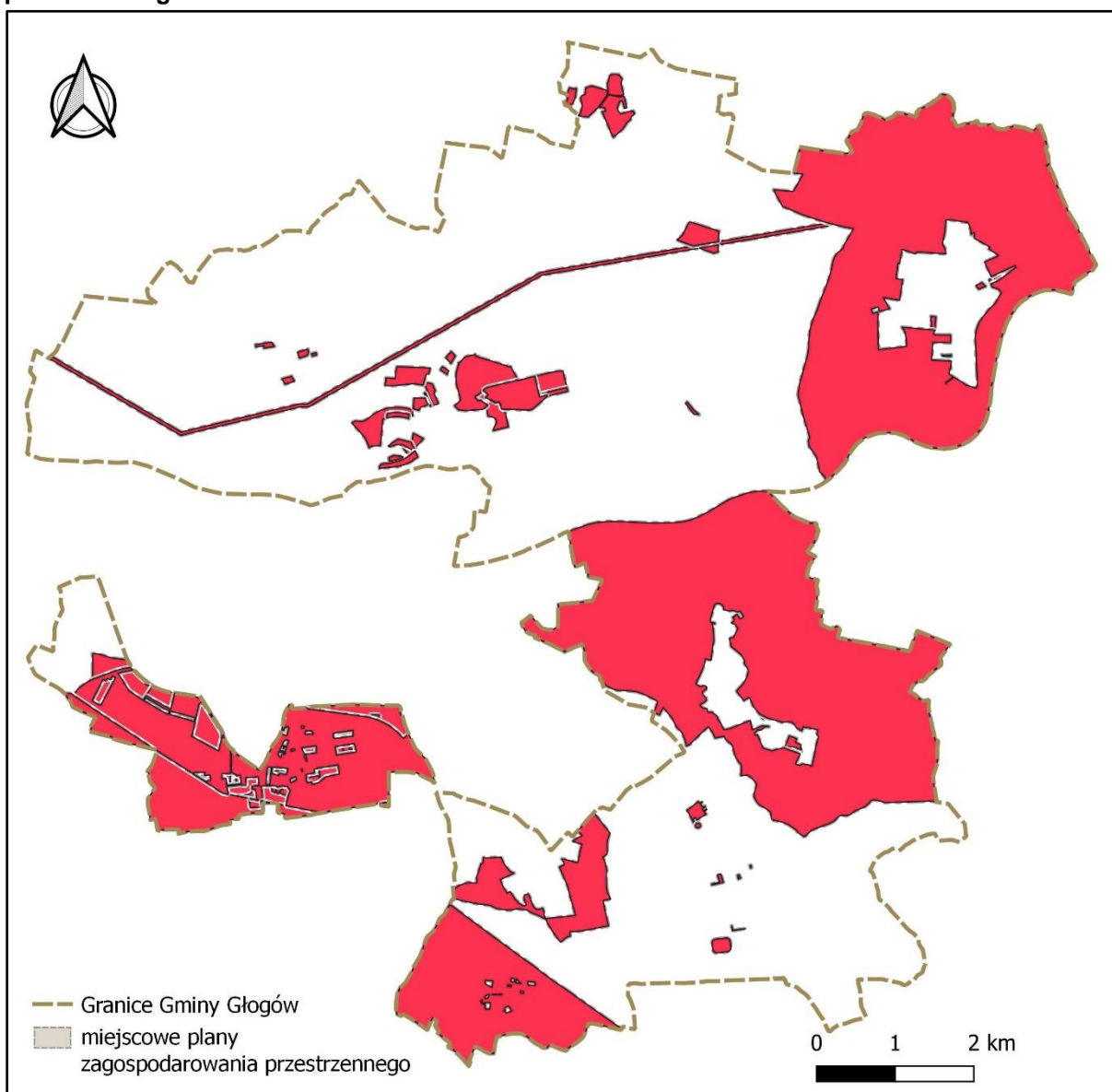
Źródło: <https://glogow.e-mapa.net>.

Planowanie przestrzenne na poziomie lokalnym warunkowane jest ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głogów przyjętego Uchwałą nr XLVI/356/2021 Rady Gminy Głogów z dnia 8 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głogów.

Dokument zakłada, że Gmina Głogów będzie pełniła rolę bezpośredniego otoczenia dla miasta Głogowa. W związku z planowanymi terenami aktywności gospodarczej założono znaczący rozwój funkcji mieszkaniowej w obrębie wszystkich wsi, funkcji aktywności gospodarczej, w tym również wskazano tereny pod urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Przewidziano również możliwości budowy obiektów handlowych o powierzchni powyżej 2000 m², głównie w bezpośrednim sąsiedztwie z miastem. W zakresie rozwoju komunikacji przewiduje się budowę obwodnicy Głogowa w ciągu drogi krajowej nr 12. Dodatkowo planuje się przeprawę mostową na Odrze oraz budowę i modernizację układu komunikacyjnego. Inwestycje te mają być rozwiązaniem problemu występowania bariery przestrzennej dla rozwoju Gminy. Przemieszczanie się na drugą stronę Odry, obecnie umożliwia jedynie jeden most.

Aktami prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynosi 49. Natomiast 15 zostało uchwalonych przed 2003 r. Udział powierzchni Gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi 37,5%. W trakcie opracowywania diagnozy 3 plany są w trakcie aktualizacji, pod kątem wprowadzenia zapisów dotyczących nowego złoża. Dodatkowo w trakcie opracowywania jest 8 miejscowych planów, których szacunkowy udział pokrycia Gminy wynosi 26,5%. Jeden z nich dotyczy terenów pod strefę przemysłową w Grodźcu Małym (trwają oczekiwania na uzyskanie zgody przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze).

Ryc. 16 Zasięg przestrzenny obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Źródło: <https://glogow.e-mapa.net/> (dostęp na dzień: 18.02.2024 r.).

Na terenach, które nie zostały objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2018-2022 w Gminie Głogów wydano łącznie 519 decyzji o warunkach zabudowy, co stanowiło około 29,2% wszystkich wydanych decyzji w powiecie głogowskim. Analizując poszczególne lata zaobserwowano również, że w badanej jednostce największą liczbę decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2020 roku (181) oraz w 2019 roku (133), a najmniejszą w 2022 roku (53). Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że w Gminie Głogów wydawano większą liczbę decyzji w porównaniu do średniej dla powiatu głogowskiego. Warto zaznaczyć, że średni stopień pokrycia powiatu głogowskiego MPZP w 2022 roku wynosił 41,6%. Pokrycie planistyczne sąsiadującej gminy Jerzmanowa oraz gminy Żukowice wynosiło 100%, natomiast miasta Głogów około 90%.

Poniższa tabela przedstawia również liczbę wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym. Na terenie Gminy Głogów wydano łącznie 668 pozwoleń na budowę, co stanowiło ok. 23,59% wszystkich wydanych pozwoleń w powiecie. Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że w analizowanej jednostce wydawano zdecydowanie więcej

pozwoleń na budowę niż średnio dla pozostałych gmin w powiecie. We wszystkich latach na terenie powiatu oraz Gminy Głogów decyzje te w większości dotyczyły nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Tab. 2. Liczba decyzji o warunkach zabudowy i pozwoleń na budowę wydanych w latach 2018-2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Głogów	83	133	181	69	53
	powiat	235	269	547	370	359
na 1 tys. mieszkańców	Głogów	12,33	19,58	26,11	9,77	7,45
	powiat	2,62	3,02	6,30	4,28	4,19
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Głogów	135	136	152	109	136
	powiat	617	545	688	464	518
na 1 tys. mieszkańców	Głogów	20,05	20,03	21,92	15,43	19,13
	powiat	6,89	6,12	7,93	5,37	6,05
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Głogów	37,78	47,06	37,50	43,12	47,79
	powiat	29,66	32,11	28,49	46,55	47,88
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Głogów	62,22	52,94	62,50	56,88	52,21
	powiat	70,34	67,89	71,51	53,45	52,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Walory przyrodnicze i kulturowe

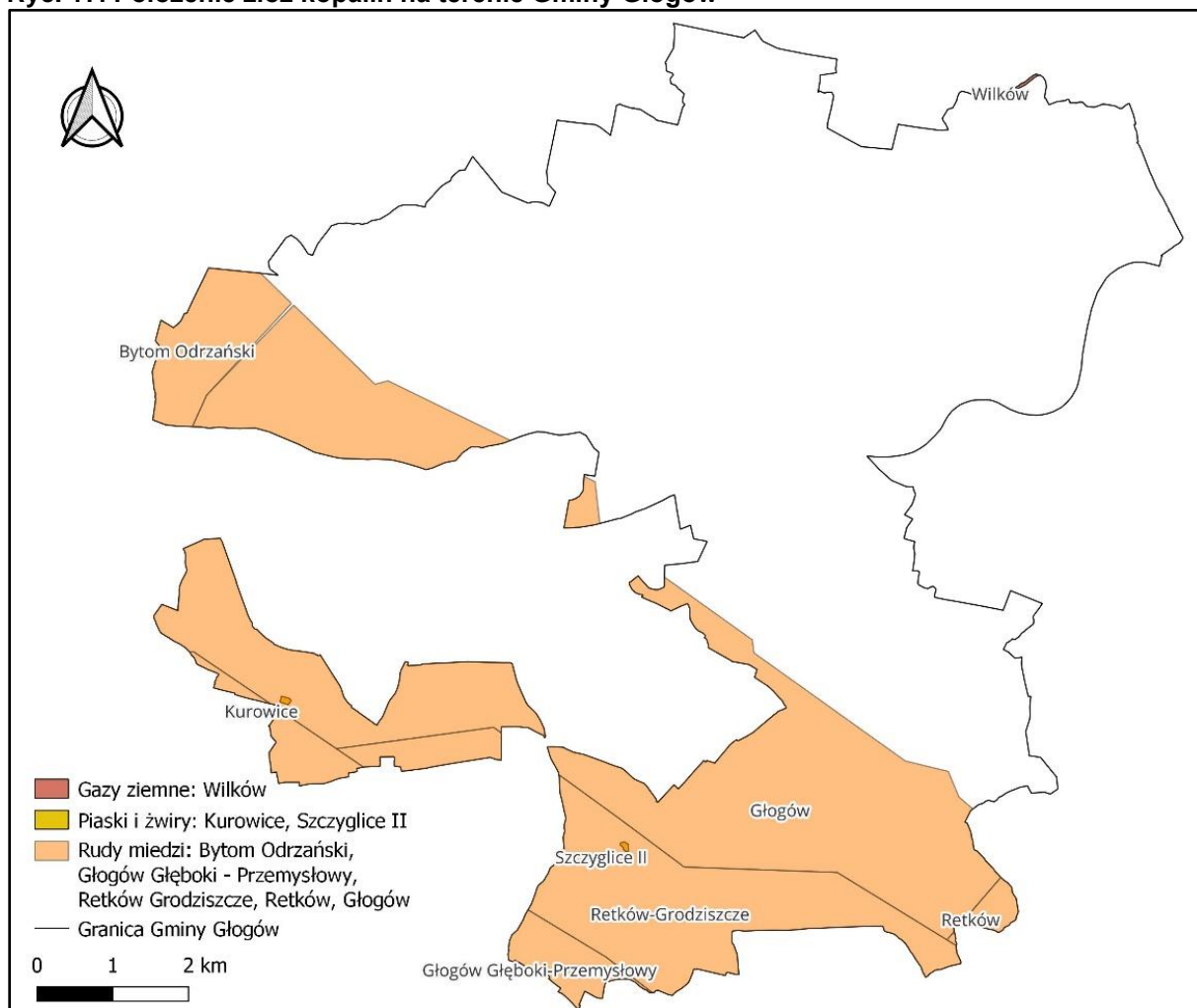
Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego, Gmina Głogów położona jest na obszarze prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w podprowincji Nizin Wielkopolsko-Śląskich. Położona jest po obu stronach Odry. Krajobraz kształtowany jest przez trzy formy: równiny sandrowe (płaskie tereny o glebach piaszczystych, mało urodzajnych), Pradolinę Głogowską (część stanowi dolina Odry, natomiast terasa zalewowa jest obszarem równinnym), Wzgórza Dalkowskie (w czasie ostatniego zlodowacenia bałtyckiego wzgórze pokryte zostało lessem. Malownicze wzniesienia powstały na skutek erozji spowodowanej wodami roztopowymi i opadowymi, obejmują fragmentarycznie południowo-zachodnią część Gminy).

Z punktu widzenia hydrograficznego Gmina Głogów należy do obszaru dorzecza Odry oraz regionu wodnego Środkowej Odry. Region charakteryzuje się łamanymi kształtami cieków, składającym się z odcinków południkowych i poprzecznych do nich odcinków równoleżnikowych. Na obszarze Gminy występują następujące jednolite części wód powierzchniowych: Odra od Baryczy do Bobru (RW6000121599), Barycz od Sąsiecznicy do ujścia (RW600011149), Biegnica (RW60001015314), Kanał Grodzki (RW60001015474), Kanał Wschodni (RW60001015129), Serbska Struga (RW60001015469), Kanał Południowy (RW60001015289), Kanał Bogomicki (RW60001015478), Krzycki Rów od dół. ze Wschowy do Odry (RW60001115499), Rów Mleczarski (RW600010152769), Kanał Głogowski (RW60001015312), Rudna od Moskorzynki do Odry (RW60001115299), Przysieka (RW600010154729), Spółdzielczy Rów (RW60001015449). Główną arterią wodną Gminy jest rzeka Odra, która dzieli jednostkę na dwie części. Dodatkowo krajobraz formują liczne zbiorniki wodne, do największych należą: starorzecza na południe od wsi Klucze, które są wykorzystywane jako stawy hodowlane, zbiorniki przy wsi Zabornia oraz w Wilkowie, zbiornik poeksploatacyjny w Ruszowicach.

Gmina należy do Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego (LGOM). W jej obrębie występują znaczne zasoby rud miedzi, które wzbogacone są minerałami srebra i niklu. Występuje także ołów, kobalt i molibden. Nad złożami rud miedzi zalegają anhydryt, sól kamienna i węgiel brunatny. Natomiast w warstwach przypowierzchniowych występują kruszywa naturalne: piasek, żwir, gliny i torf. Na obszarze gminy odnotowano także obecność złóż węgla kamiennego (nie planuje się jego wydobycia), gazu ziemnego oraz helu. Obecnie eksploatowane są 3 złoża:

- Głogów Głęboki Przemysłowy – rudy miedzi,
- Wilków – gazy ziemne, hel.

Ryc. 17. Położenie złóż kopalin na terenie Gminy Głogów

Źródło: wykonanie własne na podstawie danych przestrzennych prezentowanych w serwisie MIDAS odnoszących się do złóż kopalin.

Obszarowe formy ochrony przyrody zajmują niewielki procent powierzchni Gminy Głogów. Na jej terenie zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

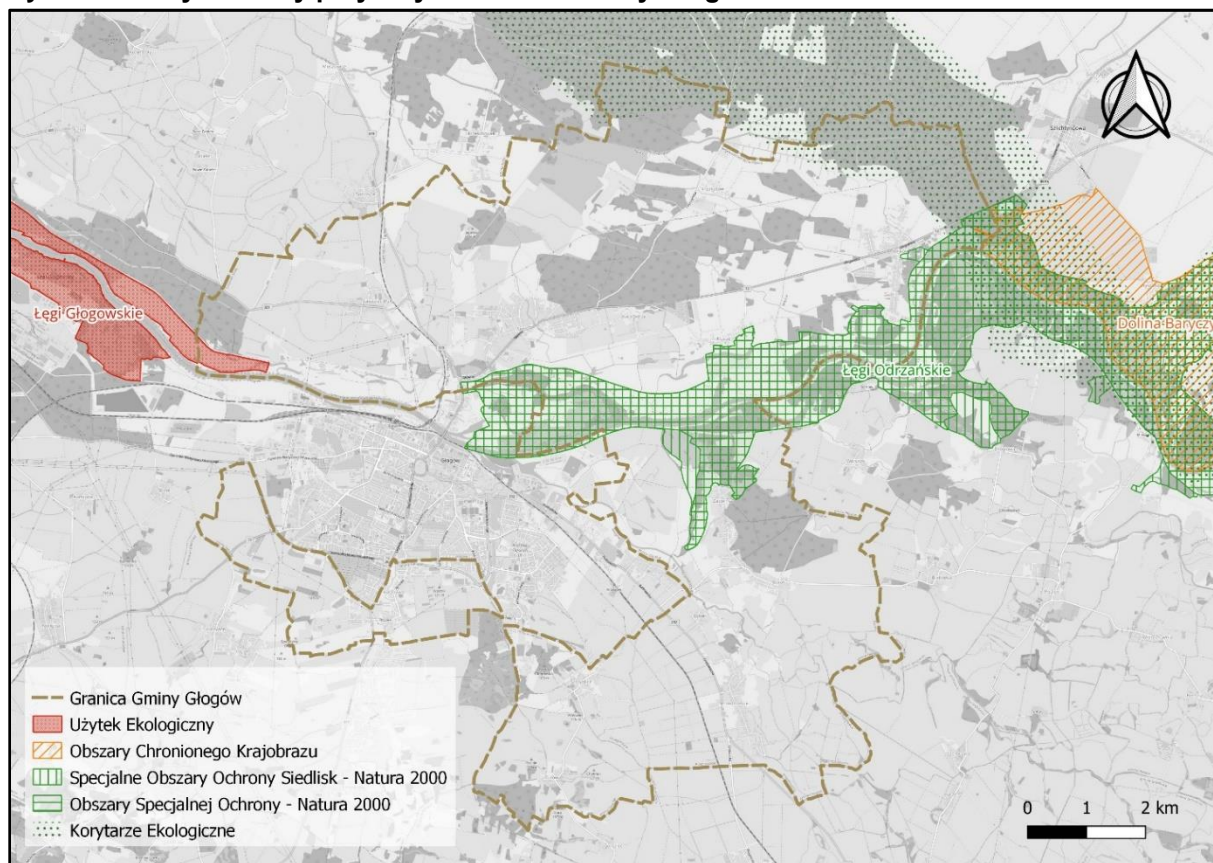
- **Obszar Specjalnej Ochrony – Natura 2000 Łęgi Odrzańskie – obszar ptasi** – granice obszaru zostały wyznaczone zgodnie z aktualnym zasięgiem terenu zalewowego Odry, uwzględniając planowane poldery. Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej zachowane lasy, łąki i torfowiska niskie, znajdujące się poza jego granicami. Duża część obszaru jest regularnie zalewana. Występują tu dobrze utrzymane siedliska, często z ponad stuletnim starodrzewiem, z wieloma drzewami o charakterze pomnikowym. W dolinie znajdują się także rozległe kompleksy wilgotnych łąk. W okresie lęgowym obszar ten jest miejscem występowania wielu gatunków ptaków, takich jak kania czarna, muchołówka białoszyja, dzięcioł średni, kania ruda, dzięcioł zielonosiwy, czapla siwa, świerszczak, trzmiełojad i srokosz. Stwierdzono także stosunkowo liczne gniazdowanie żurawia. Obszar ten wyróżnia się dużym bogactwem siedlisk rzadkich i zagrożonych, charakterystycznych dla dużych rzek nizinnych. Na terenie obszaru zanotowano również obecność kielbka białopłetwego i bolenia, a także kilku rzadkich gatunków motyli. Dodatkowo, obszar pełni istotną rolę jako korytarz ekologiczny, umożliwiający migrację różnych gatunków.
- **Specjalne obszary ochrony siedlisk – Natura 2000 Łęgi Odrzańskie – obszar ptasi** – stanowi fragment doliny Odry w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki, wraz z ujściowym odcinkiem

doliny Baryczy. Większość terenu jest regularnie zalewana. Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu.

- Użytek ekologiczny Łęgi Głogowskie – położony jest on pomiędzy rzeką Odrą, a wałem ochronnym w okolicy Huty Miedzi Głogów. Jest to użytek ekologiczny o charakterze starorzecza. Stanowi on siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Na wartość przyrodniczą obszaru składają się: starorzecza rzeki Odry z licznymi gatunkami flory i fauny. W jego obrębie występuje około 80 gatunków ptactwa oraz wiele rzadkich gatunków roślin. W obrębie dawnych terenów przemysłowych, dzięki uszczelnieniu się huty, zaczęły samoistnie wracać formy przyrody.

Ponadto Gmina graniczy bezpośrednio z Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy, który cechuje się podmokłymi terenami, torfowiskami, lasami łągowymi, grądami, olsami oraz łąkami. Znajdują się tutaj zróżnicowane gatunki flory i fauny, a zwłaszcza ptaków, których większość, to gatunki łąkowe. Przez teren Gminy przebiega również korytarz ekologiczny, którego zadaniem jest tworzenie połączeń pomiędzy siedliskami. Stanowi drogę przemieszczania się zwierząt, a także rozprzestrzeniania się roślin i grzybów.

Ryc. 18. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Głogów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Region głogowski jest jednym z pierwszych, głównych skupisk osadniczych Dolnego Śląska. Żyzne gleby oraz położenie na skrzyżowaniu dróg handlowych, ukierunkowanych na wybrzeże Bałtyku, gdzie kupcy udawali się po cenny bursztyn, sprzyjały osadnictwu. Na podstawie przeprowadzonych badań archeologicznych, stwierdzono, że najstarsze osady we wczesnym średniowieczu zakładano w pobliżu Odry, na wyniesionych wyspach rzecznych oraz na południowej krawędzi Pradoliny Barucko-Głogowskiej.

Obszar posiada wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze, sprzyjające rozwojowi aktywnej turystyki i rekreacji. Położenie Gminy wokół Głogowa stwarza możliwości rozwoju bazy wypoczynku

weekendowego z nastawieniem na mieszkańców pobliskich miast ceniących sobie ciszę, spokój oraz bliskość natury. Największym potencjałem cechują się zbiorniki wodne w miejscowościach: Klucze, Wilków, Ruszowice wraz z terenami do nich przyległymi. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na kompleksy leśne w północnej części Gminy oraz Wzgórza Dalkowskie.

Przez Gminę Głogów prowadzą szlaki rowerowe i turystyczne:

- niebieski rowerowy Szlak Odry (zachodni brzeg Odry): trasa obejmuje dwie wsie: Borek i Zabornia,
- czerwony szlak rowerowy: trasa poprowadzona jest przez wieś Serby i Krzekotów.

Dodatkową atrakcją dla miłośników przyrody oraz jej obserwacji jest Dźwiękowy Szlak Odry. Jest to projekt Lokalnej Grupy Działania Kraina Łęgów Odrzańskich, której celem jest zrównoważony rozwój obszarów wiejskich regionu. Ideą projektu jest umożliwienie doświadczenia unikalnych wrażeń dźwiękowych oferowanych przez środowisko przyrodnicze Odry. Szlak przemierzać można pieszo, łodzią, kajakiem lub rowerem. Jest to forma spędzania wolnego czasu, która łączy turystykę z edukacją i relaksem.

Opracowano również zeszyt edukacyjny o nazwie „Ekoturysta w Gminie Głogów”. Jego treść zachęca do odwiedzenia wszystkich miejscowości gminnych, gdzie po dotarciu należy rozwiązać zadania. Po wypełnieniu całego zeszytu można udać się do Urzędu Gminy Głogów, gdzie otrzymuje się pamiątkową pieczęć oraz gdzie czekają upominki.

O historii lokalnej stanowią m.in. obiekty zabytkowe. Gminna ewidencja zabytków Gminy Głogów obejmuje 341 zabytków. Szczególne znaczenie mają zabytki wpisane do rejestru zabytków. W wykazie zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków na dzień 23 stycznia 2024 r. (www.nid.pl) znajduje się 17 pozycji. Przedmiotem ochrony prawnej są głównie obiekty sakralne.

Tab. 3. Zabytki wpisane do rejestru zabytków na terenie Gminy Głogów

Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru
Borek	Zespół pałacowy: - pałac - park	A/2765/1000/L z 14.11.1991 A/2766/535/L z 19.06.1979
	Cmentarz ewangelicki	A/2344/763/L z 28.12.198
Przedmoście	Kaplica – dzwonnica	A/2343/703 z 18.12.1963
	Karczma ul. Szkolna	A/3210/704 z 18.12.1963
	Kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca	A/2361/666 z 18.12.1963
Rapocin	Cmentarz przy kościele	A/2362/764/L z 28.12.1987
	Kaplica Parafialny – mauzoleum	A/2362/764/L z 28.12.1987
	Ogrodzenie	A/2362/764/L z 28.12.1987
	Spichrz folwarczny (nie istnieje)	-
	Dom nr 41	A/3288/709 z 18.12.1963
Ruszowice	Cmentarz ewangelicki	A/2395/745/L z 28.12.1987
	Stacja kolejowa Serby-Zachód	A/3389/810/L z 28.12.1987
Serby	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP	A/747 z 10.04.2006
Szczyglice	kościół par. pw. św. Jana Nepomucena	A/2532/385 z 2.04.1963
	Cmentarz przy kościele, 1769	A/2533/765/L z 28.12.1987
	Spichrz	374/336/L z 2.04.1963
	Dworzec kolejowy	A/3397/808/L z 28.12.1987

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych www.nid.pl.

Na szczególną uwagę zasługuje pałac wraz z parkiem w Borku. Wybudowano go na przełomie XVII i XVIII wieku, a w 1880 roku został przebudowany w stylu pruskiego eklektyzmu klasycystycznego oraz dobudowano kondygnację. Niektóre drzewa otaczające pałac mają po 130-160 lat. Przy projektowaniu parku i planowaniu jego założenia wykorzystano przepływający przez niego potok, który w północno-wschodniej części przekształcono w wydłużony staw oraz wkomponowano już wcześniej rosnące leśne drzewa. Park został zagospodarowany w 2015 roku, na ten cel Gmina otrzymała dotację w ramach działania Odnowy i rozwoju wsi objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 – 2013. Kolejnym obiektem wartym uwagi jest Kaplica - dzwonnica w miejscowości Przedmoście, która jest pozostałością po barokowym kościele. Wzniesiona została w 1698 r., a w 1922 r. gruntownie wyremontowana przez głogowskich budowniczych braci Michael.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Jednym z elementów charakteryzujących lokalny rynek pracy oraz sytuację gospodarczą gminy jest liczba podmiotów gospodarczych działających na jej obszarze. Stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w granicach danej jednostki samorządowej. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze powiatu głogowskiego w latach 2018-2022. Najniższą liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie w 2022 roku odnotowano w gminie Pęcław, wynosiła ona 131, co stanowiło 1,5% wszystkich przedsiębiorstw. Natomiast najwięcej firm znajdowało się w mieście Głogów, będącym jedyną jednostką miejską w powiecie, stanowiąc jego siedzibę. Funkcjonowało tu 6 709 podmiotów, co stanowiło 76,9% ogółu przedsiębiorstw w powiecie. Natomiast wśród gmin wiejskich, to Gmina Głogów wyróżniała się największą liczbą zarejestrowanych podmiotów – 718, stanowiąc 8,2% wszystkich w powiecie. Dynamika zmian w latach 2018-2022 obrazuje, która gmina rozwijała się najszybciej, a która najwolniej pod względem liczby podmiotów gospodarczych. Dynamika zmian dla powiatu głogowskiego wynosiła 106,6%. Największe zmiany odnotowano w gminie Kotła oraz Jerzmanowa, gdzie dynamika wynosiła kolejno 121,8% i 121,6%. Natomiast najwolniej zmiany następowały w gminie Pęcław. Dynamika zmian w latach 2018-2022 dla Gminy Głogów wynosiła 111,0%.

Tab. 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie głogowskim w latach 2018-2022

JST	2018		2022		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2018-2022
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat głogowski	8 187	100,0%	8 727	100,0%	540
m. Głogów	6 420	78,4%	6 709	76,9%	289
Głogów	647	7,9%	718	8,2%	71
Jerzmanowa	459	5,6%	558	6,4%	99
Kotła	252	3,1%	307	3,5%	55
Pęcław	129	1,6%	131	1,5%	2
Żukowice	280	3,4%	304	3,5%	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2022 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Głogów, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w zakresie sekcji F budownictwo – 140 podmiotów (19,6%) oraz sekcji G handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 139 podmiotów. Następne w kolejności pod względem liczebności były sekcje: S i T pozostała działalność usługowa (66 – 9,3%), C

przetwórstwo przemysłowe (56 – 7,9%), M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (47 – 6,6%), H transport i gospodarka magazynowa (46 – 6,5%), Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna (42 – 5,9%).

Tab. 5. Podmioty działające na terenie Gminy Głogów w 2022 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	140	19,6%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	139	19,5%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	66	9,3%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	56	7,9%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	47	6,6%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	46	6,5%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	42	5,9%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	29	4,1%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23	3,2%
SEKCJA P Edukacja	23	3,2%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	23	3,2%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	22	3,1%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18	2,5%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	15	2,1%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	13	1,8%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6	0,8%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	2	0,3%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0,3%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	0,1%

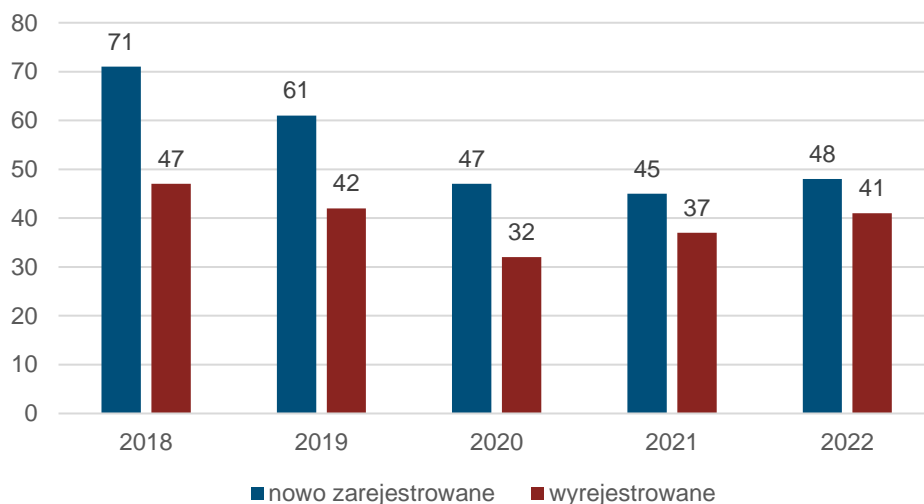
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tereny graniczące bezpośrednio z miastem Głogów stanowią atrakcyjną lokalizację dla handlu wielkopowierzchniowego. Do największych przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Gminy Głogów zalicza się podmioty, których przedmiotem działalności jest handel. Zalicza się do nich: Leroy Merlin Głogów, Galeria GLOGOVIA, Castorama, Carrefour Polska S.A., Family Point – Park Handlowy, Jeronimo Martins Polska S.A., Dino, EUROCASH S.A. W obrębie Gminy funkcjonuje również 8 podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału zagranicznego, 6 z nich zlokalizowanych jest w Ruszowicach, a 2 w Serbach.

Omawiając największe przedsiębiorstwa, mające istotny wpływ dla rynek pracy w Gminie, nie można pominąć KGHM Polska Miedź S.A. Jest ona jedną z największych firm w kraju, będącą największym w Europie producentem miedzi i srebra. Na podstawie przyznanych decyzją ministra środowiska koncesji, przedsiębiorstwo to może wydobywać rudę miedzi do 2063 roku. Nie jest ona zlokalizowana bezpośrednio na terytorium omawianej jednostki samorządowej, natomiast inwestycją strategiczną dla spółki są prace prowadzone w szybie Głogów Głęboki-Przemysłowy (obejmujący obręb Turów i Ruszowice).

Na poniższej rycinie porównano liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie Gminy Głogów. Analiza przedstawia zmiany na przestrzeni lat 2018-2022. Do 2021 roku obserwowano tendencję spadkową liczby nowopowstałych podmiotów gospodarczych, natomiast wzrost, który wystąpił w 2022 roku, nie był znaczący. Najwięcej nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w analizowanym okresie odnotowano w 2018 roku. Natomiast największą liczbę wyrejestrowanych podmiotów odnotowano również w tym roku. Ponadto warto zwrócić uwagę na niewielką różnicę pomiędzy liczbą nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych przedsiębiorstw, która z roku na rok jest coraz mniejsza. W 2022 roku wynosiła ona 7. Szczegółowe wartości umieszczono na poniższym wykresie.

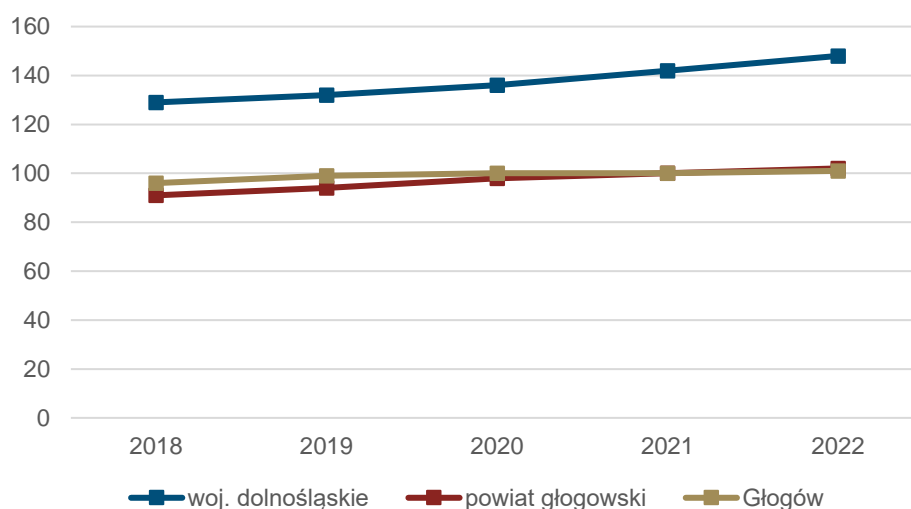
Ryc. 19. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2018-2022 działających na terenie Gminy Głogów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla osiągnięcia porównywalności poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego, stosowane jest kryterium liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Gminę Głogów we wskazanym ujęciu zestawiono z sytuacją obserwowaną w powiecie głogowskim oraz województwie dolnośląskim, co prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 20. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Głogów na tle powiatu głogowskiego i województwa dolnośląskiego

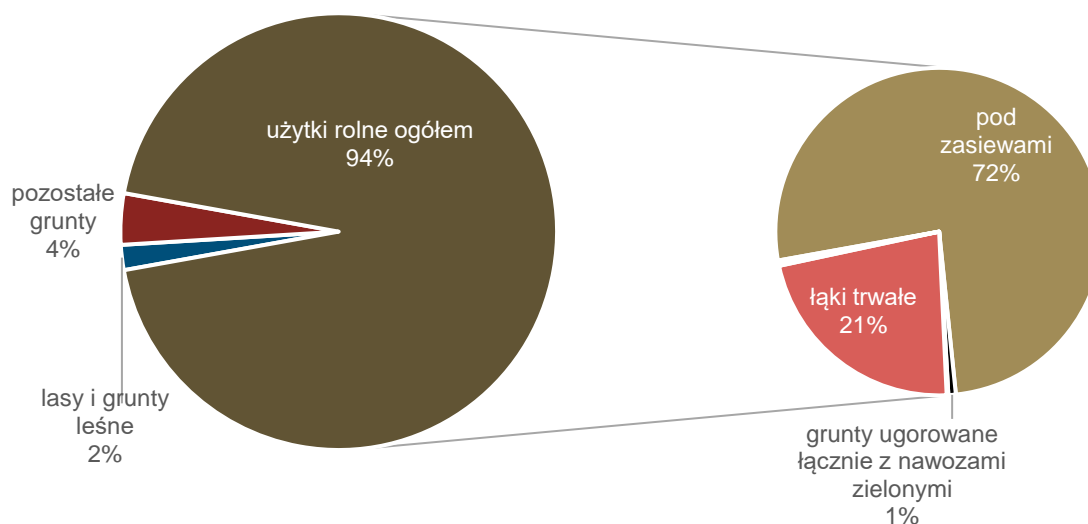
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W analizowanych latach liczba przedsiębiorstw na terenie gminy wykazuje tendencję wzrostową, jednak wskaźnik wzrasta w powolnym tempie. Średnia liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminach w województwie dolnośląskim (gdzie w 2022 roku na 1 tys. mieszkańców przypadało 148 podmiotów gospodarczych) jest zdecydowanie wyższa od średniej dla powiatu głogowskiego (102 podmioty na 1 tysiąc mieszkańców) oraz wyniku Gminy Głogów (101 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców). Należy jednak brać pod uwagę, iż w zestawieniu tym są brane pod uwagę także firmy działające we Wrocławiu i jego okolicach, co może znacząco wpływać na prezentowaną statystykę.

Analizując lokalną gospodarkę gminy wiejskiej, pomimo jej intensywnego rozwoju gospodarczego, należy pamiętać o jej rolniczym charakterze. Najbardziej rzetelnym źródłem informacji odzwierciedlającym realny stan rolnictwa są przeprowadzone raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa przystąpienia skutkować może nałożeniem grzywny. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w ostatnim Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 r. według danych GUS wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych. Tym samym, analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Głogów przeprowadzona została głównie w oparciu o dane pozyskane na drodze PSR 2020.

W strukturze użytkowania gruntów dla gospodarstw rolnych na terenie Gminy Głogów dominują użytki rolne, zajmujące ok. 94% ogółu powierzchni, 2% zajmują lasy i grunty leśne, z kolei 4% to pozostałe grunty. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych, a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajduje się 72% gruntów rolnych w Gminie, a 21% zajmują łąki trwałe. Strukturę użytkowania gruntów rolnych prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 21 Udział powierzchni użytkowanych gruntów rolnych w Gminie Głogów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 r. w Gminie Głogów łącznie były zarejestrowane 262 gospodarstwa rolne, co stanowiło około 25% ogółu gospodarstw rolnych w powiecie głogowskim. Zdecydowana większość z nich pod względem wielkości mieściła się w przedziale 1-5 ha, zarówno w analizowanej gminie jak i powiecie. Średnia wielkość gospodarstwa w Gminie Głogów wyniosła ok. 12,20 ha, podczas gdy w całym powiecie było to 21,85 ha. Szczegółowe dane odnośnie wielkości gospodarstw rolnych prezentuje poniższa tabela.

Tab. 6 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Głogów na le powiatu głogowskiego

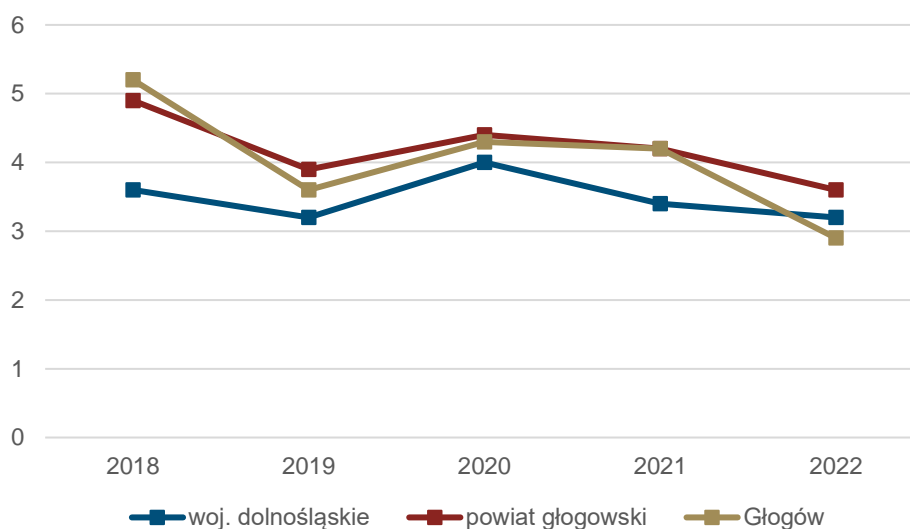
Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Gmina Głogów		powiat głogowski	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	262	100%	1 066	100%
do 1 ha włącznie	11	4%	27	3%
1 - 5 ha	129	49%	463	43%
5 - 10 ha	51	19%	198	19%
10 - 15 ha	29	11%	102	10%
15 ha i więcej	42	16%	276	26%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	12,20		21,85	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych jest szczególnie istotna w analizie ich dochodowości. Nadmierne rozdrobnienie determinuje brak możliwości utrzymania gospodarstwa domowego w oparciu o środki pozyskane z działalności rolniczej. Z kolei wielkoobszarowe gospodarstwa rolne wymagają wysokiego stopnia mechanizacji produkcji, co wiąże się z ich kapitałochłonnością. Mała wielkość gospodarstw rolnych w Gminie Głogów, zdaje się być powiązana również z umiarkowanymi funkcjami rolniczymi jednostki. Zdecydowana większość gospodarstw rolnych wykazała dochód uzyskany z prowadzonej działalności rolniczej (260). Poddając jednak analizie również inne źródła dochodu, widoczne jest, iż gospodarstwa domowe najczęściej nie są utrzymywane tylko z prowadzonej działalności rolniczej, ale również z innych form zarobkowania. Około 10% gospodarstw w Gminie zarobkuje również pozarolniczo. Z kolei, aż około 43% czerpie dochody z pracy najemnej. Należy również zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż 33% gospodarstw czerpie dochody z tytułu renty lub emerytury. Świadczy to o stosunkowo wysokim odsetku osób w wieku poprodukcyjnym zajmujących się prowadzeniem gospodarstw rolnych. Potencjalnie, może również świadczyć o tym, że kolejne pokolenia nie chcą przejmować rodzinnych gospodarstw.

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje ścisłą zależność z zachodzącymi zmianami na rynku pracy. Swobodny dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz satysfakcjonujących miejsc pracy, bezpośrednio wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców. Według danych z 2022 roku w Gminie Głogów obserwowano niższy odsetek osób bezrobotnych wśród ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym niż na terenie całego powiatu i województwa. Należy jednak mieć na uwadze, że nie zawsze tak było – sytuację na przestrzeni lat 2018-2022 obrazuje poniższa rycina. Poziom bezrobocia w Gminie Głogów w 2018 roku był wyższy niż w obrębie całego powiatu głogowskiego (4,9%) i województwa dolnośląskiego (3,6%) wynosił wtedy 5,2%. W kolejnych latach jego wartości były niższe niż średnia dla powiatu, z wyjątkiem 2021, kiedy to zrównały się one na poziomie 4,2%, natomiast wyższe niż średnia dla województwa.

Ryc. 22. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Głogów na tle powiatu głogowskiego i województwa dolnośląskiego

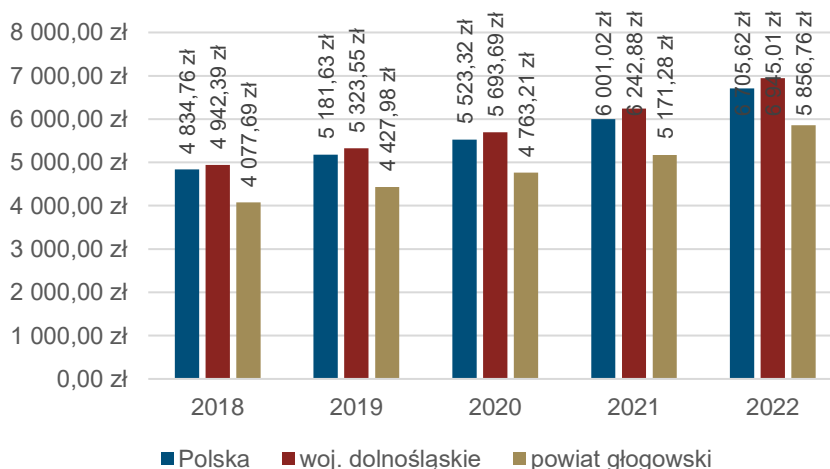

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zgodnie z danymi zawartymi w barometrze zawodów 2024 Wojewódzkiego Urzędu Pracy w powiecie głogowskim występują deficyty w 16 zawodach, co jest najniższym wynikiem w porównaniu z innymi powiatami województwa dolnośląskiego. Wśród zawodów deficytowych wymienia się następujące: cieśle i stolarze budowlalni, diagnostyci samochodowi, geodeci i kartografowie, inżynierowie budownictwa, kierownicy budowy, lekarze, monterzy instalacji budowlanych, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, przedmiotów ogólnokształcących, przedmiotów zawodowych, szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych, pielęgniarki i położne, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy służb mundurowych, psychologowie i psychoterapeuci, samodzielni księgowi.

W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie głogowskim wynosiło 5 856,76 zł i było niższe niż średnia w województwie dolnośląskim i w kraju o odpowiednio 1 088,25 zł oraz 848,86 zł. Dodatkowo różnice obserwowane pomiędzy poszczególnymi jednostkami w latach 2018-2022 stopniowo się powiększają, co jest niekorzystnym zjawiskiem. Średnie miesięczne wynagrodzenie w powiecie głogowskim w relacji do średniej krajowej wynosi jedynie 87%, podczas gdy w województwie dolnośląskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosi 104% średniej krajowej.

Ryc. 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie głogowskim na tle województwa dolnośląskiego i Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczenie wody oraz odbiór ścieków komunalnych na terenie Gminy Głogów jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Serbach zlokalizowany przy ul. Brzozowej 3, będący jej jednostką organizacyjną oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie znajdujące się przy ul. Łąkowej 52, którego współwłaścicielem jest Miasto Głogów.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Serbach eksploatuje ujęcie wody w Turowie, ujęcie wody wraz ze Stacją Uzdatniania Wody zlokalizowaną w Borku (zaopatruje w wodę: Borek, Przedmoście, Zabornia oraz Bytnik). Natomiast do pozostałych miejscowości woda dostarczana jest z SUW w Serbach, zaopatrującej w wodę miasto Głogów, należącej do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Głogowie. Dodatkowo 40 gospodarstw nie jest przyłączonych do sieci zbiorczej i korzysta z własnych indywidualnych ujęć wody.

Udział mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej według danych Gminy na koniec 2022 roku wynosił 98,3%. Natomiast zgodnie z danymi GUS było to 99,9% mieszkańców. Wskaźnik ten dla powiatu głogowskiego oraz całego województwa dolnośląskiego był na niższym poziomie, wynosił kolejno 95,2% oraz 98,1%. Największym problemem w zakresie gospodarki wodnej Gminy Głogów jest zły stan techniczny stacji uzdatniania wody w Borku. Jest to obiekt wybudowany w latach 80-tych, który z uwagi na rozwój Gminy wymaga modernizacji. Dodatkowo okresowo zdarzają się przekroczenia zawartości manganu w wodzie uzdatnionej oraz spadki ciśnienia wody w okresach letnich. Natomiast obecnie najważniejszymi działaniami w zakresie rozwoju sieci wodociągowej jest jej budowa przy ul. Perłowej i Kremowej w Ruszowicach oraz przy ul. Myśliwskiej w Wilkowie.

Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej był zauważalnie wyższy w porównaniu do udziału osób korzystających z kanalizacji sanitarnej. Według danych Gminy w 2022 roku dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej miało 69,9% mieszkańców (według danych z GUS było to 63,7%). Większość miejscowości Gminy Głogów jest skanalizowanych (8 z 13). Są to: Grodziec Mały, Serby, Stare Serby, Klucze, Wilków, Ruszowice, Bytnik i Przedmoście. Mieszkańcy, którzy nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej, użytkują zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Należy zwrócić uwagę na problemy obserwowane w skali kraju w przypadku prowadzenia indywidualnej gospodarki ściekami komunalnymi. Największym problemem w tym zakresie jest nielegalne opróżnianie szamb, prowadzące do lokalnych zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego, a mogącego potencjalnie oddziaływać również na czystość wód podziemnych i powierzchniowych. Należy pamiętać, iż środowisko przyrodnicze stanowi system powiązanych wzajemnymi relacjami komponentów, które pozostają nierozłączne. To natomiast determinuje wzajemne oddziaływanie na siebie poszczególnych komponentów, również w zakresie zanieczyszczeń. W Gminie Głogów prowadzona jest inwentaryzacja szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Najważniejszymi priorytetami w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej jest budowa sieci w Serbach przy ulicy Kwiatowej, Bławatkowej, Makowej i Rumiankowej oraz pozostałych miejscowościach Gminy.

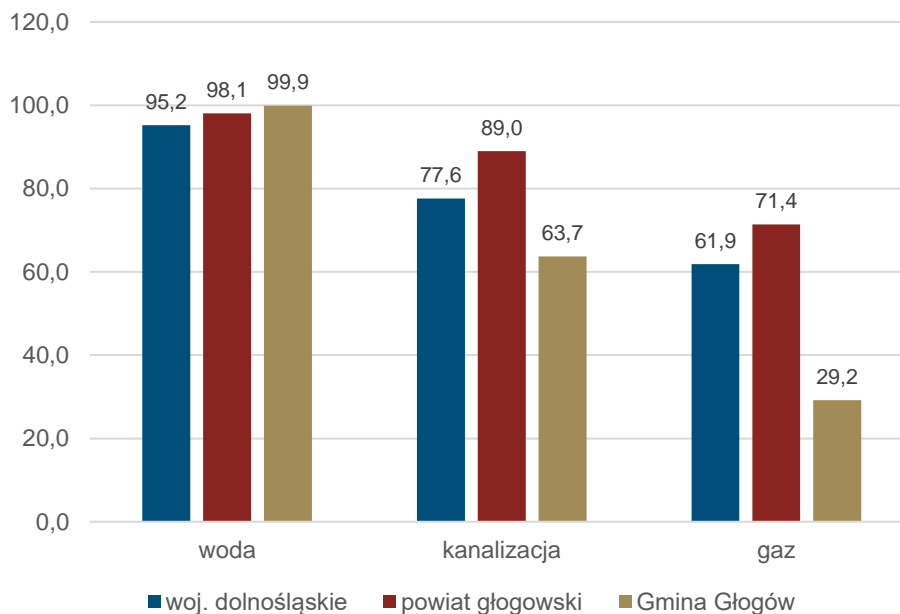
Gmina Głogów nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Ścieki odprowadzane są systemem kanalizacyjnym do miejskiej oczyszczalni ścieków w Głogowie. Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze i ukształtowanie terenu, konieczne jest przesyłanie ścieków na znaczne odległości oraz pod korytem Starej Odry. Są one odprowadzane systemem kanalizacji grawitacyjnej oraz tłocznej z przepompowniami. Na sieci zamontowanych jest 29 przepompowni ścieków, które są nadzorowane i kontrolowane przez pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej w Serbach. Oczyszczalnia w Głogowie jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości wynoszącej 21000 m³/d. Jest ona przepustowa przy obecnym poziomie liczby mieszkańców i będzie w miarę jej wzrostu.

Gmina ujęta jest w Aglomeracji Głogów. Zgodnie z uchwałą nr LXVII/586/23 Rady Miejskiej w Głogowie z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Głogów w jej skład wchodzi: Gmina Głogów (miejscowości: Bytnik, Grodziec Mały, Serby, Stare Serby, Klucze, Wilków, Ruszowice). Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji wynosi 77 314 RLM.

Gmina Głogów jest częściowo zgazyfikowana, dostęp do sieci gazowej, według danych GUS, na koniec 2022 roku miało 29,2% mieszkańców (w miejscowościach Przedmoście, Bytnik oraz Ruszowice). Podmiotem odpowiedzialnym za rozbudowę sieci gazowej jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, w skład którego wchodzi Polska Spółka Gazownictwa, w szczególności Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu. Jednostką terenową PSG Sp. z o.o. odpowiedzialną za dystrybucję gazu na terenie Gminy jest Gazownia w Głogowie.

Ryc. 24. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Głogów w 2022 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ochrona środowiska i odnawialne źródła energii

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne są rezultatem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko. W obliczu tego wyzwania konieczne staje się podejmowanie działań mających na celu ograniczenie degradacji środowiska oraz poprawę jego komponentów. Działania te skoncentrowane są przede wszystkim na ochronie powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Gmina Głogów priorytetowo traktuje ochronę środowiska, skupiając się na edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Podejmowane działania obejmują działalność informacyjną i edukacyjną poprzez stronę internetową Urzędu Gminy. Prowadzony jest również Gminny Portal Środowiskowy, gdzie pracownicy Referatu Środowiska i Dróg starają się poszerzać wiedzę ekologiczną mieszkańców oraz zachęcają do udziału w akcjach i konkursach środowiskowych. W zakresie ochrony powietrza Gmina Głogów przekazuje informację mieszkańcom o ich obowiązkach w zakresie konieczności wymian nieefektywnych źródeł ciepła, pozaklasowych oraz 3 i 4 klasowych kotłów na paliwa stałe. Prowadzony jest punkt informacyjny Programu Czyste Powietrze programu priorytetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Urzędzie Gminy Głogów. Dzięki dotacjom WFOŚiGW Gmina realizuje zadanie dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest. Ochrona Środowiska realizowana jest również poprzez wdrażanie zapisów Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Głogów na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2031.

W obrębie analizowanej jednostki zlokalizowane są czujniki do monitoringu jakości powietrza, które dokonują pomiaru pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz PM₁₀:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Serbach,

- Szkoła Podstawowa w Przedmościu.

Na terenie Gminy Głogów prowadzona jest ewidencja źródeł ciepła, podlegająca na bieżącej aktualizacji Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Inwentaryzacja źródeł ciepła przeprowadzona w 2021 roku dotyczyła 1946 budynków jednorodzinnych oraz 21 wielolokalowych. Najpowszechniej użytkowanym źródłem ciepła na terenie Gminy Głogów był kocioł na paliwo stałe, w tym najwięcej było kotłów pozaklasowych. Drugim najpopularniejszym rozwiązaniem były kotły gazowe (499). Dokładne dane liczbowe dotyczące źródeł ogrzewania dotyczące nieruchomości zamieszkałych, przedstawia poniższa tabela.

Budynki gminne ogrzewane są gazem, olejem opałowym, kotłami na ekogroszek, pompami ciepła, fotowoltaiką. Na terenie nowych inwestycji montowane są pompy ciepła oraz panele fotowoltaiczne.

Ryc. 25 Ewidencja źródeł ciepła w Gminie Głogów według stanu na 2022 rok

Główne źródło ogrzewania		Zabudowa wielolokalowa	Zabudowa jednorodzinna	RAZEM
kocioł gazowy		18	481	499
kocioł olejowy		0	68	68
kocioł zgazowujący drewno		0	3	3
kocioł na paliwo stałe	Ekoprojekt	0	72	72
	5 klasa	6	197	203
	4 klasa	1	208	209
	3 klasa	2	147	149
	pozaklasowe	30	556	586
piec elektryczny		0	36	36
grzejniki elektryczne		1	1	2
maty grzewcze		0	11	11
pompa ciepła		4	79	83
kominek		3	27	30
koza		7	13	20
piec kaflowy		7	20	27
piecokuchnia/trzon kuchenny/angielka		11	35	46
panele na podczerwień		0	1	1
RAZEM		90	1955	2045

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Głogów.

Odnawialne Źródła Energii

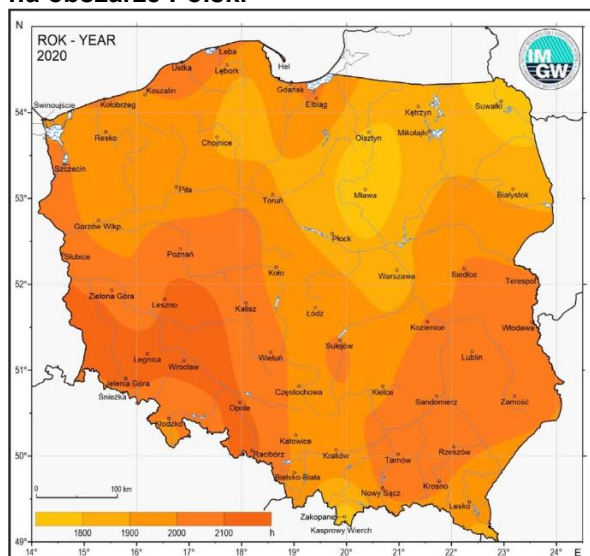
Wraz z postępującymi zmianami klimatu, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizacji gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE w kraju są technologie wykorzystujące jego potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

Produkcja energii ze źródeł odnawialnych prowadzona jest w oparciu o istniejącą farmę fotowoltaiczną o mocy instalacji 6 950 kW. Analizowana jednostka wyznaczyła tereny pod rozwój OZE w obrębie Borek-Zabornia oraz w obrębie Klucze. Rada Gminy Głogów we wrześniu 2023 podjęła uchwałę w sprawie utworzenia i przystąpienia do Głogowskiego Klastra Energii, jednak porozumienie cywilnoprawne pomiędzy partnerami nie zostało zawarte.

Energia słoneczna

Usłonecznienie na terenie Gminy Głogów osiąga wartość między 2000 a 2100 godzin w ciągu roku, co sprzyja rozwojowi fotowoltaiki. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8 °C, a okres wegetacyjny trwa 220 dni.

Ryc. 26. Usłonecznienie na obszarze Polski

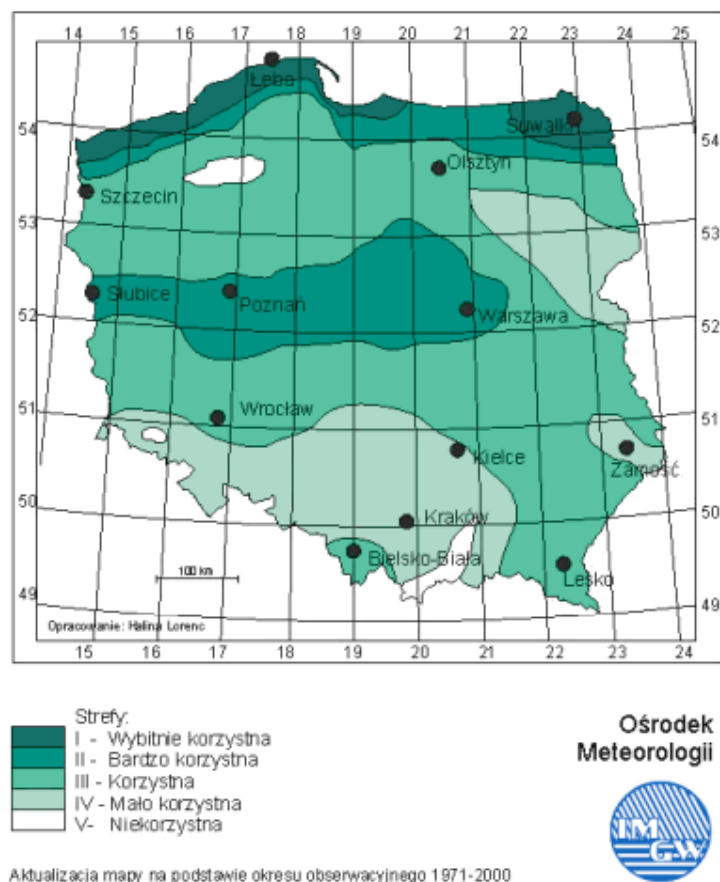
Źródło: Raport *Klimat Polski 2020*. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Energia wiatru

Energia wiatrowa jest zasobem w pełni odnawialnym, niewyczerpalnym. Ocenia się, że pod względem występowania odpowiedniej siły wiatru na 2/3 terytorium Polski występują korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej. Produkcja energii z wiatru jest opłacalna przy jego średniej rocznej prędkości na wysokości 30 m nad ziemią minimum 4 m/s.

Ryc. 27. Strefy energetyczne wiatru w Polsce

Strefy energetyczne wiatru w Polsce Mezoskala

Źródło: Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Gmina położona jest w obrębie korzystnej strefy pod względem energetycznego wykorzystywania energii wiatru. Istnieje więc potencjał do rozwoju wykorzystania tego źródła energii. Planując rozwój energetyki wiatrowej należy mieć jednak na uwadze uwarunkowania planistyczno-przestrzenne, krajobrazowe i biocenotyczne, na które wpływ wywierają turbiny wiatrowe. Po pierwsze, usytuowanie siłowni wiatrowych może mieć miejsce tylko na obszarach objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, wskazującym i dopuszczającym określony teren jako lokalizację budowy wiatraka. W dokumentach określony musi być również bufor oddziaływania, w którym nie może znajdować się zabudowa. Takie usytuowanie wpłynie na zmniejszenie oddziaływania na ludzi. Ważnym elementem jest również analiza wpływu turbin wiatrowych na krajobraz oraz ptaki i nietoperze. Warunkiem wydania zgody na lokalizację takiego przedsięwzięcia jest więc m.in. ocena przyrodnicza pod kątem występowania ptaków i nietoperzy, za którą odpowiedzialny jest inwestor.

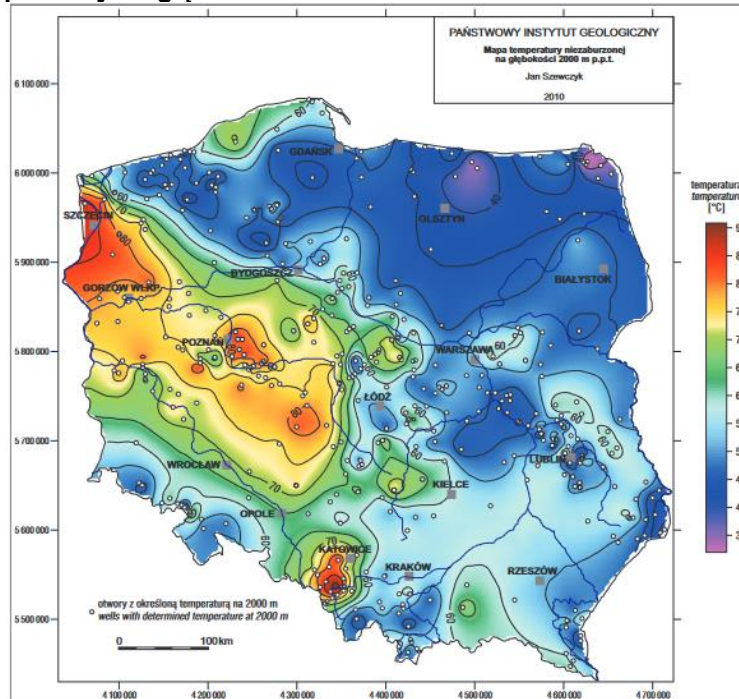
Energia wodna

Energia wodna wykorzystywana jest tylko w określonych miejscach, gdzie parametry wód płynących są wystarczające. Przepływ wód musi być odpowiednio silny i stały, co szczególnie ma miejsce na obszarach o dużych spadkach terenu. Przepływające przez teren Gminy cieki wodne posiadają potencjał do rozwoju małych elektrowni wodnych.

Energia geotermalna

Gmina położona jest w regionie o wysokiej temperaturze wód termalnych, które wynoszą około 70-75°C. Ze względu na naturalne uwarunkowania istnieje potencjał do wykorzystywania energii ze źródeł geotermalnych.

Ryc. 28. Mapa temperatury na głębokości 2000 m na obszarze Polski

Źródło: Szewczyk, J. (2010). *Geofizyczne oraz hydrogeologiczne warunki pozyskiwania energii geotermicznej w Polsce*. Przegląd Geologiczny, 58(7), 566-573.

Energia z biomasy i biogazu

Pod pojęciem biomasy rozumie się stałe lub ciekłe substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej i leśnej oraz przemysłu przetwarzającego ich produkty. Gmina Głogów posiada rolniczy charakter, w związku z czym na jego terenie występuje potencjał do produkcji biomasy. Korzystanie z energii biomasy wpływa na zmniejszenie emisji dwutlenku węgla z paliw nieodnawialnych. Biogaz natomiast jest produktem otrzymywanym z biomasy m.in. w procesach przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, w tym w procesie fermentacji surowców rolniczych i odpadów pochodzących z rolnictwa.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Gmina Głogów jest członkiem Związku Międzygminnego EKO-PRZYSZŁOŚĆ w Nowej Soli. Przystąpienie do związku pozwala na wspólne wykonywanie zadania w zakresie gospodarowania odpadami oraz usprawnienie wdrażania kolejnych zadań wynikających z powyższej ustawy. Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów jest podmiot wyłoniony w drodze przetargu przez Związek Międzygminny „Eko-Przyszłość”. Na moment opracowywania dokumentu Gmina Głogów obsługiwana jest przez firmę GPK-Głogów sp. z o.o., która jest podwykonawcą konsorcjum firm, które wygrały przetarg.

W obrębie Gminy Głogów odpady dzieli się na 5 frakcji:

- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, opakowania z metalu,
- opakowania ze szkła,
- bioodpady (pochodzenia roślinnego),
- pozostałe zmieszane odpady komunalne.

Ponadto zbierane są odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte opony i gruz, których zbiórka prowadzona jest na zasadzie tzw. „wystawki”, w terminach określonych harmonogramem.

Segregacja odpadów odbywa się w pojemnikach i workach przeznaczonych do selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz Punktach Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Obecnie Gmina korzysta z punktów znajdujących się na terenie Związku Międzygminnego „Eko-Przyszłość”. Natomiast podpisano umowę na Budowę Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów w miejscowości Ruszowice w formule „zaprojektuj i wybuduj”. Planowany termin oddania PSZOK do użytkowania to druga połowa 2025 roku.

W poniższej tabeli przedstawiono stan gospodarki odpadami w Gminie Głogów w latach 2018-2022. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy stopniowo rosła. W 2018 roku wytworzono 3 366,19 Mg odpadów komunalnych, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło 510 kg. Natomiast w 2022 roku zebrano 2 925,77 Mg odpadów, a na jednego mieszkańca przypadało 470 kg. Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów był zmienny. W analizowanym okresie do 2020 roku wzrastał i wynosił 43%, następnie w kolejnych latach malał. W 2022 roku udział odpadów segregowanych wynosił jedynie 25%.

Tab. 7. Stan gospodarki odpadami w Gminie Głogów w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	6 655	6 711	6 723	680	6 284
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:					
<i>zmieszane</i>	2 198,20	2 129,38	2 154,15	2 222,26	1 917,20
<i>segregowane</i>	1 167,99	1 329,98	1 647,57	1 015,20	720,99
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów	35%	38%	43%	31%	25%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca	0,51	0,52	0,57	0,48	0,47

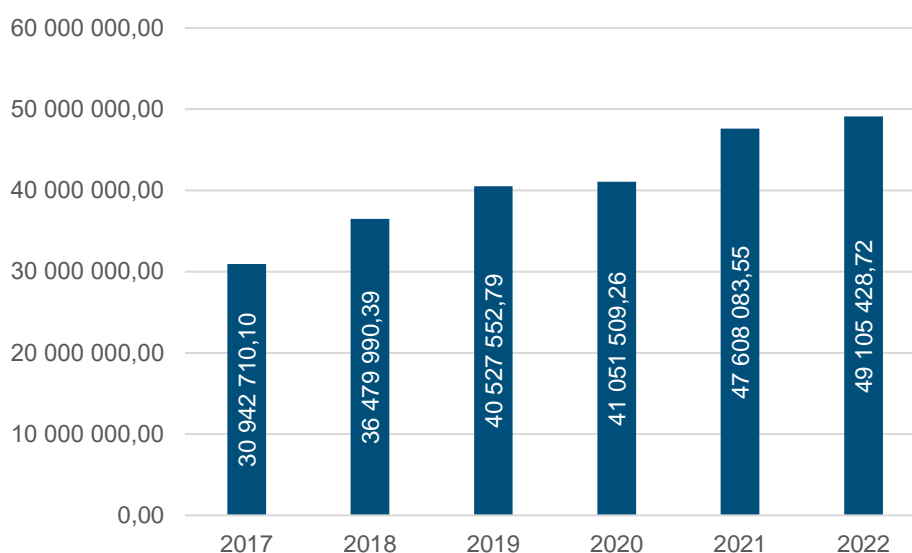
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

Poniższa rycina przedstawia sposób, w jaki kształtowały się dochody budżetowe Gminy Głogów w latach 2017-2022. Zaobserwowano, że na początku badanego okresu wyniosły one ponad 30,9 mln zł. Z roku na rok obserwowano wzrost dochodów ogółem. W 2022 roku dochody wyniosły ponad 49,1 mln zł. Na przestrzeni całego badanego okresu zwiększyły się o niemal 18,2 mln zł.

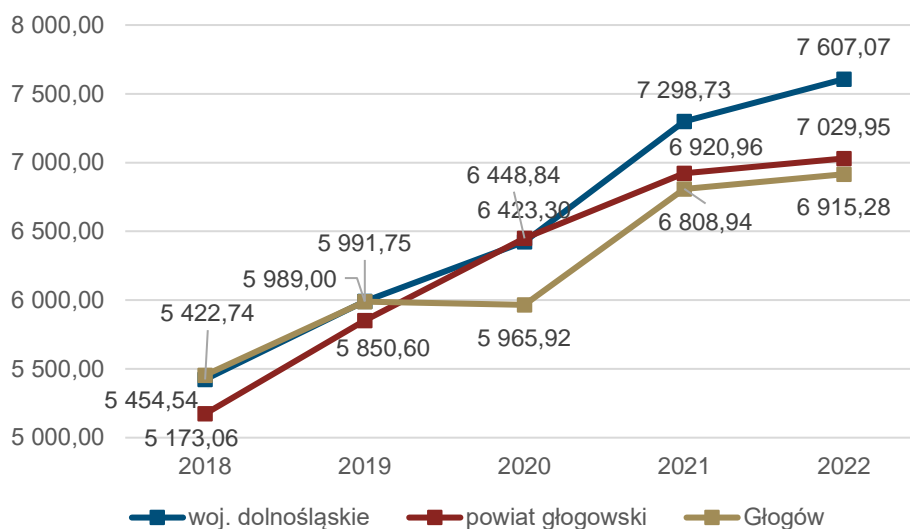
Ryc. 29. Dochody ogółem Gminy Głogów w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Poniższy wykres prezentuje dochody uzyskiwane w jednostce w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w zestawieniu z średnimi dochodami uzyskiwanymi przez gminy w powiecie głogowskim oraz województwie dolnośląskim. W latach 2018-2022 wskaźnik ten wzrastał we wszystkich analizowanych jednostkach (z wyjątkiem wartości osiągniętej w 2020 roku przez Gminę Głogów). Należy jednak podkreślić, że w 2022 roku zdecydowanie najwyższe wartości miał średni dochód na 1 mieszkańca w gminach w województwie dolnośląskim, gdzie dochody na 1 mieszkańca były wyższe o 577,12 zł w porównaniu do dochodów na 1 mieszkańca liczonych jako średnia dla gmin w powiecie głogowskim oraz o 691,79 zł wyższe niż w Gminie Głogów. Porównując wyniki z 2018 roku oraz 2022 roku, dostrzega się również, że dynamika dla gmin w całym województwie dolnośląskim była najwyższa (140%), natomiast najniższa w Gminie Głogów (127%).

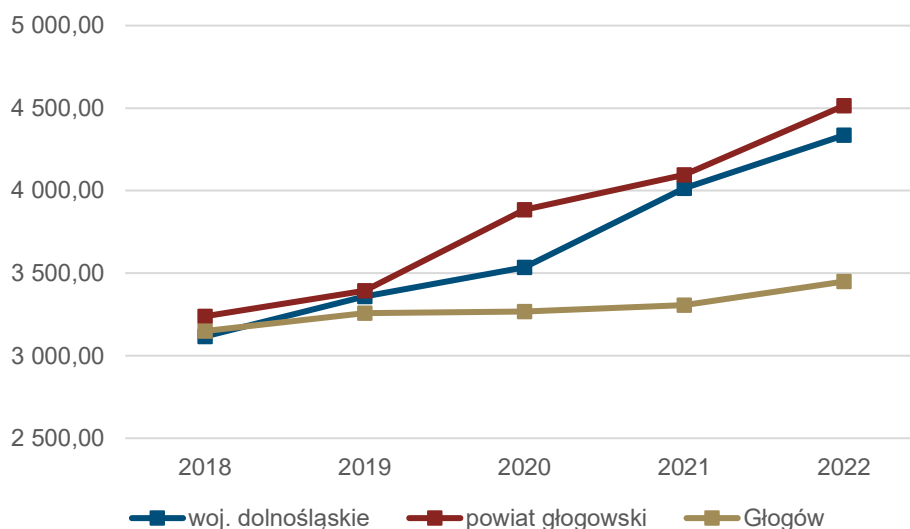
Ryc. 30. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Głogów na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując dochody własne na 1 mieszkańca w latach 2018-2022, po 2019 roku obserwuje się wzrost dysproporcji pomiędzy średnimi wynikami w województwie, a tymi osiąganymi w powiecie i Gminie. We wszystkich jednostkach wartość wskaźnika rosła, natomiast w różnym tempie. W przypadku Gminy Głogów widoczny jest wzrost dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca z 3 149,60 zł w 2018 r. do 3 449,20 zł w 2022 r (wzrost o 10%). Osiągane dochody własne na 1 mieszkańca, zawsze były jednak dużo niższe od tych osiągniętych średnio w gminach powiatu (z wyjątkiem 2018 roku) oraz województwa. Średnio w powiecie z poziomu 3 238,99 zł dochody per capita wzrosły do 4 514,49 zł (wzrost o 39%), a dla województwa z 3 116,76 zł do 4 335,39 zł (wzrost o 39%).

Ryc. 31 Dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Głogów na tle powiatu i województwa w latach 2018-2022

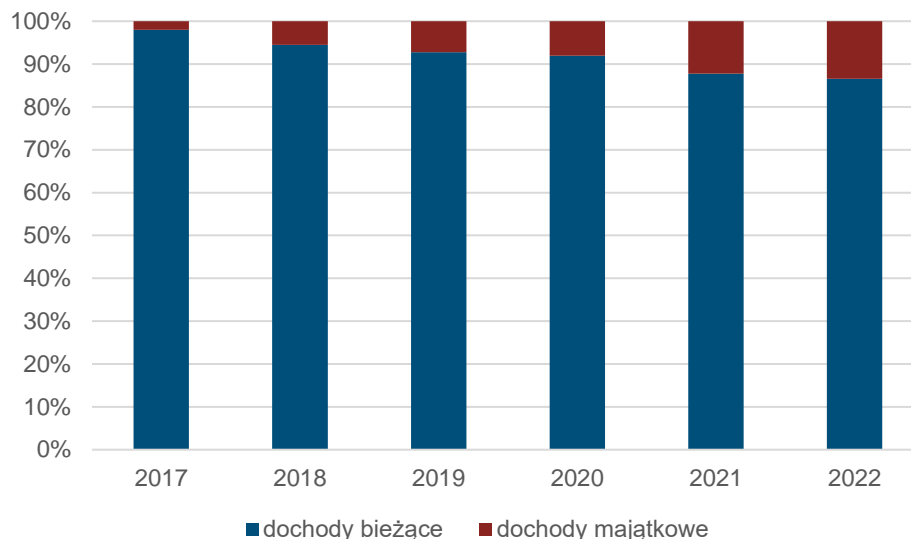
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące. Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma wysoki udział kwot pochodzących z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, pozostałe dochody bieżące w tym z podatku od nieruchomości, subwencji oraz dochody z tytułu dotacji na cele bieżące. Udział dochodów majątkowych stopniowo się zwiększał, w 2022 roku stanowiły one 13% dochodów ogółem i wyniosły ponad 5,8 mln zł, co może być powiązane

z dofinansowaniami Rządowego Funduszu Polski Ład. We wszystkich latach na ich wartość w większości składały się dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, a jedynie w niewielkiej części pochodziły z tytułu sprzedaży majątku, co świadczy o skuteczności Gminy w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych.

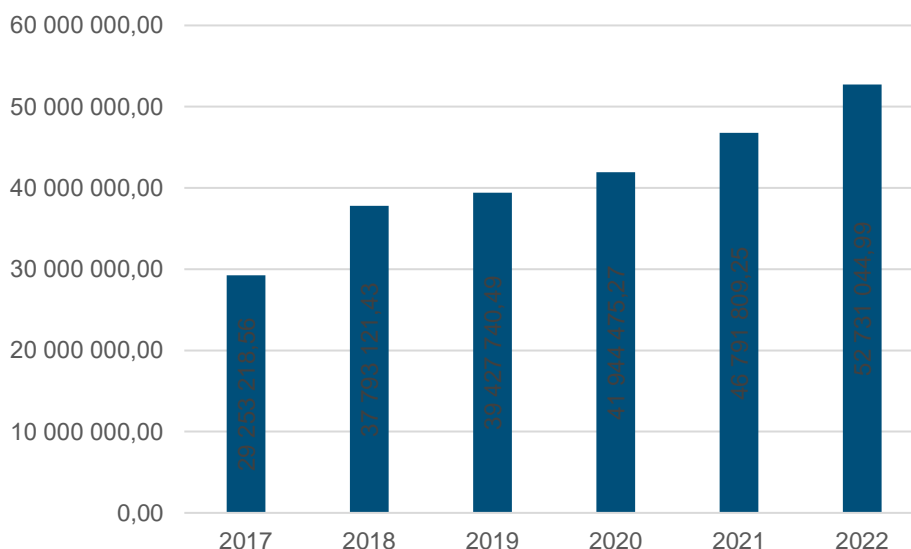
Ryc. 32. Struktura dochodów ogółem Gminy Głogów w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wraz z dochodami rosną również ponoszone przez Gminę wydatki. W 2017 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie niespełna 29,3 mln zł, natomiast w 2022 roku wynosiły ponad 52,7 mln zł.

Ryc. 33. Wydatki ogółem Gminy Głogów w latach 2017-2022

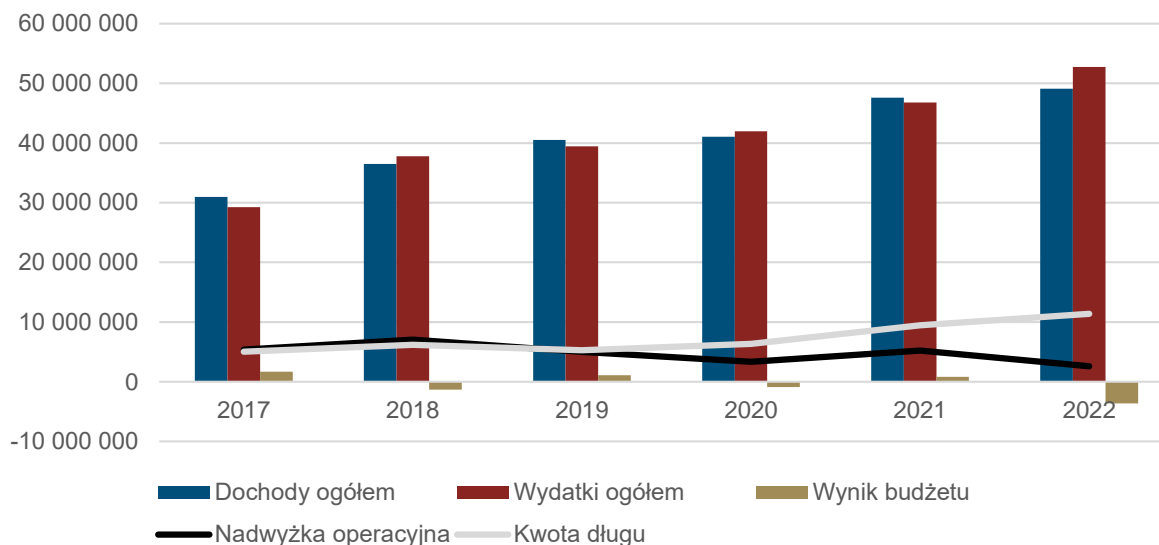

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiono wykonanie budżetu Gminy Głogów w latach 2017-2022. Analizując przedstawione dane potwierdza się stopniowy wzrost dochodów i wydatków gminy. Wyższa kwota środków stanowiących wydatki w stosunku do dochodów, spowodowała ujemny wynik budżetu w 2018, 2020 oraz w 2022 roku. Najwyższy deficyt budżetowy w analizowanym okresie odnotowano w 2022 r. (-3,6 mln zł). Po 2019 r. kwota długu stale zwiększała się. Wartość nadwyżki operacyjnej Gminy

Głogów charakteryzowała się dużą zmiennością w analizowanych latach, bez wyraźnego trendu. Nadwyżka operacyjna również osiągnęła najniższy wynik w 2022 roku, było to około 2,6 mln zł.

Ryc. 34. Wykonanie budżetu Gminy Głogów w latach 2017-2022

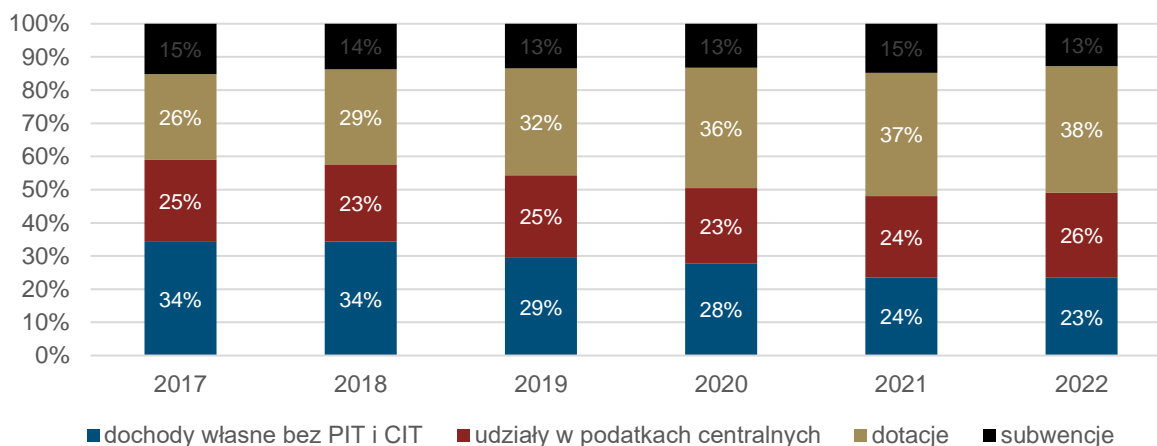
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Struktura dochodów i wydatków

Dochody jednostek samorządu terytorialnego, w podstawowym podziale, obejmują tzw. dochody własne oraz inne, m.in. udziały w podatkach centralnych PIT i CIT, dotacje oraz subwencje. Jednak kluczową rolę w kształtowaniu budżetu gminy pełnią dochody własne, z których główną część stanowią przychody z podatków i opłat lokalnych. Są one istotnym składnikiem finansowania działalności gminy, ponieważ jednostka ma wpływ na ich wysokość, poprzez ustalanie stawek podatkowych, wprowadzanie ulg, zwolnień oraz umarzanie zobowiązań podatkowych. Pozwala to na dostosowanie się do lokalnych potrzeb i warunków ekonomicznych. Możliwość wprowadzania ulg i zwolnień podatkowych daje gminie narzędzie do wspierania konkretnych, pożądaných sektorów czy grup społecznych. Działania te mogą mieć pozytywny wpływ na lokalne przedsiębiorstwa, mieszkańców oraz ogólny rozwój społeczno-gospodarczy jednostki samorządu terytorialnego. Ustalając korzystne warunki podatkowe, gmina zachęca do inwestycji, co przekłada się na rozwój przedsiębiorstw działających na jej terenie.

Poniższy wykres przedstawia strukturę dochodów budżetu Gminy Głogów od 2017 do 2022 roku. Udział dochodów własnych, bez udziału w PIT i CIT, w latach 2017-2021 z roku na rok zmniejszał się: z 34% w 2017 roku do 23% w 2022 roku. Udział w podatkach centralnych wzrastał i utrzymywał się w przedziale 23-26%. Należy pamiętać, że zmiany udziału w podatkach centralnych w dochodach ogółem wynikają z różnych czynników, takich jak zmiany w polityce podatkowej państwa czy ogólne warunki ekonomiczne. Suma subwencji i dotacji w strukturze dochodów we wszystkich latach zwiększała się od 41% w 2017 roku do 51% w 2022 roku

Ryc. 35. Struktura dochodów Gminy Głogów w latach 2017-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Analizując dochody podatkowe w Gminie Głogów, zauważalne jest, że zdecydowanie dwoma najważniejszymi źródłami dochodu są: udział z podatku od osób fizycznych (PIT) oraz podatek od nieruchomości, które łącznie wniosły w 2022 r. ok. 18 mln zł do budżetu, stanowiąc niemal 92% dochodu podatkowego Gminy Głogów. Dochód z tytułu udziału w podatku PIT na przestrzeni lat znacznie wzrosły z poziomu około 7,5 mln zł do niemal 12,4 mln zł.

Należy również podkreślić, iż w Gmina corocznie w analizowanym okresie dokonywała obniżenia maksymalnych możliwych stawek podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku od środków transportowych, czego skutkiem finansowym jest obniżenie dochodów budżetowych z tego tytułu o średnie 640 tys. zł rocznie. Dodatkowo udziela się ulg i zwolnień od podatku nieruchomości (średnio rocznie jest to kwota około 93 tys. zł). Szczegółowe kwoty w ramach dochodów podatkowych i z opłat przedstawione są w poniższej tabeli.

Oceniając potencjał podatkowy jednostki należy zatem pamiętać, iż jest on wyższy niż zaprezentowany. Sumując bowiem kwoty udzielonych ulg, zwolnień oraz innych umniejszeń należy podkreślić, iż dochody do budżetu mogły być większe o ponad 4,4 mln zł w skali analizowanych 6 lat.

Tab. 8. Dochody podatkowe Gminy Głogów w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PIT	7 492 079,00	8 443 833,00	9 975 706,00	9 213 311,00	11 463 117,00	12 397 863,57
CIT	163 086,59	64 965,35	120 899,12	122 015,13	174 232,00	153 945,00
podatek rolny	609 606,85	562 484,13	586 935,81	551 152,46	557 634,24	680 746,59
podatek od nieruchomości	5 866 442,48	7 436 628,14	6 330 736,67	6 345 398,94	6 641 362,89	5 857 522,77
podatek leśny	44 639,75	45 822,74	45 526,28	45 953,11	46 846,80	48 115,88
podatek od środków transportowych	100 552,89	103 774,70	97 924,90	98 710,56	89 877,36	101 384,62
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	1 272,00	1 296,00	0,00	0,00	0,00	1 452,00
podatek od czynności cywilnoprawnych	317 392,46	415 300,17	306 581,95	566 801,47	558 047,32	597 492,86
wpływy z opłaty skarbowej	12 401,00	9 855,50	13 037,00	15 236,00	31 048,00	33 669,00

wpływy z opłaty eksploatacyjnej	10 655,58	15 681,23	15 229,59	14 832,55	6 812,83	7 192,10
---------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	----------

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Analizując strukturę wydatków Gminy Głogów w latach 2018-2022 zaobserwowano, że największy średni udział przypadł w działach: oświata i wychowanie (29%) oraz w dziale rodzina (20%). Znaczną część środków przeznaczano również na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (11%), administrację publiczną (10%), rolnictwo i łowiectwo (7%) oraz transport i łączność (6%). Suma wydatków w pozostałych działach w ostatnich latach stanowiła 17%.

Tab. 9. Struktura wydatków Gminy Głogów w latach 2018-2022 w podziale na poszczególne działy (tys. zł)

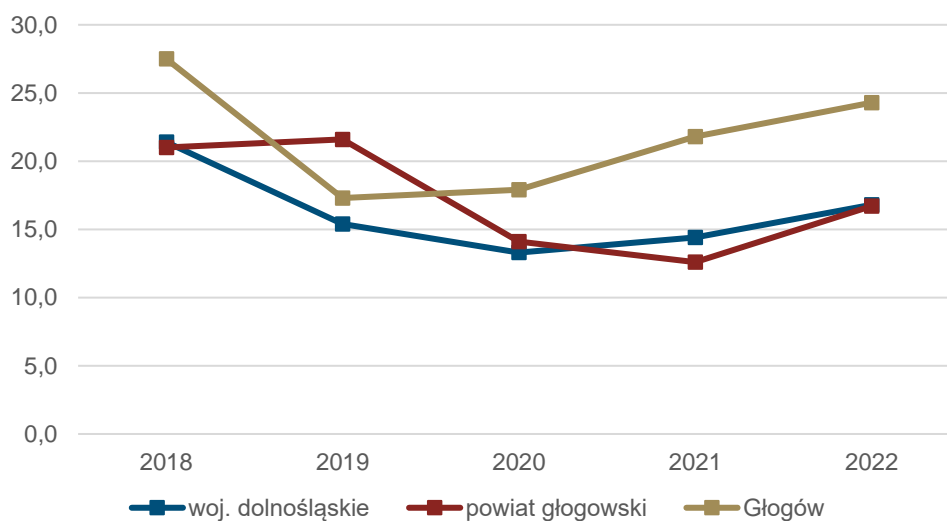
DZIAŁ		2017	2018	2019	2020	2021	2022	Średni udział %
010	Rolnictwo i łowiectwo	449,58	764,59	1 009,83	923,71	7 538,14	6 649,68	7%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	-	-	453,61	832,27	1 035,80	1%
600	Transport i łączność	1 764,60	1 669,05	5 069,50	3 634,41	1 665,77	2 036,66	6%
700	Gospodarka mieszkaniowa	227,36	440,92	770,13	1 970,45	928,68	659,37	2%
710	Działalność usługowa	61,68	83,98	141,27	154,29	227,27	336,77	0%
750	Administracja publiczna	3 210,29	4 675,06	3 746,80	3 678,82	3 997,55	4 327,12	10%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	3,99	50,72	48,50	51,28	1,37	1,37	0%
752	Obrona narodowa	0,50	0,23	1,67	4,14	3,28	1,76	0%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	703,81	513,68	923,72	513,45	359,43	762,24	2%
757	Obsługa długu publicznego	159,35	134,74	163,53	109,82	85,57	539,27	0%
758	Różne rozliczenia	-	-	-	-	-	320,06	0%
801	Oświata i wychowanie	9 125,32	14 799,70	9 889,23	10 749,49	12 276,13	14 198,53	29%
803	Szkolnictwo wyższe	-	-	-	-	-	-	0%
851	Ochrona zdrowia	354,45	369,04	352,09	225,95	217,62	345,69	1%
852	Pomoc społeczna	905,66	896,01	1 035,71	1 151,07	1 074,69	1 986,99	3%
853	Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej	-	-	-	-	-	4 704,60	2%

854	Edukacyjna opieka wychowawcza	250,24	259,96	306,65	445,22	478,38	75,61	1%
855	Rodzina	6 475,37	7 007,06	9 072,25	10 748,25	10 682,59	5 837,32	20%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 467,70	4 945,92	4 835,57	4 994,91	4 823,36	3 691,54	11%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	723,81	769,33	1 448,67	1 686,21	1 192,24	4 803,72	4%
926	Kultura fizyczna i sport	369,51	413,15	612,63	449,40	407,47	416,94	1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych.

Poddając analizie udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Głogów na tle średniej z gmin powiatu głogowskiego oraz województwa dolnośląskiego, zauważyć należy, iż jedynie w 2019 roku był on niższy niż w pozostałych analizowanych jednostkach. Maksymalny udział wydatków inwestycyjnych w Gminie Głogów odnotowano w 2018 r., kiedy wyniósł on 27,5%. W analizowanym pięcioleciu maksymalny średni dla gmin udział wydatków inwestycyjnych w powiecie wyniósł 21,6%, a w województwie – 21,4%.

Ryc. 36 Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Głogów na tle powiatu i województwa

Źródło: opł

Fundusze Europejskie 2014-2020

Gmina Głogów w latach 2014-2020 pozyskała dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na realizację trzech projektów. Zgodnie z serwisem www.mapadotacji.gov.pl łączna wartość dofinansowania projektów wynosiła 11,2 mln zł i przeznaczona była na projekty związane z oświatą oraz ochroną środowiska. Jeden z projektów pt. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Głogów, w aglomeracji Głogów uzyskał dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (wartość projektu: 14 601 073,95 zł, kwota dofinansowania: 7 567 629,78 zł). Projekt obejmował budowę ponad 10 km sieci kanalizacyjnej, co umożliwiło podłączenie 1 050 nowych odbiorców. W poniższej tabeli przedstawione są projekty, które uzyskały dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Tab. 10. Projekty dofinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020

Tytuł projektu	Wartość projektu	Kwota dofinansowania
Rozbudowa wraz z przebudową Zespołu Szkół w miejscowości Serby	6 802 522,02 zł	3 320 449,48 zł
Instalacja elektryczna w Szkole Podstawowej w Wilkowie wraz z budową instalacji oświetlenia wokół szkoły i wyposażeniem dla szkół podstawowych	618 740,05 zł	395 770,25 zł

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl

Rządowy Fundusz Polski Ład

Rządowy Fundusz Polski Ład jest to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK. Gmina Głogów aktywnie korzystała z możliwości pozyskania dofinansowania, realizując z jego pomocą 11 projektów. Łącznie pozyskała na inwestycje aż 244,3 mln zł.

Tab. 11 Projekty dofinansowane z RF Polski Ład

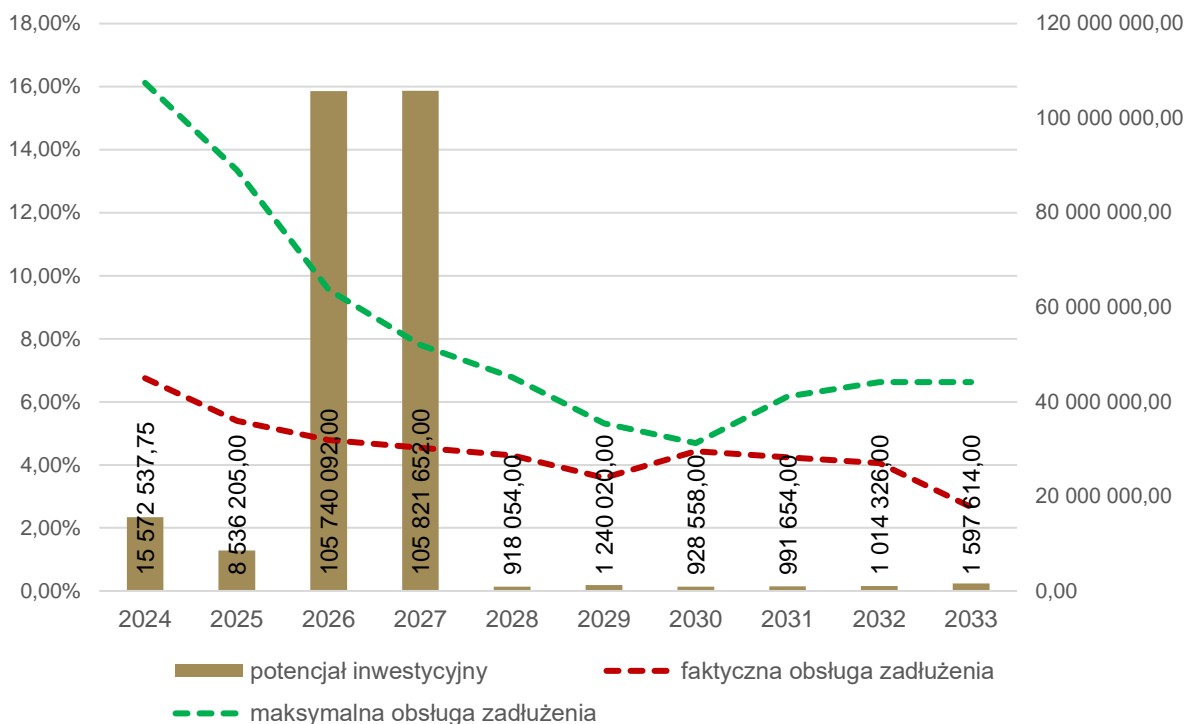
Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania
Budowa budynków remiz OSP w Ruszowicach, Szczyglicach, Przedmościu i Serbach, świetlicy w Turowie i szatni sportowej w Serbach z odnawialnymi źródłami energii.	9 878 850,00 zł
Modernizacja odcinków dróg gminnych w miejscowościach: Borek, Bytnik, Przedmoście, Serby, Szczyglice, Turów, Wilków i Zabornia.	4 997 000,00 zł
Modernizacja odcinków dróg gminnych w miejscowościach: Grodziec Mały, Wilków - ul. Spółdzielcza, Serby - ul. Kościelna oraz ul. Gospodarcza i Klucze.	4 683 500,00 zł
Modernizacja dróg gminnych w miejscowości Ruszowice: ul. Cytrynowa, ul. Pomarańczowa, ul. Kaszmirowa, ul. Amarantowa oraz odcinka drogi Borek -Zabornia	1 445 300,00 zł
Budowa szatni sportowej wraz z infrastrukturą i zagospodarowaniem terenu w miejscowości Borek.	1 367 700,00 zł
Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej pod strefę przemysłową na terenie gmin Głogów i Kotla.	210 000 000,00 zł
Roboty budowlane przy zabytkowej siedzibie biblioteki gminnej w Serbach.	500 000,00 zł
Roboty budowlane przy ogrodzeniu zabytkowego cmentarza komunalnego w miejscowości Serby.	500 000,00 zł
Modernizacja dróg gminnych w obrębie Przedmoście i Borek-Zabornia	2 970 000,00 zł
Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą w miejscowości Ruszowice	2 000 000,00 zł
Budowa świetlicy wiejskiej z zapleczem szatniowym boiskiem i infrastrukturą oraz modernizacja remizy OSP wraz zagospodarowaniem terenu w Wilkowie	6 000 000,00 zł

Działania dofinansowane z RF Polski Ład obejmują przede wszystkim inwestycje związane z infrastrukturą drogową, infrastrukturą społeczną oraz pracami restauracyjnymi przy obiektach zabytkowych.

Potencjał inwestycyjny

Poniższy wykres przedstawia prognozowany sposób kształtowania się wskaźnika obsługi zadłużenia w Gminie Głogów w latach 2024-2033. Podstawą prognozy jest Uchwała nr LXXX/587/2024 Rady Gminy Głogów z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Głogów. Wskaźnik pozwala na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Głogów pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań finansowych.

Ryc. 37. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Głogów na lata 2024-2033

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr LXXX/587/2024 Rady Gminy Głogów z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Głogów.

Wykres przedstawia także potencjał inwestycyjny, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2024-2033. Dane wskazują, że potencjał inwestycyjny Gminy Głogów najwyższą wartość osiągnie w latach 2026-2027 (po ok. 105 mln zł.). Znaczny wzrost związany jest z przedstawionymi wcześniej pozyskanymi środkami z Polskiego Ładu na budowę i modernizację infrastruktury drogowej pod strefę przemysłową na terenie gmin Głogów i Kotła. Na granicach tych jednostek ma powstać strefa przemysłowa o powierzchni blisko 700 ha. W następnych latach szacuje się znaczne obniżenie nakładów majątkowych, które do 2032 roku będą się kształtowały na poziomie ok. 1 mln zł. W 2033 roku przewiduje się wzrost nakładów inwestycyjnych do poziomu ok. 1,5 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego. W związku z tym sytuacja finansowa Gminy może ulec zmianie.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

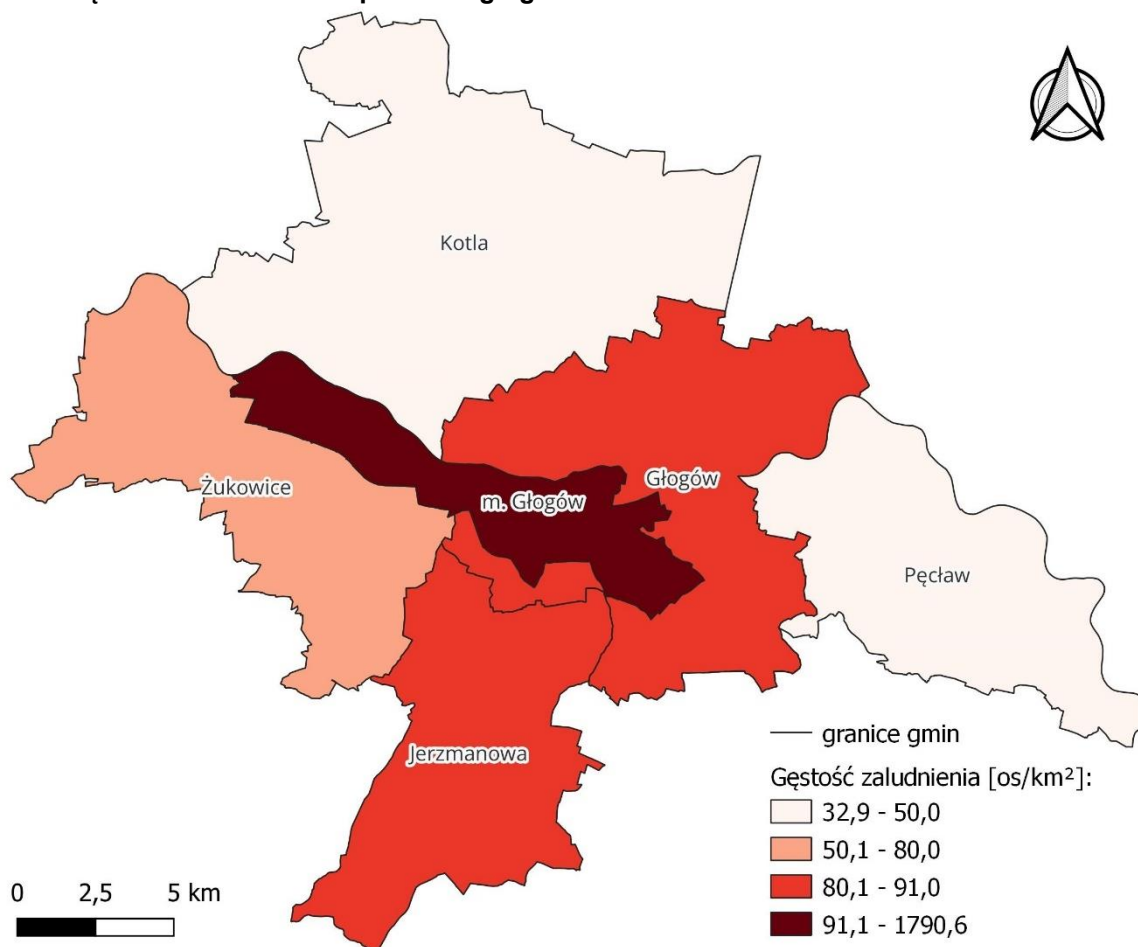
3.1. Demografia

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Głogów poczyniona została w oparciu o dane uzyskane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, które mogą się nieznacznie różnić od danych zawartych w gminnej ewidencji ludności ze względu na stosowanie odmiennej metodyki obliczeń. W GUS bilanse liczby i struktury ludności w gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego, dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza danych pozwala na zbadanie trendów i prognozowanych zmian w strukturze demograficznej.

Według danych GUS Gminę Głogów w 2022 r. zamieszkiwało 7 110 osób. Biorąc pod uwagę powierzchnię całkowitą wynoszącą 84,28 km², daje to gęstość zaludnienia wynoszącą ponad 84 os./km². W porównaniu z resztą gmin powiatu głogowskiego (z wyłączeniem miasta Głogów) wyższą gęstość zaludnienia notuje się jedynie w gminie Jerzmanowa (niespełna 91 os / km²).

Ryc. 38. Gęstość zaludnienia w powiecie głogowskim w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące zmiany liczby ludności w poszczególnych gminach powiatu głogowskiego w latach 2018-2022, wraz ze średnią dynamiką tychże zmian. Należy podkreślić, iż średnio w całym powiecie głogowskim stopniowo ubywa mieszkańców, o czym świadczy dynamika zmian liczby ludności w latach 2018-2022 wynosząca 98,9%. W Gminie Głogów jest ona jednak odmienna od tendencji powiatowej i wynosi 101,4%. Świadczy to o stopniowym wzroście liczby mieszkańców Gminy, co może być powiązane z ich odpływem z ośrodka miejskiego (miasto Głogów cechuje się dynamiką na poziomie 98,2%) i osiedlaniem się na terenach wiejskich. Obserwowane zjawisko suburbanizacji niesie ze sobą wiele konsekwencji, w tym przemian struktury demograficznej Gminy.

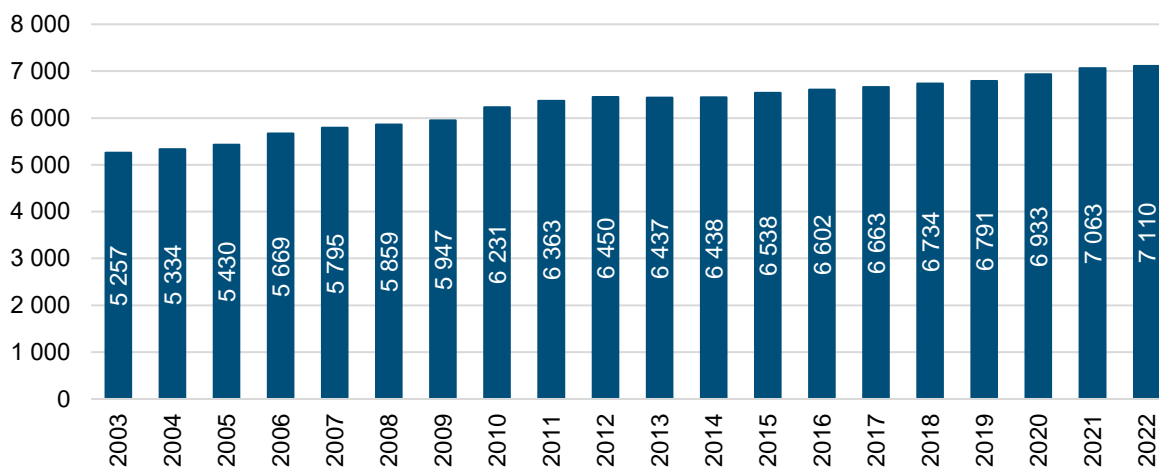
Tab. 12. Zmiany liczby ludności w powiecie głogowskim w latach 2018-2022

JST	2018	2019	2020	2021	2022	udział w 2022 r.	średnia dynamika
powiat głogowski	89 541	89 102	86 797	86 376	85 689	100%	98,9%
m. Głogów	67 615	66 980	64 450	63 730	62 886	73%	98,2%
Gmina Głogów	6 734	6 791	6 933	7 063	7 110	8%	101,4%
Jerzmanowa	5 042	5 156	5 439	5 669	5 743	7%	103,3%
Kotła	4 430	4 455	4 401	4 359	4 389	5%	99,8%
Pęcław	2 274	2 259	2 136	2 119	2 113	2%	98,2%
Żukowice	3 446	3 461	3 438	3 436	3 448	4%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza stanu ludności w okresie dwudziestoletnim wskazuje na trwałą tendencję związaną ze wzrostem liczby mieszkańców w Gminie Głogów. Nieprzerwanie, rok do roku, odnotowuje się bowiem wzrost liczby ludności. Jedynym wyjątkiem był rok 2013, gdy względem roku 2012 odnotowano spadek liczby ludności o 13 osób, po którym ponownie zaczęto notować wzrost liczby mieszkańców Gminy. Można zatem zakładać, iż obecny pozytywny trend się utrzyma i w kolejnych latach liczba ludności Gminy Głogów nadal będzie rosła.

Ryc. 39 Liczba ludności w Gminie Głogów w latach 2003-2022.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obserwowane w Gminie zmiany liczby ludności zależą od zachodzących procesów demograficznych, w tym przyrostu naturalnego, salda migracji czy struktury płci i wieku ludności. Należy podkreślić, iż są to procesy wieloaspektowe i złożone, na które wpływają zarówno czynniki w ujęciu mikro- jak i makro otoczenia. Jak wskazuje poniższa tabela, współczynnik przyrostu naturalnego w województwie dolnośląskim w 2022 roku wynosił -4,62. Tym samym, na każdy 1 tys. mieszkańców województwa przypadało o 4,62 więcej osób zmarłych niż urodzonych. W powiecie głogowskim przyrost naturalny również jest ujemny, choć nieco wyższy niż średnia wojewódzka, bowiem wynosi -3,93. Dodatni przyrost naturalny odnotowano jednak tylko w jednej gminie wchodzącej w skład powiatu – gminie Jerzmanowa (0,88). Jest to gmina zlokalizowana w południowej części powiatu, przez którą przebiega droga ekspresowa S3. Dzięki temu mieszkańcy gminy Jerzmanowa mają zapewniony szybki i łatwy dostęp nie tylko do miasta Głogów, ale również do Polkowic czy Lubina. W Gminie Głogów współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł -2,96. W zestawieniu z pozostałymi gminami powiatu jest to wynik przeciętny, bowiem w dwóch gminach odnotowano jeszcze niższy przyrost naturalny, z kolei w trzech był on wyższy. Biorąc z kolei pod uwagę średnią dynamikę zmian współczynnika przyrostu naturalnego w latach 2018-2022, jest ona ujemna w większości jednostek powiatu głogowskiego. Wyjątkiem ponownie jest gmina Jerzmanowa, gdzie dynamika wyniosła 0,62 oraz gmina Żukowice – 0,29. W Gminie Głogów dynamika zmian jest negatywna, a problemy obserwowane w zakresie dzietności pogłębiają się (średnia zmiana wskaźnika od 2018 r. wyniosła -1). Większą dynamikę negatywnych zmian w tym zakresie odnotowano jedynie w gminie Pęcław. Tym samym, mimo zwiększającej się liczby mieszkańców, w Gminie Głogów również obserwuje się problem starzejącego się społeczeństwa.

W przypadku współczynnika salda migracji, w skali województwa dolnośląskiego przyjął on wartości dodatnie na poziomie 1,24 promila. Odwrotną sytuację obserwuje się jednak w powiecie głogowskim, gdzie w 2022 roku współczynnik salda migracji wyniósł -4,28 promila. Należy jednak podkreślić, iż jest to wpływ ośrodka powiatowego, jakim jest miasto Głogów. Jako że ośrodek ten jest zamieszkiwany przez 73% ogółu mieszkańców powiatu, ujemne saldo migracji w mieście (-8,52), przełożyło się na ujemny wynik całego powiatu. W przypadku gmin wiejskich tworzących powiat, wszystkie odnotowały dodatni wynik salda migracji w 2022 r. Zważając bowiem na zwartość powiatu i jego stosunkowo niewielką powierzchnię, we wszystkich gminach wiejskich będzie zachodził proces suburbanizacji.

Najintensywniej jest on jednak obserwowany w Gminie Głogów (10,42) oraz gminie Jerzmanowa (11,94). Biorąc pod uwagę dynamikę zachodzących zmian w latach 2018-2022, widać zmianę w obserwowanych trendach. Powoli maleje współczynnik salda migracji dla gminy Jerzmanowa, a nasilają się ruchy migracyjne w obrębie gminy Pęcław. W Gminie Głogów w ostatnim pięcioleciu odnotowano delikatne nasilenie się ruchów migracyjnych (0,40).

Suma współczynnika przyrostu naturalnego oraz współczynnika salda migracji określa współczynnik przyrostu rzeczywistego. W przypadku Gminy Głogów współczynnik ten jest dodatni i przyjmuje wartość 7,46 promila. Oznacza to, iż rocznie na każdy 1 tys. mieszkańców Gminy przypadnie 7,46 nowego mieszkańca. Sumarycznie będzie to powodować wzrost liczby ludności o średnio 53 osoby rocznie.

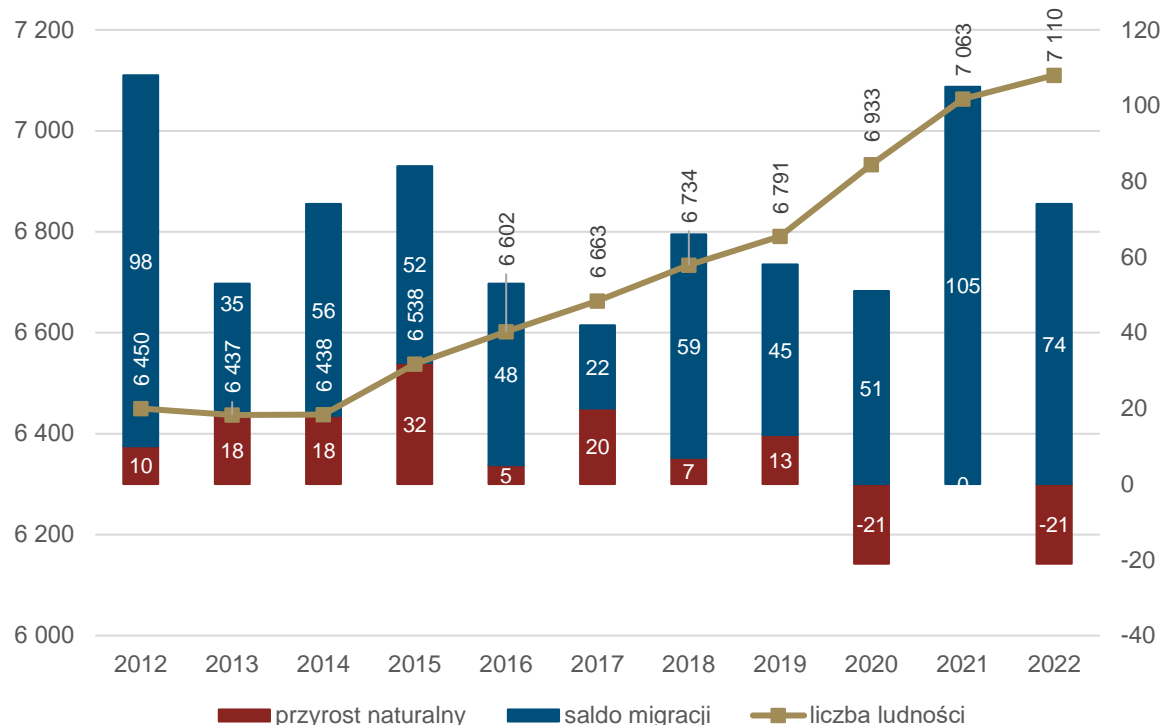
Tab. 13. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Głogów w latach 2018-2022 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.	2022 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2018 r.
woj. dolnośląskie	-4,62	-0,71	1,24	-0,01
powiat głogowski	-3,93	-0,68	-4,28	-0,37
m. Głogów	-4,71	-0,81	-8,52	-0,60
Gmina Głogów	-2,96	-1,00	10,42	0,40
Jerzmanowa	0,88	0,62	11,94	-2,45
Kotła	-2,30	-0,41	4,82	-0,82
Pęcław	-3,77	-1,49	2,36	3,01
Żukowice	-1,74	0,29	0,87	1,38

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Inne wskaźniki demograficzne dla Gminy Głogów są niekorzystne. Obserwuje się stopniowy ubytek ludności w wieku kreatywnym, a zatem w przedziale wiekowym 25-34 lata. Są to najczęściej osoby, które zakończyły swoją edukację i rozpoczynają karierę zawodową. Często dysponują one nowym spojrzeniem, co pozwala na rozwój kreatywności, implementację innowacji i optymalizację procesów. To również wiek, w którym często osoby decydują się założyć rodzinę, co przekłada się na sytuację demograficzną społeczności lokalnej. W Gminie Głogów mieszkańcy w wieku 25-34 lata stanowią jedynie 11,46% ludności ogółem. Z kolei w 2018 roku ich udział wynosił 14,87%, co przełożyło się na dynamikę zachodzących zmian na poziomie 77%. Obserwowana dynamika jest znacznie niższa niż dla powiatu głogowskiego (85%) i województwa dolnośląskiego (90%). Niemniej jednak, we wszystkich wskazanych jednostkach obserwuje się ubytek mieszkańców w wieku kreatywnym. W Gminie Głogów widoczne są jednak dalsze zmiany, związane z ogólnym spadkiem udziału mieszkańców w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, na rzecz wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Brak systematyczności wzrostu udziału, będzie z kolei wynikał z ujemnego przyrostu naturalnego oraz znacznego napływu ludności. Osoby w wieku przedprodukcyjnym będą się zatem sprowadzały do Gminy w różnym wieku i z różnym natężeniem.

Ryc. 40 Przyrost naturalny, saldo migracji oraz liczba ludności w Gminie Głogów w latach 2012-2022 na tle powiatu i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Gminie obserwowalne jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. W 2018 roku stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym (wskaźnik obciążenia senioralnego) wynosił 17,4%, z kolei w 2022 roku wzrósł do 22,1%. Tym samym dynamika obserwowanych zmian wyniosła 127%, co stanowi wartość nieznacznie wyższą niż dla powiatu głogowskiego (126%) i województwa dolnośląskiego (114%). Wskazuje to na postępujące się starzenie społeczeństwa, które wzrasta szybciej w Głogowie niż w powiecie i województwie.

Tab. 14. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Głogów w 2018 i 2022 roku na tle innych jednostek

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2018	2022	dynamika	2018	2022	dynamika
woj. dolnośląskie	14,53	13,13	90%	27,40	31,30	114%
powiat głogowski	14,63	12,39	85%	26,50	33,30	126%
Głogów	14,87	11,46	77%	17,40	22,10	127%

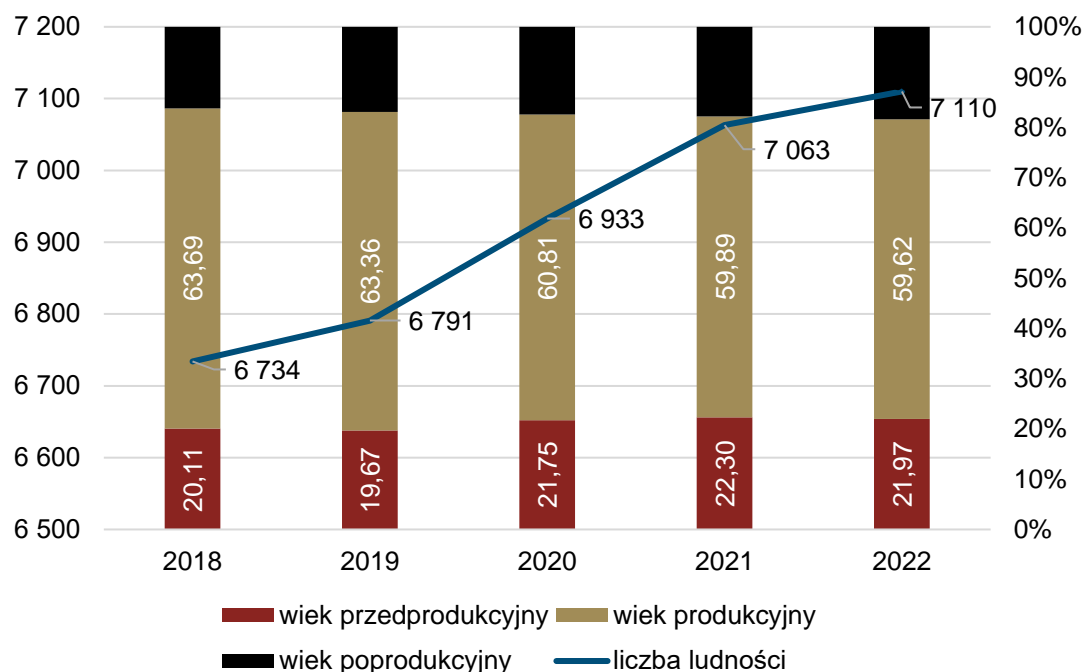
¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa rycina prezentuje zmiany strukturalne zachodzące wśród społeczeństwa Gminy w latach 2018-2022. Potwierdza ona omawiane zmiany, a zatem wzrost liczby ludności ogółem, wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców, a także spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym w ogóle społeczeństwa.

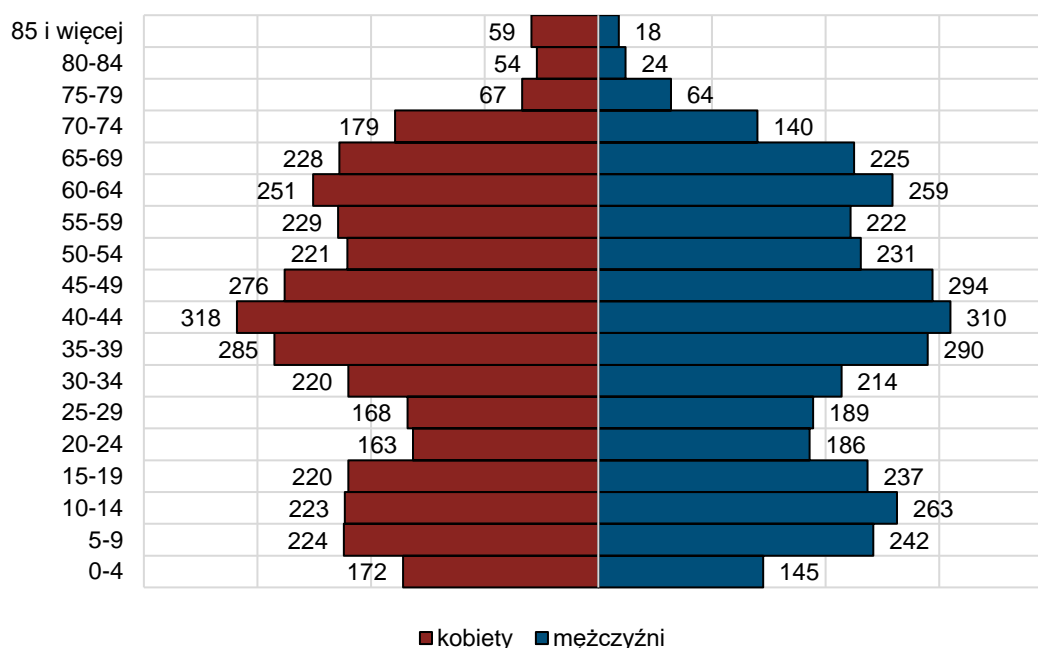
Ryc. 41. Struktura ludności w Gminie Głogów w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poza strukturą wieku społeczeństwa, istotna jest również struktura płci, która pozwala określić zbilansowanie społeczeństwa. Służy temu między innymi współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn (lub współczynnik maskulinizacji w sytuacji analizy liczby mężczyzn przypadających na 100 kobiet). W Gminie Głogów w latach 2018-2022 współczynnik feminizacji spadł ze 102 do 100, przyjmując dalszą tendencję spadkową. Rozkład płci w poszczególnych przedziałach wiekowych prezentuje poniższa rycina.

Ryc. 42 Piramida płci i wieku w Gminie Głogów w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W strukturze płci i wieku mieszkańców Gminy Głogów widoczna jest przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w przedziale wiekowym 20-34 lat, gdzie współczynnik feminizacji wynosi 93,6. Oznacza

to, iż na 100 mężczyzn przypadają niespełna 94 kobiety. Dalsze postępowanie zjawiska deficytu liczby kobiet względem liczby mężczyzn będzie prowadziło do spadku poziomu dzietności. Tym samym, wnioskować należy, iż sytuacja Gminy pod względem notowanego ujemnego przyrostu naturalnego będzie się pogłębiać. Dodatkowo, największym udziałem w strukturze społecznej odznaczają się osoby w przedziale wiekowym 40-49 lat, które stopniowo będą osiągać wiek emerytalny. W długookresowej perspektywie czasowej będzie to powodować dalsze zmniejszanie się odsetka osób w wieku produkcyjnym w ogólnej strukturze społecznej i pogłębiającym się starzeniem społeczeństwa. Efektem może być natomiast brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy i współwystępujące problemy gospodarcze, przekładające się na ubożenie Gminy.

Negatywne trendy związane ze strukturą płci i wieku w chwili obecnej kompensowane są przez dodatnie saldo migracji. Dzięki napływowi osób spoza Gminy, konsekwencje negatywnych trendów demograficznych nie są znacząco odczuwalne dla społeczności lokalnej. Odwrócenie się tendencji napływowej nowych mieszkańców, może być natomiast dalece niekorzystne. Ogólną sytuację demograficzną w Gminie ocenić należy zatem jako stosunkowo dobrą, aczkolwiek szczególnie wrażliwą na dalsze zmiany.

3.2. Kapitał społeczny

Żłobki i przedszkola

W Gminie Głogów nie funkcjonują instytucje zapewniające opiekę nad dziećmi do lat 3. Obecnie Gmina nie prowadzi również działań związanych z utworzeniem żłobka czy klubu malucha. Opieka nad dziećmi powyżej 3 roku życia sprawowana była w roku szkolnym 2022/2023 przez Przedszkole Publiczne w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Serbach oraz dwa oddziały przedszkolne zlokalizowane przy szkołach podstawowych w Przedmościu i Wilkowie. Szczegółowe informacje odnośnie placówek prezentuje poniższa tabela.

Tab. 15. Przedszkola na terenie Gminy Głogów

Lp.	Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
1.	Przedszkole Publiczne w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Serbach	86	5	17	6.30-16.00
2.	oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Przedmościu	51	3	17	6.00-16.00
3.	oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Wilkowie	48	3	16	6.30-16.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

W Gminie Głogów upowszechnienie opieki przedszkolnej jest na stosunkowo niskim poziomie, wynoszącym ok. 61% według danych za rok szkolny 2022/2023. Należy jednak podkreślić, iż według szacunków Gminy ok. 20-30% dzieci w wieku przedszkolnym uczęszcza do przedszkoli poza terenem Gminy. Wysoki odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli poza terenem Gminy (Gmina szacuje, iż w roku szkolnym 2022/2023 mogło to być nawet 81 dzieci) może być powiązany z miejscem wykonywania pracy przez ich rodziców. Podczas drogi do pracy, odwożą oni swoje dzieci do przedszkoli znajdujących się w pobliżu codziennie pokonywanej trasy lub zakładu pracy. Na terenie Gminy Głogów do przedszkoli w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało jedynie 9 dzieci zamieszkujących poza jej terenem. Miesięczny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu w minionym roku szkolnym wyniósł niespełna 1 100 zł. Na terenie Gminy Głogów nie prowadzą działalności przedszkola niepubliczne.

Tab. 16. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Głogów

		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną- dzieci w przedszkolach na terenie gminy w stosunku do wszystkich dzieci w wieku 3-6 lat	%	53,90%	50,34%	57,23%	58,52%	61,36%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	60-62	58-75	80-85	57-69	62-81
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy	os.	0	1	6	9	9
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym	zł	1.022,27 zł	1.127,65 zł	1.158,30 zł	1.130,16 zł	1.099,90 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

Szkoły

W Gminie Głogów w roku szkolnym 2022/2023 funkcjonowały 3 szkoły podstawowe zlokalizowane w Serbach, Przedmościu i Wilkowie. Zdecydowanie największą placówką jest szkoła w Serbach, gdzie edukację pobiera 211 uczniów w ramach 13 prowadzonych oddziałów. Średnia liczba uczniów przypadająca na oddział wynosi 16 osób. Kadre pedagogiczną stanowią nauczyciele i pedagodzy zatrudnieni w ramach 31,26 etatu. Drugą, co do wielkości placówką jest szkoła w Przedmościu, gdzie kształci się 113 uczniów w ramach 8 oddziałów. Najmniejsza pod względem liczebności uczniów jest z kolei szkoła w Wilkowie, gdzie uczy się 84 dzieci, również w ramach 8 prowadzonych oddziałów. W żadnej z analizowanych placówek nie ma potrzeby prowadzenia zmianowego systemu pracy.

Tab. 17. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Głogów

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
1.	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Serbach	211	13	16	31,26
2.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Przedmościu	113	8	14	24,27
3.	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Wilkowie	84	8	11	19,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

Szkoły podstawowe zlokalizowane na terenie Gminy Głogów charakteryzują się stosunkowo zbliżonym stopniem wyposażenia. Wszystkie szkoły dysponują salami gimnastycznymi będącymi w dobrym stanie technicznym, które umożliwiają rozwój fizyczny dzieci i promocję aktywnego trybu życia. Nieco lepiej wyposażoną placówką jest szkoła w Przedmościu, gdzie znajduje się również boisko do siatkówki, a także specjalistyczne pracownie językowe. Niemniej, w żadnej ze szkół nie są prowadzone klasy dwujęzyczne, sportowe czy integracyjne. Wszystkie placówki są wyposażone w komputery dostępne dla uczniów (ich liczba zależna jest od liczby uczniów) oraz projektory multimedialne wspomagające prowadzenie zajęć. Uczniowie uczęszczający do szkół na terenie Gminy mają dostęp do szafek, dzięki

czemu możliwe jest ograniczenie liczby noszonych książek. Celem zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom, wszystkie szkoły są monitorowane, a także prowadzone są świetlice szkolne zapewniające opiekę nad młodszymi dziećmi do czasu ich odbioru przez rodziców. Dzieci mają również zapewnioną pomoc pielęgniarki, a także wsparcie psychologiczne. Przy wszystkich szkołach zlokalizowane są parkingi, dostępne również dla rodziców, aby ułatwić im dowiezienie oraz odbiór dzieci z zajęć szkolnych.

Tab. 18. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Głogów

Nazwa szkoły:	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Serbach	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Przedmościu	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Wilkowie
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	24	10	8
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych (np. sala gimnastyczna - dobry/do remontu)	sala gimnastyczna-dobry	sala gimnastyczna-dobry, boisko do siatkówki-dobry	sala gimnastyczna- stan dobry (podłoga do remontu)
Pracownie językowe (tak/nie)	nie	tak	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne (tak/nie)	nie	nie	nie
Komputery do użytku uczniów (szt.)	110	52	33
Projektory multimedialne (szt.)	19	10	9
Kamery - monitoring szkolny (tak/nie)	tak	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia (tak/nie)	tak	tak	tak
Świetlice (tak/nie; godziny otwarcia)	tak; 6.30-16.00	tak; 7.00-15.30	tak; 7.00-15.45
Parkingi dla kadry / rodziców (tak/nie)	tak	tak	tak
Gabinet pielęgniarki / stomatologiczny (tak/nie)	jeżeli tak to w jakim wymiarze (etat)	tak	nie
Wsparcie psychologa (tak/nie)		tak; 0,5 etatu	tak; 0,5 etatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

W Gminie Głogów co roku są również przyznawane stypendia Wójta dla uczniów osiągających wyróżniające wyniki w nauce. Stypendia stanowią wsparcie dalszego rozwoju zainteresowań szczególnie uzdolnionych uczniów, a także docenienie ich wysiłku i osiągniętych rezultatów.

Tab. 19. Liczba uczniów oraz kwota wydatkowa na stypendia w Gminie Głogów

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
liczba uczniów otrzymujących stypendium (os.)	209	61	75	68	63
łączna kwota przyznanego stypendium (zł)	60000	60000	60000	60000	50000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

Oferowana jest również pomoc dla dzieci z trudnościami w nauce w postaci zajęć rewalidacyjnych, rewalidacyjno-wychowawczych, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz indywidualizowania pracy z uczniem na lekcji. Zważając na neuroróżnorodność uczniów, prowadzone są również zajęcia z zakresu rozwijania kompetencji społecznych czy emocjonalnych. Uwzględniane są również elementy terapii sensorycznej oraz z zakresu biofeedback (skupiające się na prawidłowym rozpoznawaniu bodźców dawanych przez organizm i jego właściwej stymulacji w procesie uczenia).

Gmina Głogów zakupuje również bilety miesięczne dla dzieci w wieku szkolnym oraz przedszkolnym umożliwiające im dotarcie do placówek oświatowych.

Nieprzerwanie od roku szkolnego 2019/2020 rośnie liczba uczniów uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Głogów. Jest to korzystna sytuacja, umożliwiająca prowadzenie obecnie funkcjonujących placówek oraz ich dalszy rozwój. Należy jednak zwrócić uwagę, iż wciąż duża liczba uczniów uczęszcza do szkół poza terenem Gminy (w roku szkolnym 2022/2023 było to 301 osób, a w roku 2020/2021 aż 373). Podobnie jak w przypadku dzieci w wieku przedszkolnym, wpływ na to będą miały warunki dojazdu do placówek oraz ich lokalizacja. Oferta edukacyjna i jakość kształcenia w szkołach na terenie Gminy Głogów musiałaby być szczególnie atrakcyjna, aby przyciągnąć uczniów obecnie uczęszczających do szkół poza jej terenem. Ważnym aspektem wpływającym na powyższą tendencję jest także chęć kontynuacji edukacji w mieście po przeprowadzce na wieś oraz wygoda dowożenia dzieci przez rodziców do szkół na terenie miasta przy jednoczesnych dojazdach do pracy.

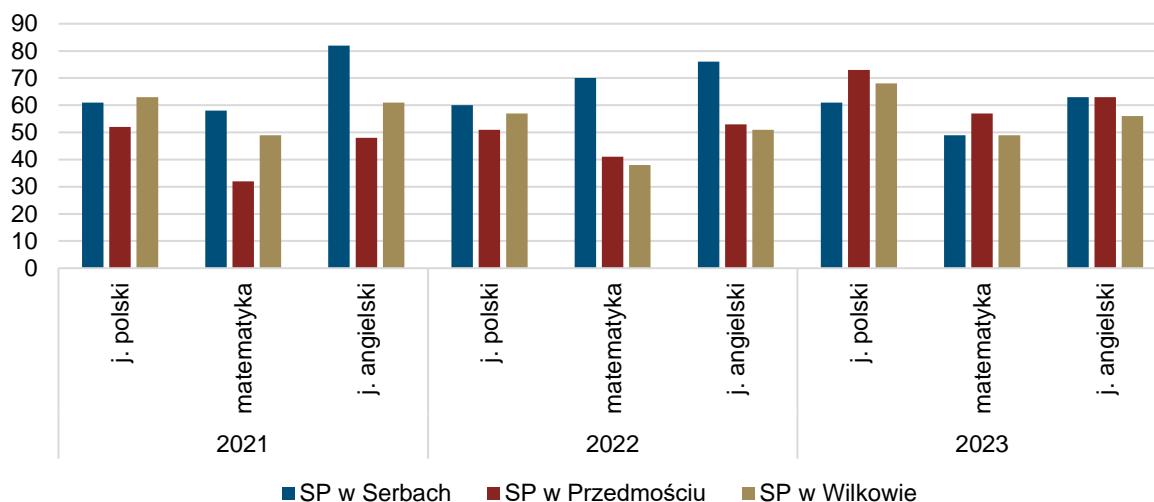
Tab. 20. Liczba uczniów uczęszczająca do szkół na terenie Gminy Głogów oraz poza nią

		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami „0”	(os.)	451	430	449	488	501
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin	(os.)	371	366	373	274	301

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

Obowiązujący w Polsce system edukacji zakłada wiele form zarówno wewnętrznej i jak zewnętrznej ewaluacji procesu nauczania na różnych etapach. Międzyokresowa weryfikacja posiadanej przez uczniów wiedzy odbywa się za pomocą przeprowadzanych w poszczególnych placówkach sprawdzianów czy kartkówki. Zewnętrznymi formami ewaluacji, weryfikującymi spełnianie określonych systemowo wymogów edukacyjnych przez uczniów są egzaminy okresowe, przedmiotowe czy zawodowe. Kompetencją Gminy Głogów jest prowadzenie edukacji na poziomie szkół podstawowych, w związku z czym analizie zostały poddane wyniki egzaminów ósmoklasisty w latach 2021-2023 osiągnięte w poszczególnych placówkach na terenie Gminy oraz ich uśredniony wynik w zestawieniu ze średnimi osiąganymi w powiecie i województwie. Porównując średnie wyniki szkół, zauważyć można, iż w 2021 roku najslabiej podczas egzaminów wypadli uczniowie szkoły w Przedmościu. Od tego czasu jednak notowany jest progres średnich wyników, dzięki czemu już w 2023 roku uczniowie tej szkoły osiągnęli najwyższe wyniki w Gminie. Wyniki uzyskiwane przez uczniów szkół w Wilkowie i Serbach są porównywalne. Można jednak zauważyć, iż w placówce w Serbach co roku uczniowie notują najwyższe wyniki wśród szkół gminnych w zakresie egzaminu z języka angielskiego. Niemniej, najbardziej problematycznym przedmiotem na poziomie szkół gminnych zdaje się być matematyka, gdzie notowane wyniki uzyskują największe rozbieżności zarówno w ujęciu międzyszkolnym, jak i poszczególnych lat.

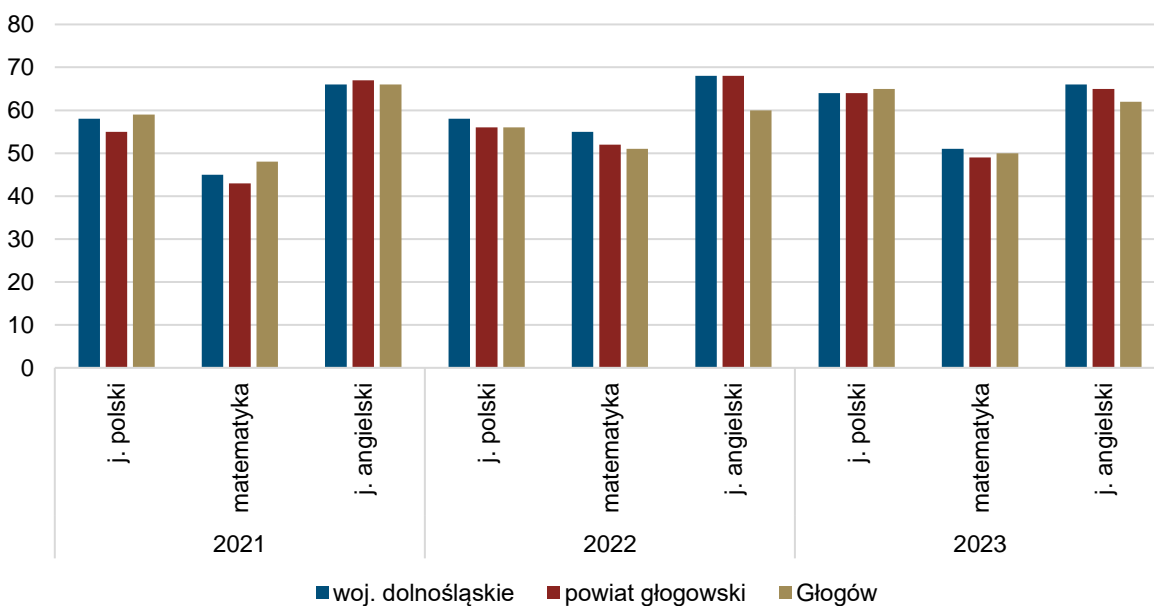
Ryc. 43 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Głogów w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021-2023.

Zestawiając średnie wyniki osiągnięte na egzaminie ósmoklasisty w szkołach na terenie Gminy Głogów ze średnią dla szkół z gmin powiatu głogowskiego i gmin województwa dolnośląskiego, wnioskować można, iż gminne placówki wypadają korzystnie w zakresie egzaminu z języka polskiego. Średnie wyniki placówek gminnych są porównywalne lub wyższe niż średnia dla powiatu czy województwa. W przypadku egzaminu z matematyki, podobnie jak miało to miejsce w przypadku analizy szkół w Gminie, widoczne są największe różnice i duża zmienność. Niemniej, należy stwierdzić, iż wyniki osiągnięte w Gminie są zbliżone do średniej dla powiatu i województwa. Placówki gminne wypadają z kolei słabo na tle średniej dla powiatu i województwa w zakresie średnich wyników z egzaminu z języka angielskiego. Uśrednione wyniki osiągnięte przez uczniów na terenie Gminy są bowiem niższe od średnich wyników ich rówieśników z powiatu czy województwa. Szczegółowe dane przedstawia poniższa rycina.

Ryc. 44. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Głogów w latach 2021-2023 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021-2023.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące wydatkowania środków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2017-2022. Największe wydatki poczyniono w 2018 roku, kiedy to rozbudowywana była szkoła w Serbach. Wówczas uruchomione zostało również przedszkole. Działania te spowodowały, iż w ramach wydatków majątkowych wydatkowano ponad 6,5 mln zł (Gmina pozyskała ponad 3 mln zł dofinansowania). Wydatki bieżące ponoszone na oświatę i wychowanie stale wzrastają, łącznie o ok. 5 mln zł w 2022 roku, względem roku 2017. Dynamika wzrostu kosztów ponoszonych na wychowanie i oświatę jest niewspółmiernie wyższa od dynamiki wzrostu przyznawanej subwencji oświatowej. Determinuje to spadek poziomu pokrycia wydatków na oświatę z subwencji z 48% w 2019 r. do 38% w 2022 r. Tym samym koszty, które realnie musiała ponosić Gmina Głogów wzrosły z 5 mln zł w 2017 r. do ponad 8,8 mln zł w 2022 r.

Tab. 21. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Głogów w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
WYDATKI OGÓŁEM	9 125 317,97	14 799 699,24	9 889 227,07	10 749 494,43	12 276 130,09	14 198 529,42
Wydatki bieżące, w tym:	7 484 534,31	8 242 591,71	9 765 667,63	10 312 314,62	12 103 667,76	13 776 886,84
Wynagrodzenia i pochodne	5 653 254,72	5 999 644,87	6 961 409,05	7 667 246,99	8 656 106,73	10 025 441,38
Pozostałe wydatki bieżące	1 831 279,59	2 242 946,84	2 804 258,58	2 645 067,63	3 447 561,03	3 751 445,46
Wydatki majątkowe	1 640 783,66	6 557 107,53	123 559,44	437 179,81	172 462,33	421 642,58
SUBWENCJA OŚWIATOWA	4 036 879,00	4 313 312,00	4 702 176,00	4 650 454,00	4 915 448,00	5 381 900,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	5 088 438,97	10 486 387,24	5 187 051,07	6 099 040,43	7 360 682,09	8 816 629,42
Stożenie pokrycia	44%	29%	48%	43%	40%	38%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głogów.

Kultura i sport

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu kultury w Gminie Głogów jest Centrum Biblioteczno-Kulturalne Gminy Głogów zlokalizowane w Przedmościu, przy ul. Szkolnej 17. CBK rozpoczęło swoją działalność wraz z początkiem 2023 r. Łączy w sobie działania ośrodka kultury poprzez jej upowszechnianie, promowanie, a także wspieranie i krzewienie lokalnej tożsamości i tradycji, a także biblioteki poprzez organizację prelekcji, warsztatów, spotkań autorskich czy klubu dyskusyjnego. Dzięki przyjętej formie oraz szerokiej współpracy Centrum realizuje jednak znacznie więcej zadań, między innymi prowadząc 4 świetlice środowiskowe w Przedmościu, Serbach, Turowie i Wilkowie. Aktywnie wspiera również zespoły folklorystyczne: Przedmościanki, Serbowicy, Grodzianki i Iskierki, a także Koła Gospodyń Wiejskich. Dzięki dużemu zaangażowaniu mieszkańców, a także wsparciu fundacji Orange w Centrum powstała również nowoczesna pracownia multimedialna, wyposażona m.in. w: drukarkę i długopisy 3D, gogle VR, tablety, laptopy czy konsolę do gier. Stworzona pracownia pozwoliła rozwinąć ofertę Centrum o warsztaty z zakresu robotyki, kodowania czy modelowania 3D.

CBK administruje i prowadzi działalność 13 świetlic wiejskich zlokalizowanych w: Bytniku, Przedmościu, Ruszowicach, Serbach, Borku, Szczyglicach, Turowie, Zaborni, Groźcu Małym, Krzekotowie, Starych Serbach, Wilkowie i Kluczach. W zdecydowanej większości świetlice wiejskie są w dobrym stanie technicznym (wyjątek stanowi świetlica w Kluczach, gdzie planuje się przeprowadzenie remontu w 2024 r.). Celem rozbudowy lokalnych centrów aktywności i integracji społecznej jakimi są świetlice, planuje się również budowę nowej świetlicy w Wilkowie.

Centrum odpowiada również za organizację lub współorganizację szeregu imprez i wydarzeń o charakterze otwartym. Wśród nich wskazać można m.in.: dożynki gminne, śniadanie wielkanocne, spotkania oplatkowe, warsztaty tematyczne, gminny dzień kobiet, gminny dzień dziecka, czy koncerty. CBK odpowiada również za animację czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas przerw szkolnych w wakacje czy ferie, kiedy organizuje półkolonie czy kolonie.

W Gminie Głogów szczególnie aktywnie działają Koła Gospodyń Wiejskich: Kluczowianki, Żurawianki, KGW w Przedmościu, KGW w Serbach, Szczygliczanki i KGW w Wilkowie. Stanowią one ważne ogniwo

w inicjacji działań oddolnych, które przeradzają się w wydarzenia sołeckie czy gminne. Poza działalnością podstawową, organizują one kiermasze charytatywne, warsztaty międzypokoleniowe (np. kulinarne) czy festyny.

W Gminie Głogów widoczny jest brak dostatecznie rozwiniętej bazy sportowo-rekreacyjnej. Zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej realizowane są przede wszystkim przez organizacje pozarządowe, w tym głównie kluby piłki nożnej:

- Klub Piłkarski „VIKTORIA” Borek,
- Stowarzyszenie LZS „Sparta” Przedmoście,
- Stowarzyszenie LZS „Odra” Grodziec Mały,
- Stowarzyszenie LZS „Mieszko” Ruszowice,
- Stowarzyszenie LZS „Zawisza” Serby.

W zakresie upowszechniania kultury fizycznej swoją działalność prowadzi również Stowarzyszenie Towarzystwo Cyklistów „Chrobry” w Głogowie.

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

W Gminie Głogów nie jest zlokalizowany posterunek Policji (najbliższy komisariat zlokalizowany jest w mieście Głogów). Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, iż rozległy obszar Gminy patrolowany jest przez jednego dzielnicowego. W przypadku braku zwartości przestrzennej jednostki, odległości czasowe się wydłużają, uniemożliwiając należyte pilnowanie porządku publicznego przez jedną osobę. Tym samym, wśród najczęściej występujących wykroczeń i czynów karalnych dominują uszkodzenia mienia, kradzieże i dewastacje. Zdarzają się również rozboje. W Gminie Głogów zlokalizowane są nieliczne punkty monitoringu wizyjnego znajdujące się przy szkołach oraz niektórych świetlicach wiejskich. Obserwowana sytuacja nie wpływa zatem korzystnie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Na terenie Gminy Głogów działają dwie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które są ujęte w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG). Wpis do systemu oznacza, iż wskazane jednostki OSP odpowiadają na zgłoszenia nie tylko z terenu Gminy, ale całego powiatu głogowskiego. Jednostki ujęte w systemie znajdują się w Serbach i Ruszowicach. W samym tylko 2022 roku odpowiedziały na 198 zgłoszeń z terenu powiatu. Na terenie Gminy działają również cztery jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej nieujęte w systemie, co oznacza, iż odpowiadają one na wezwania tylko z obszaru Gminy.

Poza działaniami ratowniczymi jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej pełnią również ważną rolę w życiu publicznym poprzez swoje aktywne uczestnictwo w najważniejszych wydarzeniach kulturalnych organizowanych na terenie jednostki samorządu terytorialnego, a także działania szkoleniowe związane m.in. z udzielaniem pierwszej pomocy czy właściwym zachowaniem w przypadku wystąpienia zagrożenia pożarowego.

Tab. 22. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Głogów

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (tak/nie)
OSP Serby	Serby, ul. Gospodarcza	tak
OSP Ruszowice	Ruszowice, ul. Tęczowa	tak
OSP Borek	Borek 40	nie
OSP Wilków	Wilków, ul Spółdzielcza 3a	nie
OSP Przedmoście	Przedmoście, ul. Strażacka	nie
OSP Szczyglice	Szczyglice ul. Dąkowska 2	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Głogów.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Głogów działalność prowadzą liczne organizacje pozarządowe. Niemniej, istniejące organizacje nie cechują się szczególnym zaangażowaniem, umożliwiającym wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej wśród mieszkańców Gminy. Jest to sytuacja niekorzystna, gdyż hamuje rozwój postaw obywatelskich i świadczy o niskim poziomie zaangażowania społecznego w życie i rozwój Gminy.

Wśród organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS wymienić można:

- Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży wiejskiej „Przywrócić nadzieję”,
- Regionalne towarzystwo społeczno-kulturalne – Dziedzictwo Ziemi Głogowskiej,
- Stowarzyszenie na rzecz integracji i rozwoju gminy Głogów „Nasza Gmina”,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju oświaty „Dziecięcy raj”,
- Stowarzyszenie „Ruszamy”,
- Stowarzyszenie „Borek wieś naszych marzeń”,
- Stowarzyszenie działania i integracji w Wilkowie „Nad Odrą”,
- Fundacja Planeta wiedzy,
- Stowarzyszenie Sportowe Zawisza Serby,
- Fundacja Wiarygodni,
- Stowarzyszenie „Razem dla Przedmościa”,
- Stowarzyszenie Negri Consulting&Foundation,
- Fundacja Sportu i wzajemnego wsparcia,
- Fundacja „Czystonie”,
- Głogowski Klub Strzelecki „Na celowniku”.

W przypadku organizacji pozarządowych należy zwrócić również uwagę na ograniczone formy współpracy nawiązywane między organizacjami a Gminą Głogów. W 2022 roku ogłoszony i przeprowadzony został jedynie otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu. Konkurs wyczerpał środki przewidziane w Gminie na realizację form współpracy z podmiotami pożytku publicznego. Szczegółowe informacje w zakresie przyznanych dotacji prezentuje poniższa tabela.

Tab. 23 Dofinansowania przyznane w 2022 r. przez Gminę Głogów w ramach ogłoszonego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu

Nazwa stowarzyszenia	Nazwa zadania	Wnioskowana kwota	Przyznana kwota dotacji
LZS „Mieszko” Ruszowice	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2022 r. na terenie Gminy Głogów	41 944,00 zł	36 000,00 zł
LZS „Sparta” Przedmoście	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2022 r. na terenie Gminy Głogów	39 300,00 zł	38 000,00 zł
Stowarzyszenie „Razem dla Przedmościa”	Zajęcia fitness – zdrowy kręgosłup	7 440,00 zł	5 000,00 zł
LZS „Zawisza” Serby	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2022 r. na terenie Gminy Głogów – stwarzanie warunków do uprawiania na terenie Gminy oraz DPZN	65 000,00 zł	64 000,00 zł
Klub Piłkarski „Viktoria” Borek	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2022 r. na terenie Gminy Głogów – organizacja czasu wolnego	34 838,48 zł	34 838,48 zł

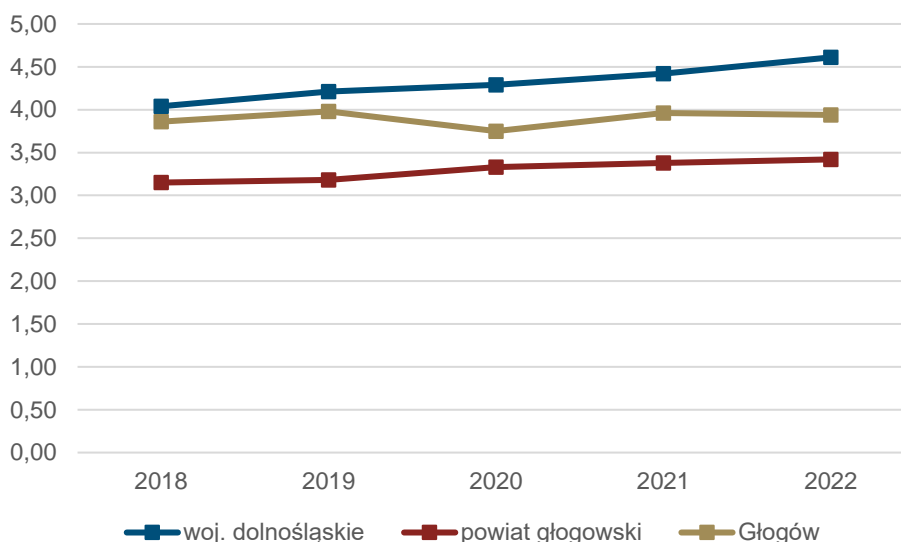
	mieszkańców Gminy i miejscowości Borek poprzez treningi i imprezy sportowe		
Ludowy Związek Sportowy „Odra” Grodziec Mały	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w 2022 r. na terenie Gminy Głogów	24 810,00 zł	24 810,00 zł
Stowarzyszenie Towarzystwo Cyklistów „Chrobry” Głogów	Realizacja cyklu szkoleniowego w szkółce w Przedmościu i Wilkowie	30 000,00 zł	27 351,52 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Głogów w roku 2022.

Niemniej, należy również zauważyć, że w 2022 r. mimo przeprowadzonego naboru w ramach małych zleceń, małych dotacji do Gminy nie wpłynęły żadne oferty.

Poniższy wykres przedstawia wskaźnik dotyczący liczby działających na terenie Gminy fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Wartość wskaźnika w Gminie została poddana analizie w latach 2018-2022 i zestawiona ze średnią dla powiatu głogowskiego oraz województwa dolnośląskiego. W województwie oraz powiecie wskaźnik wykazuje tendencję wzrostową, podczas gdy w Gminie ulega on wahaniom. W 2020 spadł z poziomu 3,98 do 3,75, aby w 2021 roku wzrosnąć do poziomu 3,96 i ponownie spaść, osiągając wartość 3,94 w 2022 r. Obserwowane zmiany mogą wskazywać na ogólne zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem działalności pożytku publicznego i angażowaniem się w życie Gminy, co skutkuje rejestracją działalności. Wraz z upływem czasu, brakuje jednak możliwości lub wiedzy jak skutecznie prowadzić działalność w ramach stowarzyszenia czy fundacji i organizacja przestaje istnieć lub ogranicza działalność. W tym wypadku, tym ważniejsze wydaje się czynne rozwijanie współpracy między Gminą Głogów a organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez przekazywanie możliwości realizacji zadań z szerszego zakresu niż sport i kultura fizyczna.

Ryc. 45. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w Gminie Głogów na tle powiatu i województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.
Gmina Głogów jest członkiem:

- Lokalnej Grupy Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”,
- Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- Związku Gmin Głogowskich.

Szczególnie aktywnie działa LGD „Kraina Łęgów Odrzańskich”, która dotychczas zrealizowała ponad 230 projektów. W ramach współpracy LGD KŁO z Centrum Biblioteczno-Kulturalnym w Przedmościu udało się zrealizować projekt „Spotkania z przygodą i przyrodą – działaj z nami lokalnie latem i jesienią w Gminie Głogów”. W ramach realizacji projektu odbyły się m.in.: warsztaty stolarskie dla dzieci, gdzie

zbudowały one budki łęgowe dla jerzyków, warsztaty rękodzielnicze czy zorganizowano grę terenową pt. „Tajemnice i sekrety Przedmościa”. Łącznie odbiorcami projektu było 115 mieszkańców Gminy. W ramach przygotowanej na potrzeby działalności LGD Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023-2027 (z perspektywą do 2029 r.) przewiduje się budżet na poziomie ponad 4,1 mln euro. W ramach tych środków LDG KŁO realizować będzie cele strategiczne:

1. Rozwój zrównoważonej oferty turystycznej w oparciu o lokalne zasoby,
2. Zwiększenie dostępności produktów lokalnych,
3. Wzmocnienie roli kultury jako katalizatora zmian i włączenia.

Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich” będzie zatem w dalszym ciągu umożliwiała prowadzenia projektów i działań włączających, aktywizujących i integrujących społeczności lokalne.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej stanowi z kolei zrzeszenie gmin wiejskich mające na celu integrację, wymianę doświadczeń oraz wypracowywanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych dla rozwoju obszarów wiejskich. Związek w sposób aktywny oraz czynny reprezentuje i broni interesów wiejskich jednostek samorządu terytorialnego dbając o rozwój samorządności.

Z kolei Związek Gmin Głogowskich tworzy miasto Głogów oraz gmina wiejska Głogów, celem wspólnego zabezpieczenia swoich interesów na terenach granicznych. Ze względu na zachodzące procesy suburbanizacyjne oraz rozwój terenów mieszkaniowych niezbędna jest integracja działań obu jednostek celem osiągnięcia ekonomicznej opłacalności dla podejmowanych inwestycji oraz wspólnego zabezpieczania podstawowych potrzeb bytowych mieszkańców. Związek ten, mimo iż ma charakter lokalny, stanowi kluczowe forum współpracy.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W Gminie Głogów nie ma zlokalizowanych żadnych publicznych poradni czy gabinetów podstawowej opieki zdrowotnej. Na granicy gmin – w Krzepowie wynajmowany jest budynek gminny, w którym mieści się niepubliczny zakład opieki zdrowotnej. Dostęp do lekarzy zarówno w zakresie opieki podstawowej jak i specjalistycznej mieszkańcy Gminy mogą uzyskać udając się do miasta Głogów. W zależności od miejscowości na terenie Gminy, odległość dzieląca mieszkańców od miasta wynosi od 2 do 10 km. Najbliższa stacja pogotowia ratunkowego oraz szpital również są zlokalizowane w mieście Głogowie.

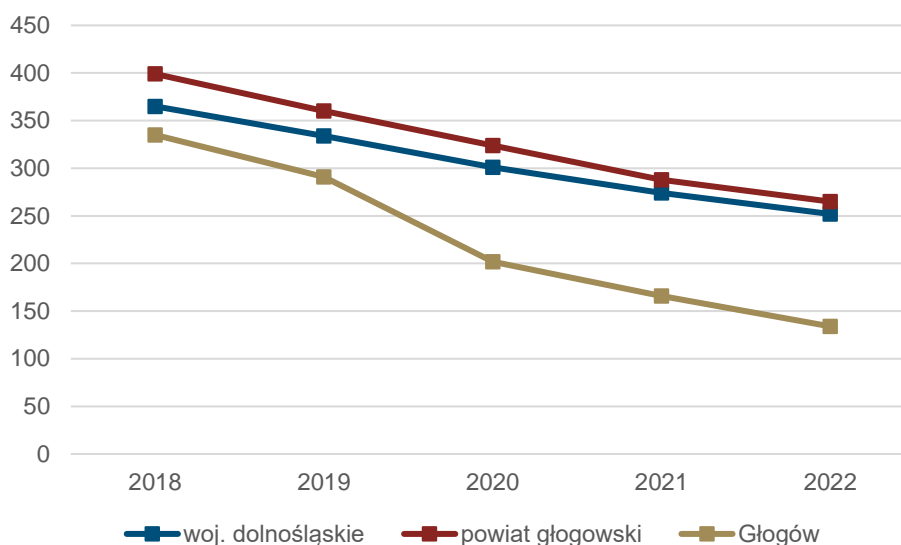
Głównym podmiotem świadczącym usługi społeczne w Gminie Głogów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podstawowym celem pomocy społecznej jest wsparcie osób i rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, a także zapobieganie takim sytuacjom. Do głównych zadań GOPS należą: wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, jak również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze społecznością lokalną. Celem osiągnięcia wyznaczonych celów GOPS udziela pomocy: finansowej oraz niefinansowej w postaci usług, wsparcia rzeczowego i poradnictwa oraz pracy socjalnej.

W Gminie Głogów została również powołana Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której członkowie pełnią dyżury w czwartki w godzinach 15.00 – 17.00 w Urzędzie Gminy Głogów przy ul. Piaskowej 2 w Głogowie. W zakresie działalności podejmowanej przez Komisję jest m.in.: orzecznictwo w zakresie obowiązkowego poddania się leczeniu odwykowemu, wydawanie oraz kontrola korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także sprawdzanie zgodności usytuowania lokali prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych z obowiązującymi zasadami prawa.

Poniższy wykres przedstawia liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej GOPS w Głogowie w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2018-2022. We wszystkich analizowanych jednostkach widoczny jest spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. O ile w województwie oraz powiecie liczba beneficjentów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest zbliżona (odpowiednio w 2021 r. wyniosła: 252 i 265 osób),

to w Gminie Głogów jest ona blisko o połowę mniejsza (134). Tym samym ogólną sytuację społeczną w Gminie ocenić należy jako dobrą.

Ryc. 46. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Głogów w latach 2018-2022 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Gminie Głogów funkcjonują 2 Kluby Senior+, które mieszczą się w Ruszowicach przy ul. Tęczowej 55 oraz w Serbach przy ul. Brzozowej 3. Oferują one usługi w zakresie aktywności ruchowej, kinezyterapii i opieki wśród osób po 60 r.ż. Kluby oferują również seniorom możliwość zagospodarowania czasu wolnego, możliwość rozwijania pasji i zainteresowań poprzez zajęcia: edukacyjne, kulturalne czy rekreacyjne. Klub Senior+ w Ruszowicach obejmuje wsparciem 15 osób, a w Serbach – 12 osób.

Gmina Głogów świadczy również usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania łącznie obejmując wsparciem w 2022 roku 2 osoby.

Tab. 24 Liczba osób objętych wsparciem w zakresie usług opiekuńczych w Gminie Głogów

Rodzaj usługi	2018	2019	2020	2021	2022
opiekuńcze	5	2	3	1	1
specjalistyczne	0	0	0	0	0
sąsiedzkie	0	0	0	0	0
Klub Seniora	0	0	0	15	15
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Głogów.

Ponadto Gmina Głogów od 2019 roku dysponuje 1 mieszkaniem chronionym, które również jest formą pomocy społecznej, przygotowującą osoby w nim zamieszkujące do prowadzenia samodzielnego życia. Osoby zamieszkujące w mieszkaniu chronionym są objęte codziennym wsparciem i opieką specjalistów.

Załącznik 2: Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030

Szanowni Państwo,
W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Głogów na lata 2024-2030, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Klub Seniora)?						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie Gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie?						
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?						
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
Środowisko i przestrzeń						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
Estetykę swojej gminy?						
Jakość powietrza w gminie?						
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?						
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?						

Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?						
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w gminie?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
Działalność domu kultury i biblioteki?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenie ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- budowa obwodnicy
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych
- inne (*jakie?*)

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Metryczka

Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

Wiek:

- poniżej 18 lat
- 18-25 lat
- 26-35 lat
- 36-45 lat
- 46-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- uczeń/student
- rolnik
- przedsiębiorca
- osoba pracująca
- osoba bezrobotna
- emeryt / rencista
- inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

- jestem mieszkańcem gminy
- nie jestem mieszkańcem gminy

*Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych,
Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!*

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
I.I. Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy Głogów	Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Głogów				
	Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego				
	Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref inwestycyjnych i osiedleńczych, terenów rekreacyjnych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne				
	Kontynuacja współpracy z Miastem Głogowem w zakresie transportu zbiorowego w Gminie				
	Zwiększenie jakości, funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej poprzez odpowiednie jej zagospodarowanie uwzględniające potrzeby mieszkańców				
I.II. Nowoczesna i rozbudowana infrastruktura techniczna i sieciowa	Budowa obwodnicy Głogowa w ciągu drogi krajowej nr 12 wraz ze zmianą układu dróg w miejscowościach Grodziec i Serby				
	Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych				
	Montaż energooszczędnego oświetlenia ulicznego, w tym wymiana istniejącego oświetlenia ulicznego na energooszczędne				
	Współpraca z zarządami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w zakresie poprawy infrastruktury drogowej ciągów komunikacyjnych znajdujących się na terenie Gminy				
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnych				
	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania wody, w tym w szczególności ujęcia wody oraz stacji uzdatniania wody w Borku				
	Modernizacja i przebudowa wiat przystankowych znajdujących się na terenie Gminy				
	Współpraca ze Spółką PKP w celu modernizacji przystanku kolejowego w Grodźcu				
	Inwentaryzacja i modernizacja sieci melioracyjnej oraz rozwój sieci retencyjnej				

	Współpraca z PGW Wody Polskie w celu zagospodarowania głównych cieków wodnych na terenie Gminy				
	Współpraca z odpowiednimi podmiotami w zakresie rozwoju sieci gazowej i sieci Internetu szerokopasmowego				
I.III. Aktywna ochrona środowiska przyrodniczego i adaptacja do zmian klimatu	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie Gminy Głogów wraz z drogami dojazdowymi				
	Rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie segregacji odpadów i obiegu zamkniętego				
	Promowanie nawyków proekologicznych wśród mieszkańców i zachęcenie do zdrowego i ekologicznego trybu życia				
	Zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ wód				
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej				
	Kontynuacja programów wspierających mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła				
	Wspieranie rozwoju OZE na terenie Gminy oraz podjęcie działań prowadzących do utworzenia Głogowskiego Klastra Energii				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
II.I. Rozwinięta gospodarczo Gmina Głogów	Wyznaczenie strefy inwestycyjnej i przemysłowej w północno-zachodniej części Gminy wraz z drogami dojazdowymi do tej strefy, z uwzględnieniem istniejącego oraz planowanego przebiegu dróg wyższej kategorii				
	Promocja stref inwestycyjnych wśród potencjalnych inwestorów				
	Stworzenie systemu zachęt podatkowych mających na celu rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki oraz małych i średnich przedsiębiorstw				
	Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem gminnym				
	Prowadzenie działań mających na celu aktywizację zawodową mieszkańców i pobudzenie przedsiębiorczości				

II.II. Gmina Głogów z wypromowaną ofertą rekreacyjną dla mieszkańców i turystów	Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o promocję istniejących terenów rekreacyjnych, szlaków kulturowych oraz obiektów zabytkowych i historycznych				
	Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o zasoby przyrodnicze, m.in. przystani oraz dróg rowerowych wzdłuż Odry				
	Wyznaczenie nowych terenów rekreacyjnych na terenie Gminy wraz z ich zagospodarowanie				
	Tworzenie nowych i promocja istniejących tras pieszych i rowerowych w oparciu o gminne zabytki, ważne miejsca oraz uwarunkowania przyrodnicze wyposażonych w infrastrukturę szlaku turystycznego				
	Opracowanie wspólnej oferty turystycznej we współpracy z lokalnymi podmiotami działającymi w tej dziedzinie				
	Wsparcie i współpraca z organizacjami pozarządowym i stowarzyszeniami tworzącymi ofertę rekreacji dla mieszkańców Gminy				
	Przeprowadzenie prac renowacyjnych zabytków będących w zasobie gminnym oraz wsparcie podmiotów prywatnych w tym zakresie				
	Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi w aspekcie rozwoju gospodarczego i turystycznego				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
III.I. Usługi społeczne, zdrowotne i administracyjne odpowiadające potrzebom mieszkańców	Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu				
	Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie usług związanych z transportem na żądanie				
	Rozszerzenie oferty gminnych Klubów Seniora				

	Tworzenie warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie Gminy				
	Uruchomienie gminnego programu profilaktycznego (badania profilaktyczne dla mieszkańców)				
	Zwiększenie dostępności mieszkań komunalnych poprzez poszerzenie zasoby komunalnego Gminy				
	Rozwój wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców Gminy				
	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez rozwój usług cyfrowych i zwiększenie dostępu do nich, w tym nauka korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii				
	Zapewnienie dostępności architektonicznej w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym likwidacje barier architektonicznych				
III.II. Rozwój i edukacja dla każdego	Podnoszenie jakości i konkurencyjności szkół m.in. poprzez podejmowanie innowacyjnych działań i nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych i w systemie nauczania oraz poprzez aktywne uczestnictwo w projektach oświatowych finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz innych dostępnych źródeł				
	Zwiększenie dostępu do placówek opieki nad dziećmi do lat 3				
	Zapewnienie szerokiej oferty bezpłatnych, dodatkowych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży				
	Wsparcie dla uczniów uzdolnionych oraz mierzących się z trudnościami				
	Utworzenie w wybranych placówkach nauczania podstawowego klas kierunkowych np. sportowych				
	Doposażanie obiektów szkolnych, przedszkolnych i żłobkowych				
	Stosowanie wsparcia rozwoju kompetencji nauczycieli				
	Kontynuacja programów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodziców				
	Poszerzenie oferty nauki języków obcych dla mieszkańców				
Kształtowanie postaw przedsiębiorczości m.in. poprzez włączenie mieszkańców w zajęcia z doradztwa zawodowego					

	Rozwój kompetencji i umiejętności cyfrowych wśród dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów przeciwdziałający wykluczeniu cyfrowemu				
	Wsparcie inicjatyw i współtworzenie oferty edukacji i możliwości rozwoju dla seniorów				
	Rozwój wolontariatu uczniowskiego na rzecz kształtowania postaw liderekich i obywatelskich				
III.III. Bogata oferta kulturalna i sportowa	Powołanie gminnego podmiotu odpowiedzialnego za koordynację oraz organizację działań z zakresu kultury fizycznej oraz sportu				
	Modernizacja, rozbudowa i odpowiednie utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym rozbudowa bazy sportowej przy szkołach gminnych				
	Rozwój i zwiększenie dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej				
	Wsparcie organizacji pozarządowych w aspekcie dofinansowywania i współorganizacji lokalnych imprez, warsztatów i szkoleń oraz udostępniania obiektów użyteczności publicznej				
	Wsparcie działalności świetlic wiejskich i wspieranie ich postrzegania jako centrów aktywności społecznej				
	Budowa nowych i modernizacja istniejących świetlic wiejskich m.in. w Grodźcu, Wilkowie i Kluczach				
	Zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej odpowiadającej oczekiwaniom i potrzebom mieszkańców z różnych grup wiekowych – dla dzieci i młodzieży, dorosłych i seniorów na terenie całej Gminy				
	Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych promujących lokalne dziedzictwo, walory przyrodnicze oraz produkty lokalne				
	Kultywowanie lokalnych tradycji i krzewienie tożsamości dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców				
III.IV. Bezpieczni mieszkańcy Gminy Głogów	Utworzenie magazynku zarządzania kryzysowego				
	Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej i punkty strategiczne				
	Modernizacja i doposażanie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej				
	Zwiększenie współpracy z Policją w zakresie bezpieczeństwa w Gminie				

Urząd Gminy Głogów

ul. Piaskowa 1

67-200 Głogów

gmina@gminaglogow.pl

<https://www.gminaglogow.pl>